

పిల్లల పండుగ

సినిమా ఒక శక్తివంతమైన మాధ్యమంగా ఎదిగిన నేపథ్యంలో పిల్లల సృజనాత్మకతను వెలుగులోకి తెచ్చేందుకు, వారి కోసం నిర్మించిన చిత్రాల ప్రదర్శనకు ఒక వేదికగా నిలిచింది అంతర్జాతీయ బాలల చలన చిత్రోత్సవం. ఈ కార్యక్రమానికి హైదరాబాద్ వేదికగా నిలవడం మనకు గర్వారణ. లోటుపొట్టను సపరించుకుంటూ బాలల చిత్రోత్సవం మనముండుకు సాగాలని కోరుకుండాం. అందుకు మన తోడ్పుటును అందించాం.

"CHANDRAM" 490, St.No. 12, Himayatnagar, Hyderabad - 500 029.

Fax: 040-27635644 Mobile: 9030626288

E-mail: deccanlandindia@gmail.com website : www.deccanland.com

మన యాస... మన భాష

నీళ్ళు, నిధులు, నియమకాలు మాత్రమే గాకుండా తెలంగాణ భాష, సంస్కృతి పట్ల ప్రదర్శించిన చిన్నచూపు పట్ల వ్యతిరేకంగా కూడా తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్ర ఉద్యమం చోటు చేసుకుంది. ఈ విషయాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని మూడు తరలుగా మనం మర్చిపోయిన మన భాషను తిరిగి ప్రాచుర్యంలోకి తేవాలి. నేటికీ పటల్లో సజీవంగా ఉన్న తెలంగాణ భాషను పట్లులోకి, మరీ ముఖ్యంగా ప్రచార, ప్రసార మాధ్యమాల్లోకి తీసుకురావాలి. ఈ అంశాలను ప్రస్తుతిస్తూ నవంబర్ మాసంలో మన పత్రికలో ప్రమరించిన వ్యాసాలు ఎంతో స్వార్థిదాయకంగా ఉన్నాయి. భాషకు సంబంధించి ఇలాంటి మరిన్ని వ్యాసాలను మీ నుంచి ఆశిస్తున్నాం.

- కె.రవి, కరీనంగర్

తెలంగాణ ఉద్యమంలో మైలురాయి 'చర్చ'

మలివిడత ప్రత్యేక తెలంగాణ ఉద్యమం మళ్ళీ చిగురేసిందంటే అందుకు కారణం తెలంగాణ భావజాలమే. అలాంటి భావజాలాన్ని విస్తరింపజేసేందుకు తెలంగాణ రిసోర్స్ సంటర్ ఆఫ్స్ర్యూలో జరిగిన 'చర్చ' కార్యక్రమం ఎంతో దోహదపడింది. నిరాటంకంగా 200 వారాల పాటు 'చర్చ' కార్యక్రమాన్ని విజయవంతగా కొన సాగించడమంతో మాటలు కాదు. అలాంటి మహత్తర కార్యక్రమాన్ని దిగ్జిజయంగా నిర్వహించిన టి.ఆర్.సి చైర్మన్ వేదుకుమార్కు అభినందనలు. ఇలాంటి మరిన్నే కార్యక్రమాలను టి.ఆర్.సి ఇకముందు కూడా కొనసాగించాలని కోరుకుంటున్నాం

- టి.విజయ, ప్రాచురాభాద్

గ్రంథాలయ ఉద్యమానికి రూపం ఇద్దాం

అంటర్స్ట్, డిజిటలైషన్ లాంటివి ఎంతగా అందుబాటులోకి వచ్చినప్పటికీ నేటికీ పుస్తకం తన ప్రాధాన్యం కలిగి ఉంది. అలాంటి పుస్తకాలను ఉచితంగా చదివే అవకాశాన్ని ప్రభుత్వ గ్రంథాలయాలు అందిస్తున్నాయి. గ్రంథాలయ సేవలను మెరుగు పరుచుకునేందుకు, ఊరూరా, వాడవాడలా గ్రంథాలయాలను నెలకొల్పేందుకు మరోసారి గ్రంథాలయ ఉద్యమాన్ని ముందుకు తేపాల్చిన అవసరం ఉంది. ఈ విషయంలో టి.ఆర్.సి లాంటి తెలంగాణ భావజాల సంస్థలు చౌరవతీకోవాలి. సామాజిక సంస్థలు, ప్రైవేటు సంస్థల సహకారంతో మరిన్ని పభ్లిక్ లైబ్రరీలు ఏర్పాటు చేసేందుకు కృషి చేయాలి. మరీ ముఖ్యంగా లైబ్రరీ సెన్స పేరిట జమ అవవున్న కోట్లాది రూపాయలు పక్కదారి పట్లకుండా కాపాడుకోవాలిన అవసరం ఉంది. ఈ రంగంలో కృషి చేస్తున్న ఉద్యమకారులకు అభినందనలు.- ఎం.వెంకట్, నిజామాబాద్

మీ లేఖలను E-mail: deccanlandindia@gmail.com కు పంపించవచ్చు

18 నుంచి ప్రాదరూభాద్ బుక్ ఫెయిర్

HYDERABAD BOOK FAIR
18-27 Dec 2015
Telangana Kala Bharathi (NTR Stadium)

అంతా ఎంతగానో ఎదురుచూస్తున్న ప్రాదరూభాద్ బుక్ ఫెయిర్ 2015 డిసెంబర్ 18 సోమవారం ప్రారంభం కానుంది. డిసెంబర్ 27 ఆదివారం వరకు ఇది కొనసాగుతుంది. సోమవారం నుంచి శుక్రవారం వరకు మధ్యాహ్నం 2 గంటల నుంచి రాత్రి 8.30 గంటల వరకు ఉంటుంది. శని, ఆది వారాల్లో మధ్యాహ్నం 12 గంటల నుంచి రాత్రి 9 గంటల వరకు ఉంటుంది. ప్రాదరూభాద్లో ఇందిరాపార్క్ సమీపంలోని ఎస్టేషన్ గ్రోండ్స్లో దీన్ని నిర్వహించనున్నారు. దేశం నలుమాలల నుంచి వచ్చే మూడు వందలకు పైగా ప్రచురణ సంస్థలు ఇందులో పాల్గొనున్నాయి. ఇంగ్లీష్లో సహి దాదాపుగా అన్ని భారతీయ భాషల్లోనూ పుస్తకాలు లభ్యం కానున్నాయి. పిల్లల కోసం ప్రత్యేకంగా పిల్లల పుస్తకాలు, యాక్సెసరీల్స్, బోధనాపకరణాలు, మెదడుకు పదునుపెట్టే వస్తువులు, వినోదాత్మక వస్తువులు కూడా లభ్యమవుతాయి. రైటర్స్ పాయింట్ డ్యూరా రచయితలు తమ పుస్తకావిష్కరణ కార్యక్రమాలు నిర్వహించుకునే వీలుంది. విద్యార్థులెవరిక్సెనా ఈ పుస్తక ప్రదర్శనలో ప్రవేశం ఉచితం. తమ విద్యార్థులను ఈ బుక్ ఫెయిర్కు తీసుకురావాల్సిందిగా వివిధ పారశాలలు, కళాశాలల యూజమాన్యాలను నిర్వహించుకులు కోరుతున్నారు. ఈ ప్రదర్శన సందర్భంగా చదువు, సమాజం, సంస్కృతి లాంటి అంశాలపై ఆయారంగాల ప్రముఖులతో, నిపుణులతో వివిధ చర్చాకార్యక్రమాలను కూడా నిర్వహించనున్నారు.

పుస్తక ప్రదర్శన సందర్భంగా వివిధ సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలను ఏర్పాటు చేస్తున్నట్లు నిర్వాహకులు తెలిపారు. తెలంగాణ సంస్కృతికి అద్దం పట్టే శాస్త్రీయ, జనపద కళారూపాలను ఈ సందర్భంగా ప్రదర్శించనున్నారు.

☞ ముఖ్య గమనిక:

2014 డిసెంబర్లో ప్రాదరూభాద్ బుక్ ఎగ్గీబిషన్ సందర్భంగా పలువురు దక్కన్ ల్యాండ్ మాసపత్రికకు కొత్తగా చందాదారులుగా చేరారు. వారి చిరునామాలు కొన్ని మిస్టీస్లును అయ్యాయి. వీలైనంత వరకు వారిని చేరుకొని తిరిగి చిరునామాలు సేకరించే ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాం. పుస్తక ప్రదర్శన సందర్భంగా చందాలు కట్టిన వారు తమ చందా రసిడును స్టోర్ చేసి మెయిల్ డ్యూరా మాకు పంపించినా లేదా జిరాక్స్ చేసి పోస్ట్ చేసినా వారి చిరునామాలను మా జాబితాలో చేరున్నాం. దయచేసి ఫోన్ నెంబర్, పూర్తి చిరునామా ఇప్పగలరు.

దక్కన్ ల్యాండ్

సామాజిక, రాజకీయ మాసపత్రిక

సంపటి:4

సంచిక:4

పేజీలు:60

డిసెంబర్ - 2015

సంపాదకులు

యం. వేదకుమార్

అనిశోయేట్ ఐడిఎస్
ఎన్.వంశిమాహన్
సెట్: 9848902520

లేఖకుల్ & కంపెషన్
చరణ ఇంప్రైషన్స్

వాణిజ్య ప్రీకటనలు
సెట్: 9030626288

ముద్రణ:
DECCAN PRESS
అజామాబాద్, హైదరాబాద్ - 500020

కార్యాలయ చిరునామా

TIRANGANA
RESOURCE CENTRE

DECCAN LAND
"CHANDRAM" 490,
St.No. 12, Himayathnagar,
Hyderabad - 500 029.

Mobile: 9030626288
Fax: 040-27635644

E-mail: deccanlandindia@gmail.com
website: www.deccanland.com

వార్షిక చందా

దక్కన్ ల్యాండ్ మాసపత్రిక చందారూలుగా చేరచల్చుకున్న వారు పై చిరునామాకు రూ. 150 ఎం.బ. పంపించవచ్చు. లేదా దక్కన్ ల్యాండ్ పేరిట దీంచి పంపవచ్చు. చిరునామా, భోన్ నెంబర్ విపరాలు స్పెషన్గా తెలియజేయగలరు.

లోపలి వేజిల్ట్...

బాలల చలన చిత్రిత్వపం	- దక్కన్ స్యాన్	8
బాలల చలన చిత్రిత్వపం దృశ్యమాలిక	- కెహన్	11
కార్బూకుల జీవితాలకు అద్దం పట్టిన 'మట్టి మనుషులు'	- దక్కన్ స్యాన్	13
తెలంగాణ చరిత్ర పేసుబంధానికి అక్షరరూపం	- దక్కన్ స్యాన్	14
అక్షరం పునాదిగా తెలంగాణ నిర్మించుకుండా!	- దక్కన్ స్యాన్	16
తెలుగు వాచకాల విశ్లేషణ	- జి.ఎన్.రాములు	21
చిన్న ప్రతీకలను అదరించాలె....	- చండా రాములు	23
ప్రసారాలు 'ప్రాంతీయత'ను ప్రతిజింజించాలి	- కాలేరు సురేష్	24
సమస్యలుమేక్కడి... సామాన్యమేక్కడి	- చంద్రమౌళి	25
వరంగల్ ఉప ఎన్నికలో 'తెలంగాణవాదం'	- మురళి	29
టి.ఆర్.సి దృశ్యమాలిక	- దక్కన్ స్యాన్	30
జీపాచేంసీ ఎన్నికల్లో కీలకం కానున్న తెలంగాణవాదం	- కిరణ్	32
సమాజ రూపశిల్పాల్ని అందించిన మాత్రమూల్చి'చంద్రమ్మ'	- దక్కన్ స్యాన్	33
తిరుగుబాటు నుంచి విష్వవానికి..	- నిఖిలేశ్వర్	34
జీనల్ వ్యవస్థలో మార్పులు రావాలి	- దక్కన్ స్యాన్	39
పలమితులున్నా.. ప్రజలకెంతో మేలు	- దక్కన్ స్యాన్	40
టి.ఆర్.సి చర్చ అంశాలు	- దక్కన్ స్యాన్	44
హక్కులు, విలువలకై ఆర్థరావమే 'స్టోచ్చరావం'	- శ్రీనివాసకుమార్	51
గిట్టుబాటు ధర లేక అప్పుల్లో పాడి	- దక్కన్ స్యాన్	54
దృశ్యమాలిక	- దక్కన్ స్యాన్	56
బాలల చలనచిత్రిత్వపం	- దక్కన్ స్యాన్	57
పుస్తకం	- దక్కన్ స్యాన్	58

'దక్కన్ ల్యాండ్'లో అచ్చవతున్న రచనలలో వ్యక్తమవుతున్న అభిప్రాయాలవీంటితో సంపాదకులకు ఏకీభావం ఉండాల్సిన అవసరం లేదు. 'దక్కన్ ల్యాండ్'ను ప్రజాస్యామిక అభిప్రాయ వేదికగా, ప్రజాపక్ష రాజకీయార్థిక, సామాజిక విల్సేఫ్ఱావేదికగా తీర్చి దిద్దా లన్నదే మా సంకల్పం. అందుకు అనుగుణంగానే అన్ని రకాల అభిప్రాయాలకు, భిన్నా భిప్రాయాలకూ స్థానం కల్పించాలన్నది మా ఉద్దేశం. వివిధ రంగాల్లో నిపుణుల రచనలను అందించడం ద్వారా ఆయా అంశాలపై, సమస్యలపై, పరిష్కార మార్గాలపై పారకుల్లో అవగాహన పెంపాందించడమే 'దక్కన్ ల్యాండ్' లక్ష్మి.

ప్రత్యేక దినాలు

డిసెంబర్ 2015 కొన్ని ముఖ్యమైన రోజులు

- 1: వరద్రు ఎయిట్స్ దే-ఫార్నీచిల్ ఫెస్టివల్-గివింగ్ టూర్నమెంట్-కట్ ఎరెడ్ యాపిల్ దే
  - 2: ఇంటర్వేషన్ల దే ఫర్ ది అబాలిషన్ అథ స్లైపరీ-వరద్రు పొలూయ్ పస్ ప్రివెస్ట్ దే - ప్రిట్ర్స్ దే
  - 3: వరద్రు డిజెబ్ల్ దే-రూఫ్ ఒవర్ యువర్ హెచ్ దే-మేక్ ఎ గ్లైఫ్ దే -డిజెబిల్టీ దే
  - 4: ఇండియన్ నేవీ దే-వేర్ బ్రోన్ ఫూస్ దే-బార్ టెండర్ అట్రిసి యేపస్ దే-కుకీ దే-వరద్రు వైల్ లైఫ్ కన్సర్వేషన్ దే-డెన్ దే
  - 5: ఇంటర్వేషన్ల వలంతీర్ దే ఫర్ ఎకనామిక్ అండ్ సోషల్ డెవల వ్స మెంట్-ఇంటర్వేషన్ల నింజాడే-బాతీటబ్ పార్టీ దే-వరద్రు సాయల్ దే
  - 6: పింణోర్ హెరిటేజ్ ఫెస్టివల్-మైనర్స్ దే-పాన్ బ్రోకర్స్ దే
  - 7: తాన్సెన్ సమారోవ్-ఆర్న్డ్ ఫోర్సెన్ ప్లాగ్ దే (ఇండియా)-ఇంటర్వేషన్ల సివిల్ ఏవియేషన్ దే-కాటన్ క్యాండీ దే-లెటర్ రైటింగ్ దే
  - 8: లోక్రంజన్-భోనీ దే-ప్రిటెంట్ టు బి ఎ ట్రైమ్ ట్రావెలర్ దే
  - 9: ఇంటర్వేషన్ల యాంటీ-కరప్పన్ దే-టెక్నో దే
- 10: మూయమున్ రైట్స్ దే-చంపా ఫెస్టివల్
  - 11: ఇంటర్వేషన్ల మొంపెన్ దే-లాస్ట్ & ఫోండ్ దే-లుంబిని ఫెస్టివల్
  - 12: ఇంటర్వేషన్ల వీర్వేర్ దే-జింజర్ల్స్ట్రైట్ పూట్ దే
  - 13: వరద్రు క్యాండీల్ లైటింగ్ దే-వరద్రు కోరల్ దే-వయులిన్ దే-మిలాద్-సెన్-నబి
  - 14: మంకీ దే-నేషనల్ ఎనర్జీ కన్జర్వేషన్ దే
  - 15: ఇంటర్వేషన్ల టీ దే-చెస్ట్ డాస్ట్ & ముయజిక్ ఫెస్టివల్-తొశాలి నేషనల్ క్రాస్ట్ మేళా-గెట్ హెర్టస్ దే
  - 16: దేత్వ రికస్చిలిమెషన్-చాకాలెల్ కవర్ ఎస్టిథింగ్ దే-బ్లాక్ దే (బాల్టి మసీదు కూల్చివేతకు నిరసనగా)
  - 17: ఇంటర్వేషన్ల దే అగ్నేష్ వయులెన్స్ అగ్నేష్ సెక్స్ వరద్రు-మేపుల్ సిరవ్ దే-రైట్ బ్రదర్స్ దే-రి-గ్లాంగ్ దే
  - 18: అరబిక్ లాంగ్వేడ్ దే-మైనారిటీస్ రైట్ దే-బేక్ కుకీన్ దే- అండర్ డాగ్ దే-ఇంటర్వేషన్ల మైగ్రింట్ దే-అగ్గి క్రిస్తున్ స్వేటర్ దే
  - 19: గోవా లిబరేషన్ దే-లుక్ ఫర్ యాన్ ఎపర్గ్రెన్ దే
  - 20: ఇంటర్వేషన్ల మూయమున్ సాలిడారీ దే-గేమ్స్ దే-సాంగ్రియా దే
  - 21: ఇంటర్వేషన్ల డాలెక్ రిమెంబరెన్స్ దే-గెత్తా జయంతి- హోం దూర్ము వీక్-కురుక్కెత్త ఉత్సవ్-రిబ్బున్ క్యాండీ దే-హంబగ్ దే-ప్లాట్ స్టోర్ దే-క్రాన్స్ వర్డ్ పజిల్ దే
  - 22: దేట నట్ బ్రైడ్ దే-ఫోర్ఫాదర్స్ దే
  - 23: జమ్ము ఫెస్టివల్-కిసాన్ దివస్-ఫెస్టివల్-రూట్ దే
  - 24: ఎగ్ నాగ్ దే-గుల్ మార్క్ స్నౌ ఫెస్టివల్
  - 25: పంచకిన్ పై దే-కౌచ్చిన్ కార్బూవాల్
  - 26: ధ్యాంక్ యూ నోట్ దే-క్యాండీ కేన్ దే-పెక్ ఫెస్ట్ (బిబీ ముంబై)
  - 27: మేక్ కట్టాట్ పోఫ్స్క్ దే-విజిట్ ది జూ దే
  - 28: కార్ట్ ప్లేయింగ్ దే-బస్ స్నైకీంగ్ కార్బూవాల్ (సిమ్మా)
  - 29: మొంట్ అబూ వింటర్ ఫెస్టివల్-టీక్ టూక్ దే
  - 30: బాకన్ దే
  - 31: మేక్ యువర్ మైనర్స్ దే-నో ఇంటరప్స్ దే
- (గమనిక: ఈ జాబితా సమగ్రం కాదు. కొన్ని స్పెషల్ దేలను మాత్రమే ఇస్తున్నాం)

చందారులుగా చేరండి!

దక్షన్ ల్యాండ్

చందారులను చేర్చించండి!

'తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్' ఆధ్వర్యంలో ఎం.వేదకుమార్ సంపాదకత్వంలో ప్రజాండ్యమాల వేదికగా ఆరంభమైన 'దక్షన్ల్యాండ్' తెలుగు సామాజిక రాజకీయ మానవప్రతిక అనతికాలంలోనే అన్ని వర్గాల ఆదరణ పొందింది. తెలంగాణ ఉద్యమకారులకు కరదిపికగా మారింది. ఈ పత్రిక మరిన్ని వర్గాలకు చేరడంలో ఉద్యోగ, ఉపాధ్యాయ, మేధావుల అమూల్య సహకారాన్ని కోరుతున్నాం. చందారులుగా చేరడంతోపాటు తమకు తెలిసినవారిని చందారులుగా చేర్చించాల్సిందిగా అభ్యర్థిస్తున్నాం.

మా చిరునామా:

DECCAN LAND

"CHANDRAM" 490, St.No. 12, Himayatnagar
Hyderabad - 500 029. Mob: 9030626288
mail: deccanlandindia@gmail.com, www.deccanland.com

చందా విపరాలు:

వార్లిక చందా	:	రూ. 150
2 సంఘర్ష	:	రూ. 300
‘దక్షన్ ల్యాండ్’ వేరిటీ ఎంట, మసీయర్స్, చెక్ లేండ్ నగదు రూపంలో చందామొత్తం చెల్లించవచ్చు.		

పుస్తకం కొని చదువుదాం!

ఎల్లప్పుడు పుస్తకాలకు ప్రాముఖ్యం ఉంటుంది. అదే సమయంలో ఈ డిమాండ్ మరింత పెరగాల్సిన అవసరం కూడా బాగా ఉంది. అక్షరాస్యత తక్కువగా ఉంది...పుస్తకాల రేపెట్కుపు...మంచి పుస్తకాలు రావడం / దొరకడం లేదు... ఇంటర్వెట్లో సమాచారం దొరుకుతుందిగా... ఇలాంటి ఎన్నో వాళ్లు నేడు మనం వింటున్నాం. ఇవ్వో అర్థసత్తులే. అక్షరాస్యత పెరిగినా ఆ స్థాయిలో పుస్తక విక్రయాలు పెరగడం లేదు. తక్కువ రేటులోనూ ఎన్నో మంచి పుస్తకాలు వస్తున్నాయి...మార్కెట్లో లభ్యమవుతున్నాయి. ఇంటర్వెట్లో సంబంధిత సమాచారం కోసం ఎన్నో గంటల వెచ్చించాల్సి వస్తోంది. పైగా దాని విశ్వసనీయత కూడా సందేహస్వదమే. ఈ నేపథ్యంలో ఎన్నో సందర్భాల్లో నేటికీ ప్రజలకు చక్కబి నేస్తుంగా పుస్తకాన్ని అభివర్షించవచ్చు. కంహ్యాటర్లు వచ్చిన తరువాత పుస్తక పరిశంబించాలి.

పుస్తకం చదువుదాం... నిన్నటి మాట. కొని చదువుదాం... చదివిద్దాం అనేది నేటి మాట. నేడు అంతో ఇంతో ఆదాయం ఉన్న వారు ప్రతి ఒక్కరూ మొబైల్ ఫోన్, టీవీ కేబుల్ కనెక్షన్, ఇంటర్వెట్ కనెక్షన్... లాంటి వాటికోసం గణనీయ మొత్తాలను వెచ్చిస్తున్నారు. మరి ఈవిధమైన స్థోమత ఉన్న వారు నెలకు కనీసం రెండు, మూడు వండలైనా పుస్తకాలు, ప్రతికలపై వెచ్చించలేరా? సుమారుగా ఒక దశాబ్ది కాలంగా ప్రపంచవ్యాప్తంగా డిజిటల్జెప్స్ బాగా పెరిగి పోయింది. దినపుత్రికలు 'ఇ-పేపర్'గా లభిస్తున్నాయి. పుస్తకాలు 'ఇ-బుక్స్' రూపం దాల్చాయి. విజ్ఞానం అర్చించడానికి ఇది మంచి పరిణామమే అయినా కూడా ముద్రణ రంగం ఎల్లప్పుడూ కొనసాగుతూనే ఉంటుంది.

బాల్యం నుంచే పుస్తక పరిశాసికి బాటలు వేయాలిన ఉపాధ్యాయులు క్రమంగా ఆ బాధ్యతను పక్కనబెట్టుతున్నారు. నేటి సమాజంలో చోటు చేసుకుంటున్న వివిధ మార్గాలు కూడా అందుకు దోహదం చేసేవిగా ఉంటున్నాయి. పుస్తకాలు చదవడాన్ని చిన్నతనం నుంచే అలవాటు చేస్తే అది పిల్లల సమగ్ర వికాసానికి దోహదం చేస్తుంది. సమాజం సక్రమ మార్గాన పయనించేదుకు తోడ్పుతుంది.

పుస్తకం హాస్టల్స్ ప్రాథమిక కాదు. మన మెదల్స్కు పదునుబెట్టేది కూడా. మన ఆలో చనలకు అది ఒక రూపం ఇస్తుంది. మన వ్యక్తిత్వాన్ని తీర్చిదిద్దుతుంది. ఈ నేపథ్యంలో భావితరాలను కాపాదుకునేందుకు వారికి పుస్తక పరసం తప్పనిసరిగా అలవాటు చేయాలి. ఇందులో ఇంట్లో తల్లి దండ్రులు, బడిలో ఉపాధ్యాయులు కీలకపొత్తు పోషించాలి. పుస్తకాలు చదవడం మాత్రమే కాదు... కొని చదవడాన్ని చదివించడాన్ని కూడా మనం అలవాటు చేసుకోవాలి. అప్పుడే రచయితలు, ప్రచారణకర్తలు, పంపిణీయాలు, విక్రయదారులు తమతమ బాధ్యతలను సక్రమంగా నెరవేర్పగలుగుతారు. రచయితనే ప్రచారణకర్తగా, పంపిణీయాలగా, విక్రయదారుగా మారే దుస్థితి తోలగిపోవాలి. అందుకు మనమంతా కృషి చేయాలి. ఈ నెలలో ప్రైమర్ జరుగున్న ప్రైమర్ బుక్ ఫెయిర్ లాంటివి ఇందుకు వేదిక కావాలి. ఈ నెలలో జరిగే పుస్తక ప్రదర్శనలో పుస్తకప్రియులంతా ఒక్క వేదికమీదకి రానున్నారు. ఈ సందర్భంగా నిర్వాహకులకు అభినందనలు తెలియజేస్తాయి, ఇందులో ప్రతి ఒక్కరూ పాల్గొనాలని కోరుకుంటున్నాం.

వెదకుమార్, ఎమ్.

(యం. వెదకుమార్)

ఎడిటర్

వినోదం.. విజ్ఞానం ఆంధించేలా

బాలల దలన చిత్రీత్వం

సుఖ్తిదాయకంగా బంగారు ఏనుగు పండుగ

రెండేళ్ళకోసారి జరిగే అంతర్జాతీయ బాలల చిత్రీత్వం నవంబర్ 14న ప్రైదరాబాద్‌లో ఘనంగా ప్రారంభమైంది. చిన్నారుల కేరింతల మధ్య జరిగిన ఈ వేదుక సందర్భంగా శిల్పకళావేదిక చప్పల్తో మార్కోపోయింది. వివిధ పారశాలలకు చెందిన 50 మంది విద్యార్థినులు 'మా భాగ్యసగరంలో మహా సంబరం' అంటూ చేసిన స్వత్యం వేదుకకు ప్రత్యేకతను తీసుకువచ్చింది. విదేశీయులు ఈ స్వత్యం ప్రదర్శనలు ఆసక్తిగా తిలకించి ఆనంద ప్రపంచముల్చుర్చుట. ఈ స్వత్యం ప్రదర్శనకు కథక్ స్వత్యాగురువు రాఘవరాజ్ భట్ కొరియోగ్రఫీ అందించారు. అక్కుత్ అనే బాలుడి వెస్ట్ డాస్ట్ ప్రధాన ఆకర్షణల్లో ఒకటిగా మారింది. ఆడాస్కు మంత్రముగ్రహిన కిరిష్టకపూర్, కరీనా కపూర్లు అక్కుత్తో కలసి సైప్పులేశారు. సైకత కళాకారుడు హరికృష్ణ వేసిన చిత్రాలు ప్రత్యేక ఆకర్షణగా నిలిచాయి.

చిత్రీత్వాలను పురస్కరించుకొని నవంబర్ 20వ తేదీ వరకు నగరం లోని వివిధ ధియేటర్లలో సుమారు 300 చిత్రాలు ప్రదర్శించారు. ప్రసాద్ ఐమ్యాక్స్, సినీపోలిన్, ప్రశాంత్, శ్రీరామ, శివపార్వతి, ప్రైట్, రంగా, ఈశ్వర్, మహాలక్ష్మి ధియేటర్లతో పాటుగా ఇందిరా ప్రియదర్శిని ఆడిటోరియం, హరిహర కళాభవన్, రవీంద్రబారతి, శిల్ప కళావేదిక తదితరాల్లో సైతం ఈ చిత్రాలను ప్రదర్శించారు.

ఈ 19వ అంతర్జాతీయ బాలల చలన చిత్రీత్వాలకు సంబంధించిన పూర్తి సమాచారంతో చిల్డన్ ఫిల్స్ స్టాషన్స్ ఇండియా (సీఎఫ్‌ఎస్‌ఎస్) రూపొందించిన మొబైల్ యాప్సును నవంబర్ 14న ఆవిష్కరించారు. కరీనాకపూర్, కరిష్మా కపూర్, టిబూ ఆవిష్కరించారు. కార్యక్రమంలో ఫెస్టివల్ డైరెక్టర్ డాక్టర్ శ్రావణ్కుమార్, సీఎఫ్‌ఎస్‌ఎస్ చైర్మన్ ముక్కేష్ భాన్సా తదితరులు పాల్గొన్నారు.

తశుక్కమన్ భారత్

చిత్రీత్వాల్లో భారతదేశం తశుక్కమంది. ఉత్తమ నటుడు, ఉత్తమ లఘుచిత్రం (ఇంటర్వెన్షన్ లైవ్ యాక్ట్), ఉత్తమ ఫీచర్, ఉత్తమ లఘు చిత్రం (ఎషియన్ పనోరమ), రెండు ఉత్తమ చిత్రాలు (లిటిల్ డైరెక్టర్ - 13-16 ఏళ్ళలోపు), రెండు ప్రత్యేక బహుమతులు (లిటిల్ డైరెక్టర్ - 6-12 ఏళ్ళలోపు) కలిపి మొత్తం 9 పురస్కారాలను గెలుచుకుంది. అయితే తెలుగు చిత్రాలకు పురస్కారం దక్కలేదు. రెయిన్బో (హిందీ) చిత్రంలో తన తమ్ముడి చూపు కోసం తపించిన పదేళ్ళ పారీ నటన అందరినే కన్సీషన్ పెట్టించింది. ఇంటర్వెన్షన్ లైవ్ యాక్ట్ (పెద్దల జ్యారీ) విభాగంలో ఉత్తమ నటిగా బంగారు ఏనుగుతో పాటు రూ. 1.5 లక్షల నగదు గెలుచుకుంది.

ఎవరేమన్నారు..

శాశ్వత వేదికగా ప్రైదరాబాద్

మీ నవ్వులతో భాగ్యసగరాన్ని దేదీప్యమానంగా వెలిగించవచ్చు. బాలల నవ్వులు చూస్తుంటే మాన్సర్ సినిమా గుర్తుకు వస్తోంది. అందులో నవ్వులతో విద్యుత్కుని తయారుచేయడం కథాంశం. ఇక్కడ చేరిన మీ అందరి నవ్వుల్లో అలా ఓ అద్భుతమైన వెలుగు ఉధృవిస్తుంది. బాలల చలన చిత్రీత్వాలకు ప్రైదరాబాద్‌ను శాశ్వత వేదికగా మార్చే ఆలోచనలో ఉన్నాం. పిల్లలంతా ఈ ఉత్సవంలో పాల్గొని మధుర జ్ఞాపకాలతో ఇంటికి వెళ్ళాలి. ప్రపంచమంతా ఆశావహ దృక్పథంతో సినిమాలు రాపాలని ఆకాంక్షిస్తున్నాము.

- ఫిల్స్ ఫెస్టివల్ ప్రారంభోత్సవం సందర్భంగా కేంద్ర ఐటీ, సమాచార శాఖ మంత్రి కల్వు రాజ్యవర్ధన్ రాఫోడ్.

రేపటి ప్రపంచం పిల్లలదే!

రేపటి ప్రపంచం పిల్లలదే. ఈ చిల్డన్ ఫెస్టివల్ జ్ఞాపకాలను బాలలంతా పదిలంగా ఉండుకోవాలి. పెద్దల దృష్టిలో సినిమాలు చూశాం. పిల్లల దృష్టికోణం నుంచి కూడా సినిమాలు రాపాలి. మాళీ తీసిన సైనిక దొంగ చిత్రంలో దొంగ దొరికాడో లేదో కానీ నా మనస్సును మాళీ దోచుకున్నాడు. ఇలాంటి ప్రయోగాలతో పిల్లల్లోని స్వజన బయటకు పస్తుంది. ఇలాంటి ఫెస్టివల్ నిర్వహించడంతో బాల దర్జకులు బయటకు పస్తారు. బాలల చలనచిత్రీత్వాలు ఎప్పుడు ప్రైదరాబాద్‌లో జరిగినా ప్రభుత్వం స్టోగతం పలుకుతుంది.

- గపర్స్ ఈఎస్‌ఎల్ సరసింహన్

సపాలగా తీసుకొని నిర్మిపాస్తున్నాం

ఈ చిత్రీత్వాలకు వేదికగా నగరాన్ని తరచూ ఎంపిక చేయడం సంతోషం కలిగిస్తోంది. ఈ ఉత్సవంలో భాగంగా 14 ధియేటర్లలో ఏడు రోజుల పాటు 400 చిత్రాలను ప్రదర్శిస్తున్నాం. తెలంగాణ ప్రభుత్వం సపాలగా తీసుకొని నిర్మిపాస్తున్నాం. 400 మంది విదేశీ ప్రతినిధిలు పాల్గొంటున్నారు. సినీ నిర్మాతలకు అవసరమైన సదుపాయాల న్నీటినీ ప్రభుత్వం కల్పించింది.

- తెలంగాణ సినిమాటోగ్రఫీ మంత్రి తలసాని శ్రీనివాసయాదవ్

శక్తిమాన్ పాట గుర్తుకొస్తోంది

మిమ్మల్ని చూస్తుంటే మార్కెట్ 1997లో నేను నటించిన శక్తిమాన్ ధారావాహిక లోని పాటలో వసుధైక కుటుంబం గుర్తుకు వస్తోంది. ప్రపం

దక్షన్ ల్యాండ్

బాలిక రజన్వుల అయినప్పుడు పెద్ద పండుగ చేయడాన్ని నేరీ తరం ఇష్టపడడం లేదు. ఇదే అంశంపై చెప్పేకు చెందిన కమర్ సేఫ్ ‘యొల్లో ఫెస్టివల్స్ ను తెరకేక్కించారు. ఇంటర్వెషన్ల లైవ్ యాక్స్ న్ (పెద్ద ల జ్యారీ) కేటగిరీలో ఉత్తమ లఘు చిత్రంగా రూ.లక్ష గెలుచుకుంది.

వారం రోజుల పాటు చిన్నారులను కొత్త లోకంలోకి తీసుకెళ్ళిన 19వ అంతర్జాతీయ బాలల చలనచిత్రోత్సవం నవంబర్ 20వ తేదీన ముగిసింది. విజ్ఞానం, సందేశం మేళవించిన సినిమాలు చూసి బాలలు అనందించారు. దేశవిదేశాల నుంచి వచ్చిన చిన్నారులు, ద ర్భక్తులు, నటులు, సాంకేతిక నిప్పుబులతో నగరంతో పాటుగా వివిధ జిల్లాల బాలలు కలసి వారం రోజుల పాటు సందడి చేశారు. ఆక్కడక్కడా కొన్ని లోపాలు ఉన్నా మొత్తం మీద చిన్నారుల పండుగ ఆనందదాయకంగా ముగిసింది. చివరి రోజు మధ్యాహ్నం వరకు నగరంలో బాలల సినిమాలు ప్రదర్శితమయ్యాయి. సాయంత్రం నుంచి శిల్పకళా వేదికలో సందడి చోటు చేసుకుంది. ఇక్కడ ముగింపు వేడుకలు, ఉత్సవ చిత్రాలకు పురస్కర ప్రదాన కార్యక్రమాలు జరిగాయి. పైద రాభాద్రీలో ఈ చిత్రోత్సవాలు జరగడం ఇది పదకొండిసారి. తెలంగాణ రాష్ట్రం తరువాత ఈ ఉత్సవాలు జరగడం ఇదే మొదటిసారి కావడంతో వీతి నిర్మిషాణను ప్రభుత్వం కూడా ప్రతిష్టేత్తుకంగా తీమ నుకుంది. నగరంతో పాటు మిగితా జిల్లాకేంద్రాల్లో కూడా ఈ ఉత్సవాల్లో ప్రదర్శించిన సినిమాలను చిన్నారులకు అందుబాటులోకి తీసుకువచ్చారు. రవీంద్రభారతి, శిల్పకళావేదికలలో నిత్యం ప్రదర్శించిన సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు తెలంగాణ సంస్కృతి, సంప్రదాయాలను చూటాయి. చిన్నారులు కళాకారులతో ఫోటోలు దిగి సంబరపడ్డారు. బాలల చలన చిత్రోత్సవంలో ఎక్కడా తెలుగు తారులు దర్జనమివ్వ లేదు. దేశవిదేశాల నుంచి ప్రభూతిగాంచిన దర్జకులు, నటులు, నిర్మాతలు వచ్చి సగరంలో కలివిగిా పర్యాచిస్తూ పిల్లలతో కలసి సినిమాలు చూస్తూ సందడి చేశారు. బాలీవుడ్ తారలు కరిష్మా కరీనాలు ఉత్సవం ఆరంభంలో శిల్పకళావేదికపై నృత్యం చేయడం, బీ హ్యాపీ సినిమా చూసేందుకు ప్రసాద్ ఐమాక్స్ రావడంతో ఉత్సాహం నెలకొంది. డిజిటల్ ఇండియా థీమ్స్తో ఈ సారి విత్రోత్సవాలను నిర్వహించారు.

సినిమా తీయడం, స్క్రీప్ట్ రైటింగ్, కెమెరా పనితీరు... ఇలా వివిధ అంతాలపై ఆవాహన కల్పించేందుకు కార్యక్రాలు, కార్యక్రమాలను నిర్వహించారు. 80 దేశాల నుంచి ప్రతినిధులు ఈ ఉత్సవాలకు వచ్చారు. వీరందరికీ ప్రతి రోజు ఉదయం 9.30 గంటల నుంచి సాయంత్రం 5 గంటల పఠక చిత్రాలను చూపించి తిరిగి పోటాల్కు తీసుకెళ్ళారు. పైదరాబాద్లోని పర్యాటక ప్రదేశాలను వారికి చూపిస్తే బాగుండేదనే అభిప్రాయం వ్యక్తమైంది. అతి తక్కువ నిధివిగి గల చిత్రాల కంటే కనీసం గంట నిధివిగి ఉన్న చిత్రాలను చిన్నారులు ఎక్కువగా ఇచ్చి పడ్డారు. ముగింపు కార్యక్రమంలో రాష్ట్ర సమాచార, పోర సంబంధాల శాఖ కమిషనర్ నవీన్ మిట్టల్, రాష్ట్ర పర్యాటకాభివృద్ధి శాఖ ఎగిక్కుచీక్ చైర్మన్, ఓవెన్స్ కిషన్సరావు, భాషా సాంస్కృతిక శాఖ డైరెక్టర్ మామిడి హరికృష్ణ, జ్యారీ మెంబర్లు పాల్గొన్నారు.

ఈ సలమూలల నుంచి వచ్చిన చిన్నారులంతా కలసి ఈ ఉత్సవాన్ని ఆస్మాదించాలని కోరుకుంటున్నాడు.

- చిల్డ్రన్ ఫిలిం స్టేట్ ఆఫ్ ఇండియా (సిఎఫ్ఎస్ఎస్) పైర్స్ ముక్కే ఖన్నా

నిత్యం ప్రదర్శిస్తాం

బాలల చిత్రాల ప్రదర్శన వారం రోజులే గాకుండా నిత్యం చిన్నారులకు అందుబాటులో ఉంచేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నాం. ఈ చిత్రోత్సవంలో ఉత్తమ సినిమాలుగా ఎంపికైన వాటిని ప్రదర్శించడానికి ధీయే టర్లు యజమానులు ముందుకు వచ్చేలా చర్యలు తీసుకుంటున్నాం. మంచి సినిమాలు లేనప్పుడు... ఉదయం వేళ ధీయే టర్లు ఖాళీగా ఉన్న సమయంలో పిల్లల కోసం తీసే సినిమాలను ప్రదర్శించేలా చూస్తాం. వినోద పన్ను మినహాయింపు ఇచ్చే అంశంపై రాష్ట్ర ప్రభుత్వంతో చర్చ స్తాం. సిఎఫ్ఎస్ఎస్ కూడా మంచి కథాంశంతో వచ్చిన దర్జకులను ప్రోత్సహిస్తున్నాం. బాలల సినిమాకు మార్కెట్ ఉండేలా కాస్త ఆలోచించి సినిమాలు తీయడానికి ఏర్పాట్లు చేస్తాం. పిల్లల క్షయులు పెట్టి అన్ని చిత్రాలు పారశాలల్లో ప్రదర్శిస్తాం. ప్రస్తుత చిత్రోత్సవంలో ఎక్కడా అపశ్చతి దొర్కుండా కార్యక్రమాలు జరిగాయి. రెండు లక్షల మంది చిన్నారులు ఈ సినిమా పండుగను ఆస్మాదించారు.

- క్రావట్ కుమార్, సిఎఫ్ఎస్ఎస్ సీకుట్

పదెకరాల స్థలం కేటాయించాం

చాలా ఏళ్ళ క్రితం చిల్డ్రన్ ఫిల్మ్ ఫెస్టివల్కు పదెకరాల స్థలం కే టాయించాం. ఆ స్థలంలో చిల్డ్రన్ ఫిల్మ్ కాంప్లెక్స్ నిర్మాణానికి చిల్డ్రన్ ఫిల్మ్స్టాప్టేట్ ఇండియా వారు ప్రయత్నించాలి.

- తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ సలహాదారు డాక్టర్ కె.వి.రఘుశాచారి

చిన్నాటి రోజులు...

పిల్లల ఫిల్మ్ క్రితం చిల్డ్రన్ ఫిల్మ్ ఫెస్టివల్కు పదెకరాల స్థలం కే టాయించాం. ఆ స్థలంలో చిల్డ్రన్ ఫిల్మ్ కాంప్లెక్స్ నిర్మాణానికి చిల్డ్రన్ ఫిల్మ్స్టాప్టేట్ ఇండియా వారు ప్రయత్నించాలి.

- సినీ నటి టబూ

శాస్త్రీక వేదిక కావాలి..

అంతర్జాతీయ చలన చిత్రోత్సవాలకు పైదరాబాద్కు రావడం చాలా అనందంగా ఉంది. వారితో మాటల్డే అవకాశం రావడం చూస్తుటే నా చిన్నాటి రోజులు గుర్తుకొస్తున్నాయి. చిన్నపుటి నుంచి వాళ్ళలో ఉన్న ప్రతిభను గుర్తించి ప్రోత్సహిస్తే భవిష్యత్తులో ఉన్నత స్థానాల్లో ఉంటారు.

- తెలంగాణ రాష్ట్ర జ్యారీ సభ్యులు

బాలల చలనచిత్ర అవార్డులు

జంటలోపునల్ కాంపిటీషన్ లైవ్ యాక్షన్ - అడర్ల్ జ్ఞానీ			
అవార్డు కేటగిరీ	ఫిల్మ్	దేశం	అవార్డు గ్రహీత
ఉత్తమ చిత్రం	సెలస్పియల్ క్యామీల్	రఘ్య	ఇరీనా ల్సిసోడ్ మిథాయల్ ప్లిసోడ్
ఉత్తమ రెండో చిత్రం	లేబ్రింతన్	నెదర్లాండ్స్	సేవేజ్ ఫిలిం అండ్ ఐ వర్గ్
ఉత్తమ స్ట్రీన్స్	కోడ్ ఎమ్	నెదర్లాండ్స్	ఆన్విలేషన్ లెటర్ (సోలా మీడియా)
ఉత్తమ దర్శకుడు	సెలస్పియల్ క్యామీల్	రఘ్య	యూరీ ఫెబింగ్
ఉత్తమ నటుడు	రెయిన్బో	ఇండియా	పొంగాల్ గాదా
ఉత్తమ లఘు చిత్రం	యెల్లో ఫెస్టివల్	ఇండియా	కమల్ సేతూ
జ్యారీ మెస్స్ బిస్ట్ ఫిలిం	క్యాప్సర్ అండ్ ద ఎమ్మాన్ వింటర్ వెక్సన్	నార్సీ	నార్మియర్ ఫిలిం జన్స్పీటూయాట్
జ్యారీ స్పెషన్ మెస్స్	బ్యాక్టార్డ్ క్లాస్	కెనడా	జెస్పికా చూవింగ్
జంటలోపునల్ కాంపిటీషన్ లైవ్ యాక్షన్ - చైల్డ్ జ్ఞానీ			
ఉత్తమ చిత్రం	ల్యాబ్రింతన్	బెల్జియం	సేవేజ్ అండ్ ఐ వర్గ్
ఉత్తమ లఘు చిత్రం	మత్తిదె	జటీ	విటో ప్యామిరి
ఏపియన్ పనోరమా - అడర్ల్ జ్ఞానీ			
ఉత్తమ చిత్రం	హౌటా టీటీల్ ఎ డాగ్	కొరియా	యోయ్ యోంగ్
ఉత్తమ లఘు చిత్రం	ఎ ట్రీ ఇన్ ర సీ	యూరికః	జోలియానా జాగ్
ఉత్తమ నటుడు	స్టోర్కో	ఫిలిప్పీన్స్	బంబాంటి
ఏపియన్ పనోరమా - చైల్డ్ జ్ఞానీ			
ఉత్తమ చిత్రం	బ్లూ మౌంటెన్స్	ఇండియా	రాజేస్ కుమార్జెస్, సర్జకుమార్ అచ్చీ
ఉత్తమ లఘు చిత్రం	మైనీన్ విస్టర్స్	ఇండియా	సయ్యద్ సుల్తాన్ అహ్మద్
జంటలోపునల్ యానిమేషన్ - అడర్ల్ జ్ఞానీ			
అవార్డు కేటగిరీ	ఫిల్మ్	దేశం	అవార్డు రకం
బిస్ట్ యానిమేషన్ ఫీవర్ ఫిల్మ్	సాంగ్ అఫ్ ర సీ	బెల్జియం	గోల్డ్ ఎలిఫెంట్ ట్రోఫీ
బిస్ట్ యానిమేషన్ ప్లాట్ ఫిల్మ్	బీయర్ సోరీ	చిలీ	గోల్డ్ ఎలిఫెంట్ ట్రోఫీ
జంటలోపునల్ యానిమేషన్ - చైల్డ్ జ్ఞానీ			
బిస్ట్ యానిమేషన్ ఫీవర్ ఫిల్మ్	సాంగ్ అఫ్ ర సీ	బెల్జియం	గోల్డ్ ఎలిఫెంట్ ట్రోఫీ
బిస్ట్ యానిమేషన్ ప్లాట్ ఫిల్మ్	ఎ టొన్ కాల్స్ పానిక్	బెల్జియం, ప్రాస్స్	గోల్డ్ ఎలిఫెంట్ ట్రోఫీ
స్పెషన్ మెస్స్	స్నై క్రీన్ 2	రఘ్య	సర్పిఫికెట్
స్పెషన్ మెస్స్	బీయర్ సోరీ	చిలీ	సర్పిఫికెట్
విటీల్ డ్రెక్షర్ - అడర్ల్ జ్ఞానీ (13 సుంచి 16 ఏళ్ల పిల్లలు)			
బిస్ట్ ఫిల్మ్	హా యామ్ ఐ?	ఇండియా	గోల్డ్ ఎలిఫెంట్ ట్రోఫీ
	ద సైలెన్స్ పైరాన్	ఇండియా	గోల్డ్ ఎలిఫెంట్ ట్రోఫీ
బిస్ట్ సెకండ్ ఫిల్మ్	మై గ్రాండ్సా క్షణ్ ఏ డ్రెపర్	తైవాన్	గోల్డ్ ప్లట్
జ్యారీ మెస్స్	ఎ డ్రీమ్ అఫ్ అపారా	ఇండియా	సర్పిఫికెట్
విటీల్ డ్రెక్షర్ - అడర్ల్ జ్ఞానీ (6 సుంచి 12 ఏళ్ల పిల్లలు)			
బిస్ట్ ఫిల్మ్	ద ఆరెస్ట్ - హోం అఫ్ యామిన్స్	స్టోవేకియా	గోల్డ్ ఎలిఫెంట్ ట్రోఫీ
బిస్ట్ సెకండ్ ఫిల్మ్	లిటిల్ అట్రైక్	స్టోవేకియా	గోల్డ్ ఎలిఫెంట్ ట్రోఫీ
జ్యారీ మెస్స్	ఎ రైనీ డే	ఇండియా	సర్పిఫికెట్
	హూక్	ఇండియా	సర్పిఫికెట్

ప్రారంభిత్వప కార్యక్రమంలో కేంద్ర మంత్రి కల్వల్ రాజ్యవర్ధన్ రాథోడ్, మంత్రి తలసాని శ్రీనివాస్ యాదవ్, టబు, కలెనా, కలపై ముకేష్ ఖాన్, ఉన్నతాధికారులు నవీన్ మిట్టల్, జ. కిషన్ రావు

బాలల చలన
చిత్రిత్వం వేదుకల్లో
ప్రసంగిస్తున్న
సినిమాటోగ్రఫీ మంత్రి
తలసాని శ్రీనివాస్
యాదవ్.
చిత్రంలో బాలల
సినిమా కార్యకర్త
యం.వేదుకుమార్
తబితరులు

అవార్డులు పొందిన చిన్నారులతో నాగబాల తబితర జ్ఞాలీ సభ్యులు.
చిత్రంలో తెలంగాణ ప్రభుత్వ సలహాదారు కె.వి.రమణాచారి

బాలల
చలనచిత్రీత్వం
సందర్భంగా
డిజిటలైజేషన్పై
జరిగిన
బిపెన్ఫారిమలో
ప్రసంగిస్తున్న బాలల
చిత్రాల కార్యక్రూ
వేదకుమార్

మీడియా
సమావేశంలో ముక్కేష్
ఖన్నాతో పాటుగా
బాలీవుడ్ తారలు
టుబులా,
కరీనా కపూర్,
కలప్పు కపూర్

చిత్రీత్వం
సందర్భంగా జరిగిన ఓ
కార్యక్రమంలో
చిన్నారుల
అటపాటలు

చలనచిత్రీత్వం
ముగింపు వేదకులో
అవార్డులు
బహుకరిస్తున్న రాష్ట్ర
గవర్నర్ నరసింహాన్.
చిత్రంలో చిల్డన్ ఫిల్మ్
సాంసైటిస్ అఫ్
ఇండియా చైర్మన్
ముక్కే ఖన్నా

కార్మికుల జీవితాలకు అద్దం పట్టిన ‘మట్టి మనుషులు’

చర్చ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్న యాదగిల తబితరులు

ప్రముఖ దర్శకుడు బి.నర్సింగరావు దర్శకత్వం వహించిన మట్టి మనుషులు చిత్రం తెలంగాణ గ్రామీణ వలన కార్మిక జీవితానికి అద్దం పట్టేలా ఉండని వక్తలు అన్నారు. తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ ఆధ్య ర్యంలో హిమాయత్ నగర్లోని దక్షన్ ఆకాదమీలో వారం వారం జరిగే చర్చలో భాగంగా 2015 నవంబర్ 14న 200వ చర్చ ‘మట్టి మనుషులు’ చిత్రంపై చర్చ గోప్య జరిగింది. కె.ముఖ్యీ, యం.వేదకుమార్ నిర్మాణసారథ్యంలో రూపొందిన ఈ చిత్రం ఆసాటి సామాజిక విలువ లను చిత్రీకరించిందని వక్తలు అన్నారు. అర్పన, మోహిన్ అలీ బేగ్, నీనా గుప్తా తదితరులు నటించిన ఈ చిత్రానికి ఎ.కె.బీర్ సినిమాటోగ్రఫ్ అందించారు. భవన నిర్మాణకూలిల జీవితాలు ప్రధాన కథాంశం

గా ఈ చిత్రం రూపుదిద్దుకుంది. మాసీట్ ఇంటర్వ్యూపసర్ ఫిల్మ్ ఫెస్టివల్ లో ఈ చిత్రం డిస్ట్రిబ్యూషన్ ఆఫ్ మెరిట్ అవార్డును అందుకుంది. 1990 లో జరిగిన ఇంటర్వ్యూపసర్ ఫిల్మ్ ఫెస్టివల్ ఆఫ్ ఇండియాలో ప్రదర్శిత మైంది.

పల్లెల నుంచి పట్టణాలకు వలనలు, వట్టి వ్యాపారులు, కార్మికులు, మధ్యపర్మలు, నిర్మాణ రంగంలో ప్రమాదాలు, మహిళల వ్యధలు, సాయం పేరుతో చేసే మోసాలు, ... ఇలా జీవితాల్లోని ఎన్నో అంశాలు ఈ చిత్రంలో కనిపిస్తాయని వక్తలు పేరొక్కాన్నారు కమర్సియల్ సినిమాలకు భిన్నంగా రూపుదిద్దుకున్న ఈ సినిమా అప్పట్లో ఎంతో సంచలనం సృష్టించిందన్నారు.

భిందెడ్డి సల్పింపశరెడ్డి 7వ వర్షార్థంతి సందర్భంగా తెలంగాణ లిసార్స్ సెంటర్ ఆధ్యర్యంలో జలగిన 173వ చర్చ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్న మంత్రి జగదీశ్వర్ రెడ్డి, ప్రాంతిక మంత్రా చక్రవాసి, ప్రాంతిక తిరుమలి, జాలుంచరు గాలిశంకర్, భిందెడ్డి ప్రభాకర్సరెడ్డి

నాటి ముచ్చట

తెలంగాణ చరిత్ర పేగుబంధానికి అక్షరరూపం

ప్రకృతితో జీవజాలానికి, తల్లితో బిడ్డకు గల అనుబంధం లాంటిదే మనకు, మన వారసత్వానికి గల సంబంధం. ఈ పేగు బంధం... కృతిమంగా ఏర్పరచలేని అనుబంధం. లక్ష్ల కోట్ల రూపాయలు ఇచ్చినా, ప్రపంచంలోని సమస్త సంపదను ధారపోసినా ఈ విధమైన అనుబంధాన్ని కృతిమంగా ఏర్పరచుకోలేదు. మనకు, మన పూర్వీకులకు మధ్య ఉన్న అనుబంధంలో కొన్ని గొలుసులు తెగిపోయాయి. ఆ అనుబంధాన్ని సంపూర్ణం చేసే క్రమంలో, తెగిన గొలుసులను అతికించే మహాత్మార్ఘమే కొత్త చారిత్రక స్థలాల పుస్తకం.

మన సాంస్కృతిక, చారిత్రక, విద్యార్థక, సౌందర్యార్థక, సూర్యాదాయక, ఆర్ద్రికపరమైన వారసత్వాలకు కీలకమైన లింకులు చారిత్రక ప్రాధాన్య స్థలాలు. వాటిని కనుగొనడం ద్వారా, మరుగుసపడిన వాటిని వెలికిటీయడం ద్వారా మన వారసత్వాన్ని, దాని మూలాలను కనుగొనడం, ప్రాచుర్యంలోకి తీసుకురావడం యావత్త తెలంగాణ జాతి గర్వం వద్ద మహాత్మార్ఘాల్లో ఒకటి.

మన చరిత్ర... మనకు మాత్రమే ప్రత్యేకమైంది. అలాంటిది మరపరికి ఉండదు. ఎంత ప్రయత్నించినా మరివరూ అందులో భాగస్వాములు కాలేరు. అలాంటి చరిత్రను తెలుసుకొని, పదిలం చేసుకొని, భావితరాలకు అందించాలిన బాధ్యత మనపై ఉంది. అందులో భాగంగా ఈ పుస్తకాన్ని వెలువరిస్తున్నాం.

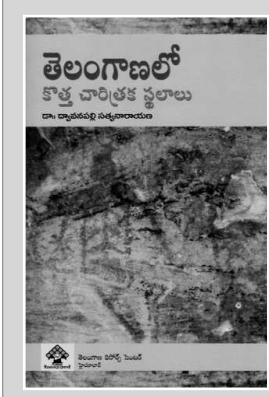
మన వారసత్వాన్ని భావితరాలకు అందించడం వారికి మనమిచ్చే ఒక అమూల్య కానుక. మరివరూ అలాంటి అద్భుత కానుకను రేపటి తరాలకు అందించలేరు. ఇది మన అందరి ఆస్తి. ఆ ఆస్తిని భద్రపర్చుకోవడం, దాన్ని భావితరాలకు అందించడం మన బాధ్యత. ఈ విధమైన వారసత్వాన్ని అందించి నేడు మనం ఇలాంటి మహోన్నత చారిత్రక, సాంస్కృతిక వారసత్వ సంపదను కలిగి ఉండేదుకు కారణమైన పూర్వీకులకు మనం కృతజ్ఞతలు తెలియజేసుకునే విధానం ఆ సంపద ను పరిరక్షించుకోవడమే. మనం ఎవరిమో తెలుసుకునేందుకు, మన మూలాలు ఎక్కడున్నాయో తెలుసుకునేందుకు ఉపకరించేంది ఈ విధమైన వారసత్వ సంపదనే.

మన ఇంట్లో ఒక పాత తరం ఉంటే మనకు ఎంతో ధీమాగా ఉంటుంది. క్లిప్పమైన సమస్యలకు వారు మనకు మార్గదర్శనం చేస్తారు. మనకు మరెన్నో అంశాలను భోధిస్తారు. జాతికి సంబంధించి వారసత్వ సంపద ఇదే విధమైన కర్తవ్యాన్ని నిర్వహిస్తుంది. అడుగుగునా అది మనకు సూర్యాదాయకంగా నిలుస్తుంది. పారాలను, గుణపారాలనూ నేర్చుతుంది. సరైన బాటలో ఎలా పయనించాలో మార్గనిర్దేశనం చేస్తుంది.

మన ఇంట్లో ఒక పాత తరం ఉంటే మనకు ఎంతో ధీమాగా ఉంటుంది. క్లిప్పమైన సమస్యలకు వారు మనకు మార్గదర్శనం చేస్తారు. మనకు మరెన్నో అంశాలను భోధిస్తారు. జాతికి సంబంధించి వారసత్వ సంపద ఇదే విధమైన కర్తవ్యాన్ని నిర్వహిస్తుంది. అడుగుగునా అది మనకు సూర్యాదాయకంగా నిలుస్తుంది. పారాలను, గుణపారాలనూ నేర్చుతుంది. సరైన బాటలో ఎలా పయనించాలో మార్గనిర్దేశనం చేస్తుంది.

లో మనం చూడాల్సి ఉంది. ఆ కర్తవ్యంలో ఒక అడుగు ఈ పుస్తక ప్రచురణ. సహజవనరులను అపరిమిత స్థాయిలో వెలికిటీయడం ఆన్ని విధాలగా మనకు చేటు తెస్తోంది. మరీ ముఖ్యంగా చారిత్రక ప్రాధాన్యం ఉన్న స్థలాల విషయానికి వస్తే, కొండల, గుట్టల విధ్వంసాన్ని, అడవుల నరికివేతను మనం అడ్డకోవాలి. ఆయా చారిత్రక ప్రాధాన్య ప్రాంతాలను పరిరక్షించుకోవాలి. తెలంగాణ స్వరాష్ట సాధనకు ఉద్యమించిన రీతిలోనే ఈ ప్రాంతాల పరిరక్షణకు ఉద్యమించాలి. ఆ దిలో మన కార్యాచరణను ఉద్యతం చేసేందుకు ఒక కరదిపికగా ఈ పుస్తకం ఉపకరిస్తుంది.

నాటి కాలంలో ఒక్కో వ్యక్తి అనుభూతులకు, అనుభవాలకు, జ్ఞాన కాలకు, విజ్ఞానానికి ఇచ్చిన ఉమ్మడి రూపమే వివిధ రూపాల్లోని మన చారిత్రక వారసత్వ సంపద. అక్కరాలుగా, చిత్రలేఖనాలుగా, శిల్పాలుగా, ఉపకరణాలుగా ఈ సంపద నేడు మనకు లభ్యమవుతోంది. మన చారిత్రక ప్రాధాన్య వారసత్వ సంపద మనకు ఉన్నది దాన్ని నాకనం చేసుకునేందుకు కాదు... దాన్ని మనం ఆసందించేందుకు ... ఇతరులతో పంచుకునేందుకు... భావితరాలకు అందించేందుకు. తెలంగాణ సమాజం ఐక్యంగా ఉండేదుకు ఈ చారిత్రక వారసత్వం తోడ్పుడుతుంది. యావత్త ప్రపంచంలో మనవ వికాసం చేటు చేసుకున్న అతి కొద్ది ప్రాంతాల్లో డక్కన్ పీరభూమిలో భాగమైన మన తెలంగాణ ఒకటి. కొన్ని వేల సంవత్సరాల క్రితమే ఇక్కడ మనవ జాతి నాగరికత అభివృద్ధి చెందడం మొదలైంది. అందుకు సాక్షం మన వద్ద ఉన్న చారిత్రక ప్రాధాన్య ప్రాంతాలే. తెలంగాణలోని పది జిల్లాలు కూడా ఒకే గొలుసులోని రంగు రంగుల పూసల్లాంటివి. ఏటన్నింటినీ అనుసంధానిస్తూ తెలంగాణ అనే దారం ఉంది. ఆ దారాన్ని పదిలం చేసుకుంటూ పది జిల్లాల అనుబంధాన్ని పట్టిపుంచేసుకుంటూ మన చారిత్రక వారసత్వం ఉండేదుకు... ఇందులో ఉన్న మన చరిత్రను ఆ దీపం వెలుగు

దక్కన్ ల్యాండ్

సత్యాన్ని పదిలం చేసుకుంటూ మునుముందుకు సాగుదాం.

నేటి కాలంలో వ్యక్తి తన స్వీరు ఉనికి కోసం సామాజిక ఉనికిని, సామాజిక శక్తులను, చారిత్రక వారసత్యాన్ని తోసిపుచ్చుతున్నాడు. ఇది క్షమించలేని నేరం. తెలంగాణలోని ప్రతి వ్యక్తి కూడా ఇక్కడి సుసం పన్న చారిత్రక వారసత్యానికి గ్రించాలి. దాన్ని తరతరాలకూ అం దించాలి. అలా చేయడంలో తెలంగాణ యావత్ ప్రజానీకానికి ఈ పు స్తుకం ఒక దివిటీ కావాలి. కరీంనగర్ జిల్లాలోని పాండవలొంక జల పాతం సమీపంలోని గుహల్లోని చిత్రలేఖనాలు, మహాబుస్సగెర్ జిల్లా మన్మంకొండ సమీపంలోని బోతన్కపల్లి గుహల్లోని చిత్రాలు, దొంగల గట్టల్లో మధ్య, కొత్త రాతియుగు ఓపకరణల సేకరణ, నల్గొండ జిల్లాలో ఆదిమ మానవుల చిత్రలేఖనాలు ...తెలంగాణ జిల్లాల్లో ద్వారా పన్న పల్లి సత్యానారాయణ ఎంతో శ్రమకోర్చి వెలుగులోకి తీసుకు వచ్చిన చరిత్రను ఇప్పుడు పుస్తకరూపంలో అందిస్తున్నందుకు ఎంతో ఆనందంగా ఉంది. తప్పిపోయిన చిన్నారి తన తల్లిని కలుసుకుంటే కలిగే ఆనందం ఇది. ఇంతకు ఏంచిన ఆనందం మరొకటి ఉందదు. ఇప్పటికి ఇది చిన్న ప్రయత్నమే అయినపుటీకి తెలంగాణ సంపూర్ణ చరిత్రను వెలుగులోకి తీసుకువచ్చే రేపటి ప్రయత్నానికి ఇది ఒక పటిష్ఠపునాదిని వేస్తుందని విశ్వసిస్తున్నాం. ఒక జాతిని తుదముల్చీంచేందుకు ఆధునిక కాలంలో శత్రువులు ఎంచుకునే మార్గం ఆ జాతి చరిత్రను, సంస్కృతిని నాశనం చేయడం. తెలంగాణ జాతిపై కూడా అలాంటి ప్రయత్నాలు జరిగాయి. అలాంటి ప్రయత్నాలు ఇక ముందు జరిగుంటే గతంలో ఎంతో శ్రమకోర్చి వెలుగులోకి తీసుకు వచ్చిన చరిత్రను ఇప్పుడు మన చరిత్రను మనమే రాసుకోవాలి. అందులో భాగంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ హిస్టరీ కాంగ్రెస్ ను విడగొట్టి తెలంగాణ స్టేట్ హిస్టరీ కాంగ్రెస్ ను ఏర్పాటు చేయాలి.

ముందు తరాలకు అందించాలి.

ప్రభుత్వం కూడా తగు ప్రయత్నాలు చేయాలని కోరుకుంటున్నాం. తెలంగాణ చరిత్రను నమోదు చేయడంలో గతంలో ఎంతో నిర్లక్ష్యం జరిగింది. ఎన్నో వకీలరఱలు చోటు చేసుకున్నాయి. స్వరాప్తం ఏర్పడిన నేపథ్యంలో ఇప్పుడు మన చరిత్రను మనమే రాసుకోవాలి. అందులో భాగంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ హిస్టరీ కాంగ్రెస్ ను విడగొట్టి తెలంగాణ స్టేట్ హిస్టరీ కాంగ్రెస్ ను ఏర్పాటు చేయాలి.

చరిత్రకారులంతా తెలంగాణ చరిత్రను వెలుగులోకి తీసుకు వచ్చే ప్రయత్నం చేయాలి. ప్రభుత్వం ముందుకు వచ్చి ఈ చరిత్ర రచన అధికారికంగా, సాధికారికంగా జరిగేలా చూడాలి. పొలక వర్గాల జీవితాలనే గాకుండా పాలితపరాగల జీవితాలకు కూడా అద్దం పట్టేలా ఆ రచన ఉండేలా జాగ్రత్త పడాలి.

ఇక రచయిత ద్వారావనపల్లి సత్యానారాయణ విషయానికి వస్తే, ఆయన ఇప్పటి వరకు రాసిన పుస్తకాల్లో అత్యంత విలువైన పుస్తకం ఇది. ఎందుకంటే ఇందులోని మొదటి 11 వ్యాసాల్లో ఆయన కను గొన్న 15 కొత్త చారిత్రక విశేషాలున్నాయి.

13వ వ్యాసంలో మరో ఆవిష్కరణ ఉంది. ఈ పదవోరు చారిత్రక ఆవిష్కరణలు కూడా తెలంగాణ చరిత్రను తెలుసుకునే క్రమంలో ఆయన పేరును గుర్తు చేసుకునేలా చేస్తాయి అంతే ఆతిశయ్యాక్తి కాదు. ఈ అంశాలు భవిష్యత్తులో తెలంగాణ చరిత్ర పార్శ్వంశాలవుతాయని కూడా మేము విశ్వసిస్తున్నాము.

టి.ఆర్.సి. ఇప్పటి వరకు ప్రచురించిన అన్ని ప్రచురణల మాదిరిగానే ఈ పుస్తకాన్ని కూడా తెలంగాణ ప్రజానీకం విశేషంగా ఆదరించగలదని ఆశిస్తున్నాము.

(ద్వారావనపల్లి సత్యానారాయణ ఇటీవల సూతన రచన ‘తెలంగాణలో కొత్త చారిత్రక స్థలాలు’ పుస్తకానికి టి.ఆర్.సి. షైర్స్ యం.వేదకుమార్ ముందుమాట)

- దక్కన్ న్యాస్

అక్షరం పునాదిగా తెలంగాణ నిర్వించుకుండా!

స్వరాప్త పునర్ నిర్మాణంలో పుస్తకాల పొత్తుపై టీఆర్ఎస్ చర్చ

చర్చలో మాట్లాడుతున్న గారీశంకర్, పక్కన వేదకుమార్

తెలంగాణ స్వరాప్తైన్ని సాధించుకొని ఒక ఏదాది గడిచిపోయింది. ఆరు నెలల పాటు ఇంటల్లో ఉండక, ఆ తరువాత తిరిగి వస్తే, ఇల్లు తుట్టం చేసుకుండచుకే కనీసం వారం రోజులు పడుతుంది. అలానే, అర్థా ఏళ్ళ పోరాటంతో సాధించుకున్న స్వరాప్తంలో ఎక్కడివక్కడ సర్వ కోవడంలోనే ఈ ఏదాది కాలం గడిచిపోయింది. ఇక మనకు నవ్విన ట్లుగా మన ఇంబీని తీర్చిద్దిర్చుకునే వని మొదటట్లాల్చి ఉంది. ఇలా తీర్చిద్దిర్చుకోవడంలో పుస్తకం పాత్ర కీలకం. గతంలో తెలంగాణ ఉద్యమం సమయంలోనూ పుస్తకం వహించిన పాత్ర ఎంతో కీలకం. తెలంగాణ పాటకు, ఆటకు, పోరాటానికి అక్షర రూపం ఇచ్చి తెలంగాణ భావజాలాన్ని ప్రపంచవ్యాప్తం చేయడంలో అక్షరం పోషించిన పాత్ర అనిర్వచనీయం. కవులు కవిత్వంతో, ఉద్యమకారులు తమ రచనలతో అక్షరాలను ఆయుధాలుగా తీర్చిదిద్దారు. ఆ ఆయుధాలను ప్రజలకు అందించారు. నేడు తెలంగాణ పునర్ నిర్మాణంలోనూ ఇలాంటి మహత్తర పాత్రను అక్షరం పోషించాల్చి ఉంది. అందుకు కవులు, కళాకారులు, సామాజిక ఉద్యమకారులు తమ వంతు పాత్రను నిర్వహించారి.

సమాజ వికాసానికి అవకాశం కల్పించేది అక్షరం. ప్రజల్లి తైత్తిన్న వంతం చేసేది అక్షరం. తెలంగాణ ఉద్యమానికి ప్రజల్లి జాగ్రత్తం చేసింది అక్షరమే. చదువు పేరిల్ల అక్షరాల్లోనీ సామాజిక చైతన్యాన్ని దూరం చేసుకున్నాం. బ్రిటిష్ వారు తమ కోసం రూపొందించిన విద్యా విధానమే నేటికి కొనసాగుతోంది. స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన నాటి నుంచి కూడా విద్యారంగాన్ని గాలికి వదిలేశాం. ఇలా జరిగితే యువతను ఎలా తీర్చిదిద్దగలుగుతామో ఆలోచించుకోవాలి. అధికారపక్కం, విపక్కం పరస్పరం దుష్టైపోసుకోవడమే తప్ప ఎవరు అధికారంలో ఉన్న విద్యారంగాన్ని పట్టించుకున్న పోపాన పోలేదు. ఈ బాధ్యత ఇప్పుడు సమాజమే స్వీకరించాలి. విద్యావిధానంలో మార్పు రానంత వరకూ అక్షరం

చదువంతా పరీక్షల చుట్టే తిరుగుతోంది. పదిమందికి వచ్చే ర్యాంకులను చూపిస్తూ. వేలాది మందిని మోసం చేస్తున్నాయి. విద్యాసంస్థలను ఘోషించుకోవాలి. మారుస్తున్నారు. విషయం అర్థం చేయించకుండా బట్టి పట్టిస్తున్నారు. బియ్యం ఎక్కడి నుంచి వస్తాయో తెలియదు. పల్లీలు ఎక్కడ కాస్తాయో తెలియదు. బురద అంటే తెలియదు. చెట్టు ఎక్కడం రాదు. వాన తెలియదు. పల్లేతెలియదు. మట్టి వాసన తెలియదు. ఈ పరిస్థితి మారాలి.

తో ఎలాంటి ఉపయోగం ఉండదు. డాక్టర్, ఇంజనీర్ చేయడమే విద్యావ్యవస్థ లక్ష్మిగా మారింది. రెక్కాడితే డొక్కుడని వారు కూడా పిల్లలను కార్బోరైట్ విద్యాసంస్థల్లో చేర్చిస్తున్నారు. ఈ క్రమంలో పిల్లల ఆసక్తులను పట్టించుకోవడం లేదు. సమాజం అంటే డాక్టర్...ఇంజనీర్లు మాత్రమే కాదు...వివిధ రంగాల్లో మనకు మార్గదర్శకులు కావాలి. మరి వారంతా ఎక్కడి నుంచి వస్తారు? ఈ విద్యావిధానంలో మార్పు రావాలి. బిజినెస్ హాస్టలు, కార్బోరైట్ సంస్థలు ఇప్పుడు విద్యారంగాన్ని నియంత్రిస్తున్నాయి. పోల్ట్రీఫామ్లుగా విద్యాసంస్థల్లో నిర్వహిస్తున్నాయి. పిల్లల ఆలోచనలను పెంచడం లేదు. వ్యక్తిత్వ వికాసాన్ని పెంచడం లేదు. సమాజం, పూర్వారణ లాంటి అంశాలను పట్టించుకోవడం లేదు. మెమరీతో ముదిపడిన విద్యావ్యవస్థ కొనసాగుతూ ఉంది. అక్షరక్రమంలోనే కాదు....తప్పుడు అడుగులు వేయడం లోనూ ఆంధ్రప్రదేశ్ అగ్రామిగా ఉంటోంది. వివిధ రంగాల్లో ఆధిపత్య వర్గాల ఆధిపత్యం కొనసాగుతోంది. విద్యారంగంలోనూ అదే జరిగింది. మన తెలంగాణలో దీన్ని మనం సరిద్దుకోవాలిన అవసరం ఉంది. విద్యార్థి బాల్యాన్ని, దాని మధురానుభూతులను కోల్పోకూడదు. ఎన్ని కోట్లు ఇఱ్పు పెట్టినా బాల్యం తిరిగిరాదు. దాన్ని పరిరక్షించుకోవాలిన అవసరం ఉంది. అలా చేసిన నాదే వారు అసలైన మనుషులుగా ఎదుగుతారు. తల్లి కడువులో ఉన్నప్పుడే అడ్డుషున్ తీసుకోవాలిన పరిస్థితి పీర్పడింది. మమ్మి, డాడీ చదువు చెప్పించాలి వస్తోంది. గుర్తానికి గంతలు కట్టినదిపినట్లు పిల్లలను చిన్నప్పుడి నుంచే ఎంట్రన్సుల బాటలో నదిపిన్ను న్నారు. రోజు పరీక్ష.. వారాంతంలో పరీక్ష.. నెల చివర్లో పరీక్ష.. చదువంతా పరీక్షల చుట్టే తిరుగుతోంది. పదిమందికి వచ్చే ర్యాంకులను చూపిస్తూ. వేలాది మందిని మోసం చేస్తున్నాయి. విద్యాసంస్థలను ఘోషించుకోవాలి. బియ్యం ఎక్కడి నుంచి వస్తాయో తెలియదు. పల్లీలు ఎక్కడ

కాస్తాయో తెలియదు. బురద అంటే తెలియదు. చెట్టు ఎక్కడం రాదు. వాన తెలియదు. పట్ల తెలియదు. మట్టి వాసన తెలియదు. ఈ పరిస్థితి మారాలి.

పుస్తకం అంటే పార్ట్యుస్టకం కావచ్చు. కథల పుస్తకం కావచ్చు. కవిత్వం కావచ్చు. మన సమాజానికి ఎలాంటి పుస్తకాలు కావాలి, ఎవరిని చేరాలి, ఎలా చేరాలి, చేరిన తరువాత వారు ఎలా వాడుకోవాలి ... లాంటి అంశాలన్నింటినీ ఈ సందర్భంగా పరిశీలించాలి. విద్యార్థుల్లో పరనాస్తకిని పెంచడం ద్వారా వారి శక్తియక్కలను ఎలుగులోకి తేపాలి. బట్టీ చదవులను వదిలించుకుండా. ఇన్ని దశబ్దాలుగా ఈ రంగంలో కొనసాగుతున్న నిశ్శబ్దాన్ని బద్దలు గొడుదాం. విద్యార్థంగం ఎలా ఉండాలో ఆలోచించాం. ఎవరి బాధ్యత ఎంతనో ప్రశ్నించుకుండా. ఈ వ్యవస్థను సరిచేసుకొని యావత్ దేశంలోనూ తెలంగాణను ఆడర్చుంగా నిలబెట్టుకుండా. మనిషిని మనిషి గౌరవించుకనే విధంగా విద్యార్థులను తీర్చిదిద్దుకుండా. బట్టీ పట్టి పరీక్షలు పొన్ అయిన వారు సమాజాన్ని మార్చితిరు. సమాజాన్ని మార్చి శక్తి గలవారిని అందించేందుకు మనం కృషి చేచ్చాం. తెలంగాణ సాయంత్రికాటం, ఆంధ్ర మహాసభలు, గోలకొండ పత్రిక... ఇలా ఎన్నో మైలురాళ్ళు. అంతిమంగా స్వారాష్టం... దీన్ని అభివృద్ధి చేసుకోవాలిన బాధ్యత మనపై ఉంది.

ప్రభుత్వానిదే కాదు... మనందలి బాధ్యత!

తెలంగాణ పునర్ నిర్మాణం ఏ ఒక్కరి బాధ్యతనో కాదు. ప్రభుత్వం ఒక్కటి మాత్రమే ఈ పని చేయలేదు. యావత్ తెలంగాణ సమాజం తమ భావజాలాలకు, ఇజులకు, అభీష్టాలకు అతీతంగా కేవలం తెలంగాణ ప్రజల అజెండానే తమ అజెండాగా చేసుకుంటూ కనీసం కొన్నే శ్రుత్తి పాటు ఈ కృషిలో భాగస్వాములు కావాలిన అవసరం ఉంది. తెలంగాణ ఉద్యమం సమయంలో జరిగింది. తెలంగాణ పునర్ నిర్మాణంలోనూ జరగాలింది ఇదే. ఇందులో కొన్ని వ్యవహరాలు ప్రభుత్వం మాత్రమే చేయగలదు. అది చేయలేని మరెన్నో మనులను తెలంగాణ సమాజం చేయగలదు. ప్రభుత్వం మీద మాత్రమే ఆధారపడితే లేదా ప్రభుత్వం మాత్రమే అన్ని పనులూ చేయాలనుకుంటే తెలంగాణ

ప్రభుత్వం మీద మాత్రమే ఆధారపడితే లేదా ప్రభుత్వం మాత్రమే అన్ని పనులూ చేయాలనుకుంటే తెలంగాణ

పునర్ నిర్మాణం సాధ్యపడదు. ప్రభుత్వం తాను చేయగలిగిన పనులు తాను చేస్తుంటే మరో వైపున తెలంగాణ సమాజం తాను చేయగలిగిన పనులు తాను చేయాలి. ఈ విధంగా ప్రభుత్వం, సమాజం రెండూ కాడెడ్ మాదిరిగా తెలంగాణ పునర్నిర్మాణం దిగలో పయనించాలి.

తెలంగాణ భావజాలం మరింత బలోపేతచై రాజకీయరంగంతో సహా అన్ని రంగాల్లోనూ వేళ్ళానుకున్నప్పుడు ఇక సమాజంలోని భిన్న వర్గాలు తిరిగి తమ సొంత జెండాలతో, సొంత ఎజెండాలతో తమ తమ మార్గాల్లో పయనించాలి. అప్పటి పరకు మాత్రం తెలంగాణ భావజాలం రాష్ట్రంలో వేళ్ళానుకునేందుకు తోడ్పుదాలిన అవసరం ఉంది. ప్రభుత్వాన్ని శాసించే శక్తి సమాజానికి ఉంది. అలా ప్రశ్నిస్తూ మన ఆకాంక్షలు నెరవేర్చుకుండా. తెలంగాణ సాధన కంటే పునర్ నిర్మాణ బాధ్యత మరింత పెద్దది. దాన్ని సక్రమంగా నెరవేర్చుకోవాలి. అమరులకు నిపాళి అంటే ప్రజలు కోరుకున్న తెలంగాణ సాధించడమే. అందుకు పునాది ఆక్షరంలోనే సాధ్యం.

తెలంగాణ భావజాలం మనందలి సాత్తు!

ఈ సందర్భంగా గమనించాలిన అంశం ఒకటుంది. తెలంగాణ భావజాలం ఏ ఒక్కరి సాత్తు కాదు. తెలంగాణ భావజాలం యావత్ తెలంగాణ ప్రజానికం సాత్తు. ఈ నేలపై నుంచి పుట్టిన ప్రతీ ఒక్క పార్టీ, ప్రతీ ఒక్క ప్రజాసంఘం, ప్రతీ ఒక్క సామాజిక సంఘం తెలంగాణ భావజాలాన్ని ఉపయోగించుకనే వీలుంది. దాన్ని అలా ముందుకు తీసుకుపోయే హక్కు కూడా వాటికి ఉంది. ఇలా తీసుకువేళ్ళే క్రమంలో వాటికి తోడుండడి అక్కరమే. ఆ అక్షరాలను తెలంగాణ నుడి కారంతో, మమకారంతో మేళవించడమే మనమిప్పుడు చేయాలిన పని.

కంటికి కన్నించేదే పునర్ నిర్మాణం కాదు!

తెలంగాణ పునర్ నిర్మాణం అంటే వివిధ రంగాల్లో కంటికి కనిపించే ఆఖివృద్ధి మాత్రమే కాదు. అంతకు మించిన స్థాయిలో కంటికి కన్నించుకుండా ఉండే భావజాల వ్యాప్తి కూడా. తెలంగాణ జరిగే ప్రతి పనిలోనూ ఇది అఱువణువునా కానరావాలి. పుస్తకాల విషయానికి వన్నే పార్ట్యుస్టకాలు, పార్ట్యుస్టకాల విషయంలోనూ తెలంగాణ ఆత్మ దర్శనమిప్పాలి. పుస్తకం తెరిస్తే తెలంగాణ అత్య సంభాషిస్తున్నట్లుగా ఉండాలి. అక్షరాలను తెలంగాణ భావజాలం ఆవహించాలి. ఇలా చెప్పడం అంటే మితిమిరిన జాతీయవాదం ప్రచారం తరఫు కాదు. ఇప్పటి పరకు పరాయాకరణ చెందిన వివిధ అంశాలను తెలంగాణ మయం చేయడం మాత్రమే.

పరాయాకరణను వధించుకుండాం

అరవైళ్ళ పరాయా పాలనలో మన భావ పరాయాకరణ చెందిం

ది. మన రాజకీయం పరాయాకరణ చెందింది. మన సంస్కృతి పరాయాకరణ చెందింది. రాజకీయంతో సహా విధి రంగాల్లో ఈ పరాయాకరణ ఇప్పటికీ తన ప్రాబల్యాన్ని చాటుకునేందుకు కృషి చేస్తునే ఉంది. ఆ ఆధిపత్యాన్ని ఎదిరించాలంటే బహుముఖ దాడి తప్పదు. అది అక్కరాలతోనే సాధ్యం. ఆ అక్కరాలు అందినచే ఆయుధాలతోనే సాధ్యం. అక్కరాలతో సాయిధమయ్యే తెలంగాణ ప్రజాసీకం తనను తాను కాపాడుకోగలదు. తన కోసం తాను పోరాటం చేయగలదు. పార్శ్వపున్త కాల విషయానికి వస్తే కేం నుంచి పీటి దాకా ఈ అరవై ఏళ్ళ పరాయా పాలనలో కొనసాగిందంతా రెండున్నర జిల్లల భాషనే. దాన్ని పది జిల్లల తెలంగాణ భాషగా మార్పు చేసుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. పరాయా పాలకులు మన చరిత్రను వెలుగులోకి రాయికుండా చేశారు. దాన్ని ఇప్పుడు మనం వెలుగులోకి తెచ్చుకోవాలి. మనం మాట్లాడుకు నే భాషను యాసగా మాత్రమే పరిమితం చేశారు. దాన్ని ఇప్పుడు ఒక సంఘర్ష సర్వసత్తంత భాషగా తీర్చిదిద్దుకోవాలి.

మూడు తరాల కథ

ఏదు తరాల కథ అందరికి తెలిసిందే. మూడు తరాల కథ ఏంటో చూద్దాం. ఒక కుటుంబంలో మూడు తరాల చరిత్రను పరిశీలిస్తే ఆనాడు తాత... తెలంగాణ భాష మాట్లాడేవాడు. ఇతరులు తెలంగాణ భాష లో మాట్లాడితే అర్థం చేసుకోగలిగాడు. తండ్రి కాలానికి వస్తే... తండ్రి తాను స్వయంగా తెలంగాణ భాష మాట్లాడలేనప్పటికీ, ఇతరులు మాట్లాడితే అర్థం చేసుకోగలిగాడు. మనవడి కాలానికి వస్తే, మనవడు తెలంగాణ భాష మాట్లాడ లేదు... అర్థం చేసుకోలేదు. ఇది తెలంగాణలో మూడు తరాల చరిత్ర.

ఒక కుటుంబంలో మూడు తరాల చరిత్రను పరిశీలిస్తే ఆనాడు తాత... తెలంగాణ భాష మాట్లాడేవాడు. ఇతరులు తెలంగాణ భాషలో మాట్లాడితే అర్థం చేసుకోగలిగాడు. మనవడి కాలానికి వస్తే, మనవడు తెలంగాణ భాష మాట్లాడ లేదు... అర్థం చేసుకోలేదు. ఇది తెలంగాణలో మూడు తరాల చరిత్ర.

పునర్ నిర్మాణం. ఈ మొత్తం వ్యవహారాన్ని ప్రభుత్వం మాత్రమే చేయు లేదు. ప్రభుత్వం ఒక త్రాలీర్ గదిని కట్టించవచ్చు. మహా అంటే వందల సంఖ్యలో పున్తకాలు సమకూర్చువచ్చు. మిగిలిన పని అంటే... ఇతరత్రాకినీన మాలిక వసతులు ఏర్పాటు చేయడం, పున్తకాలను అధికంగా చేర్చడం, పిల్లలు అవి చదివేలా చేయడం లాంటి వస్తే మనం చేయాల్సిన పనులు. ఆ పనులు మనం చేద్దాం. ఇది కేవలం ఒక ఉదాహరణ మాత్రమే. ప్రతీ రంగంలోనూ ఇలాంటివెన్నో ఉంటాయి.

పున్తకం ఎందుకు ఉదహాలి?

పున్తకం ప్రపంచానికి కిట్టికీలాంటిది. ఆ కిట్టికి నుంచి ప్రపంచాన్ని చూడవచ్చు. ప్రపంచాన్ని తెలుసుకోవచ్చు. మానవ సంబంధాలను అది పట్టిప్పం చేస్తుంది. మనిషిగా తీర్చిదిద్దుతుంది. పరిచిత వ్యక్తిత్వాన్ని అందిస్తుంది. పున్తకం అనేది మనిషి జ్ఞానాన్ని, ఊహకశక్తిని, ఆలోచన లను పెంచుతుంది. ఎలాంటి జ్ఞానాన్ని పెంచుకోవాలో, ఎలాంటి ఊహల్లోకి వెళ్లాలో, ఎలాంటి ఆలోచనలు చేయాలో అనే విషయంలో మాత్రం పిల్లలకు మన మార్గదర్శకత్వం అవసరమవుతుంది.

ఎలాంటి పున్తకాలు ఉదహాలి?

చిన్నతనంలో నాకు తెలిసిన వారెండరో డిపెక్టివ్ పున్తకాలు ఉదివే వారు. నిజం చెప్పాలంటే అలాంటి వారెండరో నేడు సమాజంలో వివిధ రంగాల్లో నాయకత్వ స్థానాల్లో ఉన్నారు. అప్పట్లో డిపెక్టివ్ పున్తకాలు వారిలో పరసాభిలాపను పెంచాయి. ఆ తరువాత వారు తాము ఎలాంటి పున్తకాలు ఉదహారించడాని తెలుసుకోగలిగారు. అలాంటి పున్తకాలు చదవడం ధ్వారా ఉన్నత స్థానాలకు చేరుకున్నారు. పున్తకం చదవడం ఓవ్యసనం లాంటిది. అలాంటి వ్యసనం ఉన్న వారికి మంచి పున్తకాలను అందించగలిగితే వారు మార్గదర్శకులగా మారుతారు. ఆ దిశలో మనం కృషి చేయాల్సి ఉంది. పున్తకాలు జీవితాన్ని మార్చివేస్తాయి అనేది చాలావరకు వాస్తవం.

ఇవాళ ఉపాధికోసం మాత్రమే పున్తక పరనం జరుగుతోంది. మానవ సంబంధాలు, సంస్కృతి లాంటి అనేక అంశాల పై పున్తకాలు ఉదహరించడాని తెలిపుత్తు. కవిత్వం ఉదివే వారి సంఖ్య తగ్గింది. ఎంతో చిన్నగా ప్రారంభించిన తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ ఇప్పుడు తెలంగాణ ఉద్యమ చరిత్రకు ఓచిరునామగా మారింది. ఈ అంశంపై పరిశోధన చేస్తున్న వారు, ఆసక్తి ఉన్న ఎందరో టీఆర్ఎస్సికి వస్తున్నారు.

పునర్ నిర్మాణం అంటే...

ఒక ప్రభుత్వ పారశాలలో ఒక గ్రంథాలయం ఏర్పాటు చేయడం మాత్రమే తెలంగాణ పునర్ నిర్మాణం కాదు. తెలంగాణ భాష, సంస్కృతి, చరిత్రకు సంబంధించిన పున్తకాలను అందులో ఉంచుతూ వాటిని విచ్చార్థులకు అందుబాటులోకి తీసుకెళ్లాలి. అదీ అసలైన తెలంగాణ

పుస్తకపరిశంఖై ఆసక్తి పెంచాలి

పుస్తకాలు చదివే ఆకాంక్షలు కల్పించాలిన అధ్యాపకులకే చదివే అలవాటు తగ్గిపోతున్న ఈ రోజుల్లో పుస్తకాలు చదివే అలవాటు ఇక ఏ విధంగా మస్తింది? విద్యార్థుల్లో విజ్ఞానాన్ని పెంపాందించుకోవాలనే జిజ్ఞాస తగ్గిపోతోంది. పుస్తక పరిశంఖై అవగాహన విద్యార్థులకు లేక పోవటానికి అధ్యాపకులే కారణం. చదివే జిజ్ఞాస ఎలా రగిలించాలి అనేది మనందరం ఆలోచించాలి. పాశ్యపుస్తకాల్లోనూ ఇందుకు బాట వేయాలి. ఉదాహరణకు ఒక పారం కింద దానికి సంబంధించి ఇతరత్రా చదవతగ్గ పుస్తకాలు అని కొన్ని పుస్తకాల జాబితా ఇచ్చి, అలాంటి పుస్తకాలు పారశాలల లైబ్రరీల్లో ఉంచితే ఆసక్తి ఉన్న కొందరు విద్యార్థులైనా వాటాని చదువుతారు. రేపటి తెలంగాణ సమాజానికి వారే మార్గ దర్జ కులవుతారు. పిల్లలు ఎన్ని పుస్తకాలు చదివారు అనేది పరీక్షీంచాలి. పరీక్షల్లో వాటిపైన ప్రశ్నలు వేయాలి. అప్పుడే పిల్లలు పుస్తకాలు చదవగలరు. స్కూల్లలో పుస్తకం చదవలేని పరిస్థితుల్లో ఉన్నారు. దీనికి కారణం ప్రాక్షీన్ లేకపోవడం. పుస్తకాలు అంటే రాయడం, అమృదం కాదు. వారు చదివేలా చేయటం. ఇది అందరి బాధ్యత. లైబ్రరీలు ఉపయోగించుకోవటం లేదు. ఇలాంటి పరిస్థితి మారేందుకు విద్యాసంస్థలు కృషి చేయాలి. ఈ సంస్థలని ఆ ఇధంలో నడిపించాలి.

పుస్తక ప్రదర్శనలను ప్రోత్సహించాం!

ప్రైదరూబాద్, ఇతర తెలంగాణ జిల్లాలతో పాటుగా జాతీయ, అంతర్జాతీయ మేళాల్లో మన తెలంగాణ పుస్తకాలు చాలా తక్కువగా చోటు చేసుకుంటున్నాయి. దీనికి ప్రధాన కారణం ఆరవై ఏళ్ళ పరాయి పాలన. ఇప్పుడు మన స్వరాప్తం వచ్చింది కాబట్టి మనకు సంబంధించిన ప్రతి అంశంలోనూ విరివిగా రచనలు వచ్చేలా చూడాలి. తెలంగాణ విశ్వవిద్యాలయాలు, తెలంగాణ భాష, సాంస్కృతిక సంస్థలు ఇందుకు చౌరవ తీసుకోవాలి. కవిత్వం, సామాజిక అంశాలు, చరిత్ర, సంస్కృతి.. ఎంచుకునే అంశం ఏదైనా సరే.. అది తెలంగాణ ఉట్టిపడేలా ఉండాలి. నేపస్టర్ బుక్ ట్రాస్ తరఫున పుస్తక ప్రదర్శనలను మన గ్రామంలో లేదా స్కూల్లలో ఏర్పాటు చేసేందుకు వీలుంది. ఇలాంటి అవకాశాలను వినియోగించుకోవాలి.

బుక్ ఫెయిర్ అనేది అందరికీ ఒక గొప్ప అవకాశం. పరనాసక్తి తగ్గిపోతున్న ఈ రోజుల్లో పుస్తకం మన చేతిలో ఉండంబే ఒక శక్తి మనకు తోడుగా ఉన్నట్లూ ఉంటుంది. ఒక రచయిత తన జీవిత కాలం అంతా కష్టపడి ఎంతో శాస్త్రీయ, సామాజిక విజ్ఞానాన్ని సాధించి దాన్ని ఒక గ్రంథ రూపంలో మనకు అందిస్తున్నప్పుడు ఇందులోనీ అంశాన్ని కొన్ని గంటల్లోనే మనం సంపాదించగలం. అంతటి అద్భుత అవకాశాలు విశ్వవిద్యాలయాలు, తెలంగాణ భాష, సాంస్కృతిక సంస్థలు ఇందుకు చౌరవ తీసుకోవాలి. కవిత్వం, సామాజిక అంశాలు, చరిత్ర, సంస్కృతి.. ఎంచుకునే అంశం ఏదైనా సరే.. అది తెలంగాణ ఉట్టిపడేలా ఉండాలి. నేపస్టర్ బుక్ ట్రాస్ తరఫున పుస్తక ప్రదర్శనలను మన గ్రామంలో లేదా స్కూల్లలో ఏర్పాటు చేసేందుకు వీలుంది. ఇలాంటి అవకాశాలను వినియోగించుకోవాలి.

తెలంగాణ విశ్వవిద్యాలయాలు, తెలంగాణ భాష, సాంస్కృతిక సంస్థలు ఇందుకు చౌరవ తీసుకోవాలి. కవిత్వం, సామాజిక అంశాలు, చరిత్ర, సంస్కృతి.. ఎంచుకునే అంశం ఏదైనా సరే.. అది తెలంగాణ ఉట్టిపడేలా ఉండాలి. నేపస్టర్ బుక్ ట్రాస్ తరఫున పుస్తక ప్రదర్శనలను మన గ్రామంలో లేదా స్కూల్లలో ఏర్పాటు చేసేందుకు వీలుంది. ఇలాంటి అవకాశాలను వినియోగించుకోవాలి.

నీ పుస్తకం మనకు అందిస్తోంది. మనం ఏ రంగానికి చెందిన వారం అయినా కావచ్చు... అందరికి ఒకచోటకి వెళ్లి పుస్తకాలు కొనే అవకాశం రాదు. అలాంటి అవకాశాన్ని పుస్తక ప్రదర్శనలు అందిస్తాయి. అందుకే పుస్తక ప్రదర్శనల నిర్వహణను ప్రోత్సహించాలి. వాటిని సందర్భంలో పుస్తకాలు కొనడాన్ని ప్రజలకు మరీ ముఖ్యంగా విద్యార్థులకు అలవాటు చేయాలి.

మనపుస్తకాలకు ప్రట్టం కళ్ళాలి

పుస్తకం తెలంగాణ సంస్కృతిని పునరుజ్జీవించజేసింది. తెలంగాణ సమాజ సంస్కృతి గమనాన్ని నిర్దేశించింది. ఇక పుస్తకాల ప్రచరణ విషయానికి వస్తే ఇందులోనూ ఎన్నో సంస్కరణలు రావాల్సిన అవసరం ఉంది. ప్రభుత్వపరంగా ముద్రితమయ్యే పుస్తకాల కాంట్రాక్టులను స్థానిక తెలంగాణ సంస్కర్లకే అందించాలి. తెలంగాణ మూలాలు, తెలంగాణవాసుల ఆధిక్యం ఉన్న సంస్థలకే వాటిని ఇవ్వాలి. ప్రచరణల విషయంలో గమనించాల్సిన అంశాలు మరికొన్ని ఉన్నాయి. రచయితలే పుస్తకాలను పట్టిష్ట చేసుకోవాల్సిన దృస్తి వచ్చింది. రచయిత రాయడం పైనే దృష్టి పెట్టేలా ఉండాలి తప్పితే ప్రింటింగ్, పంపిణి లాంటి అంశాలను కూడా పట్టించుకోవాల్సిన పరిస్థితి ఉన్నాయి. అది రచయితల స్థానాత్మకతను దెబ్బ తీస్తుంది. వారి శక్తి సామర్థ్యాలకు పరిధులు ఏర్పరుస్తుంది. పుస్తకాలను ఉచితంగా పంపిణి చేసే సంప్రదాయానికి క్రమంగా స్వాన్ని పలకాలి. ప్రజలు సైతం పుస్తకాలు కొనడాన్ని తమ నిత్యజీవితంలో భాగంగా చేసుకోవాలి. ఇంట్లోకి కిరాణ కొంటున్నట్లుగా, వేసుకోవడానికి దుస్తులు కొంటున్నట్లుగా ఎంతలో వీలుతే అంతలో పుస్తకాలు కొనేదుకు సిద్ధుపడాలి. ఇది తెలంగాణ వాదాన్ని పట్టిపుంచేసేందుకు ఎంతగానో తోడ్పుడుతుంది. పరాయి పాలనలో మన భాష, సంస్కృతి కనుమరుగయ్యే పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఇలాంటి ఆందోళన నుండి తెలంగాణ విషయంలో ఏర్పాటు చేయాలి. ఇలాంటి అందరికి కల్పించాలి. అందరికి కల్పించాలి. అందరికి కల్పించాలి.

మన భాషలో రచనలు రావాలి

ప్రజలు ఎలాంటి పుస్తకాలు ఎక్కువగా కొంటున్నారు అనే సర్వే చేయాలిన అవసరం ఉంది. పిల్లల పుస్తకాల్లో ఎక్కువగా ఇంగ్లీష్ పుస్తకాల్లో అమ్ముడుపోతున్నాయి. మన రాష్ట్రంలో ఎందుకు మన భాషలో

పుస్తకాలు ప్రచురించటంలేదు.. చదవటం లేదు.. కొనటం లేదు.. అనే విషయాన్ని ఆలోచించాలి. తెలంగాణలో వందల ఏళ్ళగా ఉర్దూ ద్వారా రాత్రి తెలంగాణ భాషను వంపారు అంటున్నారు. కానీ అది నిజం కాదు. కుతుబ్ ఫౌఫీల కాలం నుంచి అసఫ్ిజుహీ చివరి నిజాంకు ముందు కాలందాకా తెలంగాణ భాష వెలుగొందింది. ఉర్దూ సోపితో అది మరింత బలోపేతం కూడా అయింది. చివరి నిజాం కాలంలో ఉర్దూకు అధిక ప్రాధాన్యం ఇచ్చినప్పటికీ ఆ అంశాన్ని పాలకవర్గాల స్వభావం గానే చూడాలి. ఇప్పుడు మన స్వరాప్తం ఏర్పడింది. మన భాషను మనం ప్రోత్సహించుకుండం. పీల్లలు తెలంగాణ భాషలో చదవాలంట ముందుగా తెలంగాణ భాషలో ఎక్కువ పుస్తకాలను రచించాలి. అది కూడా ఇప్పుడు చదవతున్న తరం వాళ్ళ రచించాలి. ఉర్దూ కాలంలో చాలామంచి సాహిత్యం మన తెలంగాణలో వచ్చింది. ఇప్పుడు మనం స్వరాప్తం సాధించాం. ఇక స్వరాప్త పునర్ నిర్మాణంపై దృష్టి పెట్టాలి. పునర్ నిర్మాణ అంశాలపైన కూడా కవిత్వం, ఇతరత్రా రచనలు రావాల్సిన అవసరం ఉంది. నేడు మన భాషనే మనకు కాకుండా పోతున్న పరిస్థితి ఉంది. భాషనే నేర్చుకుంటా ఉంటున్నాం. అలాంటప్పుడు చదవడం, రచనలు చేయడం ఎలా సాధ్యం? ఇవన్నీ ఆలోచించాలి.

ఎలాంటి రచనలను ప్రాత్మహించాడ్యా?

నేడు పాపుల్ సాహిత్యం బాగా ప్రజాదరణ పొందుతోందని పుస్తక విక్రేతలు అంటున్నారు. పాపుల్ సాహిత్యానికి నిర్వచనం రెండు మూడేళ్ళకోసారి మారిపోతూ ఉంటోంది. ఒకప్పుడు నవలలు బాగా జనాదరణ పొందాయి. ఆ తరువాత కెరీర్ గైడెన్స్ పుస్తకాలు బాగా విక్రయమయ్యాయి. అనంతర కాలంలో ప్రముఖుల జీవిత చరిత్రలు పాపుల్ సాహిత్యంగా వచ్చాయి. మరి మన తెలంగాణ వరిత్ర, సంస్కారి, పర్యాటకం లాంటి అంశాలను కూడా అలా 'పాపుల్' చేయ వచ్చే మో ఆలోచించాలి. తెలంగాణ మత్తిమనములను, తెలంగాణ వీరులను వెలుగులోకి తేయాలి. తెలంగాణ ప్రముఖుల జీవిత చరిత్రలపై పుస్తకాలు రావాలి. తెలంగాణ ఉర్దూమం కోసం కవులు ఏ విధంగా ఏకైక లక్ష్యంతో తమ రచనలు చేశారో, తెలంగాణ పునర్ నిర్మాణం కోసం ఇప్పుడు మళ్ళీ అలా ఒకటి కావాల్సిన అవసరం ఉంది. వేర్వేరు పాయలన్నీ ఒక్కప్పునట్లుగా కవులు, రచయితలు ఒక్కప్పునట్లుగా పునర్ నిర్మాణ అవశ్యకతను, విధి విధానాలను ఎలుగిత్తి చాటాలి. కనీసి ఐక్య కార్యాచారణను ఏర్పాటు చేసుకొని ముందుకు సాగాలి. సమాజం దశ, దిశను మార్చేది పుస్తకమే.

ఎవరి కోసం మన రచనలు?

ఒకనాడు స్వాతంత్య ఉర్దూమం ప్రజల్లో అక్కరాస్యతను, సామాజిక అవగాహనను పెంచింది. ప్రత్యేక తెలంగాణ స్వరాప్త ఉర్దూమం కూడా అదేపని చేసింది. ఎన్నెన్నే జక్కలు...మరెన్నే ప్రజాసంఘాలు...ఇవన్నీ ప్రజల్లో కల్పించిన చైతన్యం అంతా ఇంతా కాదు. అణగారిన పర్గాలకు చెందిన కవులు, రచయితలు పెన్నులను వడిసెలుగా చేసుకొని అక్కరాలను రాళ్ళగా విసురుతుంటే ఆ దెబ్బకు వలసపాలకులు దూరంగా వెళ్ళిపోయారు. ఈ నేలతల్లి బిడ్డల రచనల్లో మత్తి వాసన పరిమళిం

అణగారిన పర్గాలకు చెందిన కవులు, రచయితలు పెన్నులను వడిసెలుగా చేసుకొని అక్కరాలను రాళ్ళగా విసురుతుంటే ఆ దెబ్బకు వలసపాలకులు దూరంగా వెళ్ళిపోయారు. ఈ నేలతల్లి బిడ్డల రచనల్లో మత్తి వాసన పరిమళించింది. మత్తి మనములు చేసిన రచనలు మత్తిలో దాగిన మూలా లోకి మనల్ని తీసుకెళ్ళాయి. ఆ పర్గాల నుంచి కొత్త రచయితలు వచ్చారు.

చింది. మత్తి మనములు చేసిన రచనలు మత్తిలో దాగిన మూలాల్లోకి మనల్ని తీసుకెళ్ళాయి. ఆ పర్గాల నుంచి కొత్త రచయితలు వచ్చారు. ఆ పర్గాల నుంచే కొత్త పారకులూ పుట్టు కొచ్చారు. ఆ పారకుల అవసరాలనూ దృష్టిలో ఉంచుకోవాలి. తెలంగాణ పునర్ నిర్మాణం లక్ష్యంగా ఒక మహేషబ్ల రచన, పరచన ఉర్దూమాన్ని నిర్మించాలి.

ఎలా చేరుకుండాం?

సమాజంలోని కింది పర్గాల కోసం పుస్తకాలు రాయాలి. అవి వారికి చేరేలా చూడాలి. బుక్ ఫుయిల్లు ఉన్నాయి. పుస్తకాల దుక్కాలు న్నాయి. అన్నిటికీ మించి ఇంటర్వెట్ కూడా మనకు అందగా ఉంటుంది. అన్లైన్ ప్లాటింగ్ సదుపాయాన్ని ఇందుకు ఉపయోగించుకోవచ్చు. పుస్తకాన్ని పారకుల దగ్గరికి ఎలా తీసుకుపోగలం అనేది ఆలోచించే సమయం వచ్చింది. ఆదే సమయంలో ఎలాంటి పుస్తకాలను అందించగలం అనే అంశాన్ని కూడా ఆలోచించాలి. చిన్నాడి నుంచే ఎలాంటి పుస్తకాలు చదవాలి అనే అంశంపై తగు శిక్షణ ఇప్పాలి.

ఎలాంటి కృషి జరగాలి?

ఒక్క తరం గదుస్తున్న కొద్ది పుస్తకం చదివే ఆకాంక్ష తగ్గిపోతున్నది. పుస్తకాలు చదివే అలవాటుకు బాల్యంలోనే బీజం వేయాలి. పారశాలస్థాయిలోని టీచర్లు పుస్తకంపై అవగాహనకు కృషి చేయాలి. లేకుంటే మనం ఎన్ని రకాలుగా కృషి చేసిన ఫలితం రాదు. ప్రభుత్వ పరంగా కూడా కృషి జరగాల్సిన అవసరం ఉంది. తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధన కోసం వచ్చిన వాళ్ళందరు పుస్తకాలు చదివిన వాళ్ళే. ఉర్దూమానికి ఇంతలీ పటుత్వం రావటానికి కారణం పుస్తకమే. ఇదే సూట్రిని తెలంగాణ పునర్ నిర్మాణంలోనూ వినియోగించుకోవాలి. ప్రభుత్వం చెబుతున్న ట్లుగా భావి తెలంగాణ బంగారు తెలంగాణ కావాలంటే, విద్యార్థులకు పుస్తక పరశనంపై అవగాహన కల్పించాలి. పుస్తకాన్ని ప్రజల్లోకి తీసుకు వెళ్లడంలో ఉపాధ్యాయులు, తల్లిదంపులు, సమాజం కృషి చేయాలి. విద్యార్థికి కేవలం పెక్కబుక్స్ కారణం అనేక పుస్తకాలు చదివే అవగాహన కల్పించాలనిన అవసరం చాలా వరకు ఉంది. తెలంగాణ తెచ్చుకున్నాం, ఇక వచ్చిన తెలంగాణ ఎలా ముందుకు తీసుకుపోవాలో ముందుతరం వాళ్ళకు ఈ పుస్తక వాసన ద్వారానే తెలియజేయగలం. దీనిని సామాజిక బాధ్యతగా తీసుకోవాలి.

- దక్షన్ మ్యాస్
(తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ చైర్మన్ యం.వేదకుమార్ ‘చర్చ’ కార్యక్రమంలో చేసిన ప్రసంగం సారాంశం)

తెలుగు వాచకాల లిఖితమై

ఒకటో తరగతి తెలుగు వాచకం : జాబితి - 1

గత సంచిక తరువాయి

తెలంగాణ రాష్ట్రం తెలంగాణ దృష్టితో తెలుగు వాచకాలను రూపొందించడం తోలి ప్రయత్నం. కనుక అనేక సూచనలను ఆఫ్స్‌నించారు. ఆసూచనలను అనుసరించి వన్నే సంపత్తరం పార్యపుస్తకాల్లో మార్పులు, చేర్పులు చేసి తప్పులు సవరించుకొని, మరింత ఆక్రషణీయంగా, ఆసక్తికరంగా పాశ్యాంశాలను రూపొందించాలని ముందు మాటలో పేర్కొన్నారు. అందువల్ల ఈ పాశ్యాంశాల్లోని ఏమైనా లోపాలు ఉంటే వాటిని ఏమర్పించడం కాకుండా నమ్మదురుతతో సూచించడం ద్వారా సవరించుకోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది.

ముఖ్యమంత్రి కె.సి.ఆర్ పదే పదే గుర్తు చేసినట్టు ఇంతదాకా సీ మాంధ్ర ప్రయోజనాల, ఆధిపత్యాల దృష్టితో ప్రాధాన్యత ఇచ్చి అన్ని రంగాలను నిర్దేశించారు. ఇప్పుడు మనం తెలంగాణ ప్రయోజనాల దృష్టితో, తెలంగాణ అవసరాల దృష్టితో, తెలంగాణ అభివృద్ధి దృష్టితో ప్రతిది పరిశీలించాలి. కొత్తచూపుతో అలోచించాలి. రూపొందించుకోవాలి అని కె.సి.ఆర్. గుర్తు చేయడం అందరికి తెలుసు. దాని ప్రాధాన్యత ఏమిటో అందరూ గుర్తించడం అవసరం. అలా తెలంగాణ అభివృద్ధి, తెలంగాణ దృష్టికోణంతో, తెలంగాణ ప్రజల అవసరాలను, ఆత్మగౌరవాన్ని, చరిత్రను, సంస్కృతిని, సాహిత్యాన్ని పరిచయం చేస్తూ, రూపొందించిన ఈ పాశ్య పుస్తకాలు, పార్యపుస్తకాల చరిత్రలో ఒక మైలురాయి. మరింత అందంగా, సమగ్రంగా రూపొందించుకోవడానికి ఈ పార్యపుస్తకాలు ఒక బలమైన ప్రాతిపదికను నిర్మించాయి అని చెప్పక తప్పదు.

తెలుగు వాచకం ఒకటో తరగతి-జాబితి-1 సంపాదక మండలిలో నువ్వు వించాలు, దామా దహాగాం సాంబిలుట్రి, ఆచార్య బన్న అయిలయ్య, దేశపతి శ్రీనివాస్, విషయినిపుఱులులో దానమ్మారు ఉపేందర్ రెడ్డి, దామా ఎమ్. భూపాల్, పార్యపుస్తక ప్రమాద సమితిలో ఎన్. జగన్నాథ రెడ్డి, కె. కృష్ణమోహన్ రాపు, శ్రీమతి దీపిక, సువర్ణ వినాయక్, కె.రాజేందర్ రెడ్డి, తల్లావళ్ల మహేష్బాబు తమ సూచనలు, అనుభవాలు అందించారు. క్లైప్స్‌స్టాయి లోని అనుభవాలను, ఫీబ్జ్యాక్స్ అనుసరించి పల్లెర్ రామమోహన రాపు, వి.చెన్నయ్య వోజ్లల శర్టీబాబు, అపుసుల భానుప్రకాశ్, కండా డై రంగరాజ్, ఎల్. ఎం. ప్రసాద్, పల్లి మాధవి ఈ వాచకం రూపకల్పనలో పాల్గొన్నారు.

ఈ పాశ్యపుస్తకం ద్వారా పిల్లలు సాధించాలిన సామర్థ్యాలు

□ విని అర్థం చేసుకోవడం, స్వేచ్ఛగా మాట్లాడడం, పరిచితమైన కథలు, పాటలు, సంభాషణలు విని అర్థం చేసుకోవడం, విన్న అంశం గురించి ఎవరు? ఏమిటి? ఎక్కడ? వంటి ప్రశ్నలకు జవాబులు ఇప్పుడం, వింటున్నప్పుడు అక్షరాల మధ్య ధ్వని భేదాలు గుర్తించడం, తెలిసిన, చూసిన వాటి గురించి స్వేచ్ఛగా మాట్లాడగలగడం, బొమ్మల ఆధారంగా మాట్లాడ్ం, ఎవరున్నారు? ఏం జరుగుతున్నది? ఏం చేస్తున్నారు వంటి అంశాలు చెప్పడం, గేయాలు, పాటలు రాగంతో భావంతో పాడడం, తెలిసిన కథలు సాంత మాటల్లో చెప్పడం, వర్షమాల, గుణింతాల పదాలు, అక్షరాలను సృష్టించాలని పలకడం మొదలైనవి సాధించడం ఒక లక్ష్మి.

□ ధారాళంగా చదవడం, ఆర్థం చేసుకొని చెప్పడం, గేయాలు, పాటలు వంటి వాటిలో వాక్యాలు గుర్తించడం, ఇచ్చిన అంశంలో కీలక పదాలు, వాటిలోని అక్షరాల గుర్తించడం, పదాలలోని అక్షరాలను వర్షమాల, గుణింతాల చార్పులు గుర్తించడం, సరళపదాలు, గుణింత పదాలు, సరళమైన వాక్యాలు ధారాళంగా, తప్పల్లేకుండా చదవడం, పదువుతన్న పదాలలో లోపించిన అక్షరాలను గుర్తించి రాయడం, బొమ్మలతో పదాలు జతచేయడం వంటి వాటిలో సామర్థ్యం సాధించాలి.

□ రాయడం, సేర్పుకున్న అక్షరాల ప్రయోగించి సాంతంగా పదాలు రాయడం, వర్షమాల ఆధారంగా సరళపదాలు రాయడం, గుణింత పదాలు రాయడం, బొమ్మ ఆధారంగా సరళ, గుణింత పదాలు, వాక్యాలు రాయడం, తప్పల్లేకుండా అందంగా రాయడం, ఉక్కలేఖనం రాయడం చేయగలగాలి.

□ సృజనాత్మకత, గేయాలు అభినయంతో పాడడం, బొమ్మలుగిసి, రంగులు వేసి పదాలు రాయడం, అభినయగేయాలు పొడిగించడం, మట్టితో బొమ్మలు చేసి వాటి గురించి మాట్లాడడం, బొమ్మ ఆధారంగా కథ

ను ఉపాంచి చెప్పడం చేయగలగాలి.

ఈ కొత్త వాచకాలకు కొత్తగా ఉపశీర్షికలు పెట్టడం బాగుంది. ఒక టో తరగతి నుండి ఐదో తరగతి వరకు తెలుగు వాచకాలకు జాబితి అని ఉప శీర్షికతో ప్రమరించారు. ఒకటవ తరగతి నుంచి ఐదవ తరగతి వరకు జాబితి-1 - జాబితి-5 అని ఉప శీర్షిక పేరు పెట్టారు. ఆరవ తరగతి నుంచి ప్రథమ భాష తెలుగు అని ప్రశ్నేకంగా పేరొంటా ఆరవ తరగతి వాచకానికి నవవసంతం-1. ఏదవ తరగతికి నవ వసంతం-2, ఎనిమిదవ తరగతికి నవవసంతం-3 అని పేరు పెట్టారు. తొమ్మిదికి సింగిడి-1, పది తరగతి పుస్తకానికి సింగిడి-2 అని పేర్లు పెట్టడం జరిగింది.

తెలంగాణ భాషను, ఇంటింబీ భాషను, మాట్లాడుకునే భాషను మండలాలవారీగా సేకరించి, జిల్లాస్టాయిలో చర్చించి, ఒక రూపం యివ్వాలి. బడికి రాకుమందే బదేళ్ళవరకు పిల్లలు ఏమీ పదాలు, వాక్యాలు ఉపయోగిస్తున్నారో వాటన్నిచేసి, వాటినే ప్రామాణికంగా తీసుకొని తెలంగాణ భాషా వాచకాలను రూపొందించాలి. అలా పదేళ్ళ వయస్సు దాక మాట్లాడే వాటితో ఐదవ తరగతి వరకు, పదిహేనేళ్ళ వయస్సు వాళ్లు మాట్లాడుకునే భాషతో పదవ తరగతి వరకు పాతాలు రూపొందించడంలో ప్రామాణికంగా తీసుకోవాలి. ప్రతి జిల్లలో ఇలా సేకరించిన నమచారాన్ని రాష్ట్రస్తాయిలో కూర్చొని తుది రూపం ఇచ్చి ఆ ప్రకారంగా తెలంగాణ భాషలో పొర్ట్‌వుస్తకాలు రాయడం అవసరం. అలా తెలంగాణ పత్రికాబాధమై రేడియో, సినిమా, టీవీ, పొర్ట్‌వుస్తకాల భాష ప్రత్యేకంగా రూపొందించుకోవడం అవసరం. ఈ విషయాలను నా ప్రతిపాదనలో సూచించాను.

ఈ పొర్ట్‌వుస్తకాలను అన్నింటిని ఉపాధ్యాయులు ఒకసారి తమకే సిలబ్స్ అనుకొని చదివితే గతంలోని శిక్షణకు, పొర్ట్ బోధనకు నేటి బోధనా అవసరాలకు మధ్య తేడా తెలిసి వారి మైండ్సెట్ మారుతుంది. తద్వారా విద్యార్థులకు మరింత ఆకర్షణీయంగా పాతాలు చెప్పటం ఏలవుతుంది. తల్లిదండ్రులు కూడా ఒకటవ తరగతి నుంచి పదవ తరగతి దాకా గల ఈ పుస్తకాలను కనీసం ఒకసారి తిరగేసి చూస్తే మంచిది. తాము చదువుకున్నప్పటి పాతాలకు, నేటి వాచకాల రూపకలునకు మధ్య ఎంత తేడా ఉండో, తమ పిల్లలు, నేటి పిల్లలు చదువుకుంటన్న పొర్యాంశాలు తమకు కూడా ఎంత ఉపయోగకరమై తెలుసుకుంటారు. అందుపల్ల తల్లిదండ్రులు, విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు, జర్జులిస్టులు, విద్యావేతలు, సామాజిక శాస్త్రవేతలు మొదలైన విభిన్న రంగాలవాళ్లందరు ఒకసారైనా పుస్తకాలను సమగ్రంగా పరిశీలించడం ఎంతో అవసరం. తద్వారా వారు ఈ భాషాలనుండి కొత్త భాషాలకు ఎదగడం నుంభమవుతుంది.

ఉదాహరణకు నేను థిఫ్టీని 1985-86లో చూసిన తర్వాత తిరిగి పదేళ్ళదాక చూడలేదు. 1996లో ఒకసారి, ఆ తర్వాత 2001లో మరో సారి ఇలా థిఫ్టీని చూసుంటే పాత కాలంలో చూసిన థిఫ్టీ యొక్క దృశ్యాలు అద్భుతమై కొత్త దృశ్యాలు మనస్సులో నిచిపోయాయి. మళ్ళీ చూసిన దాకా నాలో పాత జ్ఞాపకలే, పాత దృశ్యాలే మెదిలేవి. మళ్ళీ చూసిన తర్వాత మారిన థిఫ్టీ దృశ్యాలు పూడుదయంలో నిలిచి పోయాయి. అలాగే మనం వెనకట చదువుకున్న పొర్ట్‌వుస్తకాల దృశ్యాల నుండి కొత్త దృశ్యాల కు మారడానికి తప్పనిసరిగా ఈ కొత్త పుస్తకాలను చూడ్డం అవసరం.

ఆపుడే తల్లిదండ్రులుగా, మేధావులుగా, సామాజిక శాస్త్రవేత్తలుగా, ఉపాధ్యాయులుగా, జర్జులిస్టులుగా, అవ్వేట్ అవడం, మాతన దృశ్యాలను హృదయంలో నింపుకోవడం సాధ్యపడుతుంది. అంతదాకా పాత దృశ్యాలే కొనసాగుతాయి. తద్వారా అవి ప్రత్యుషంగా, పరోక్షంగా విద్యార్థులను తీర్చిదిద్దడంలో ప్రభావితం చేసి, కష్టపడతాయి, నష్టపరుస్తాయి. ఈ పొర్ట్‌వుస్తకాల ద్వారా తెలంగాణ రాష్ట్రంలో చదువుకునే విద్యార్థులందరికి తెలంగాణ ప్రాంతంలోని ప్రదేశాలు, పదాలు, భాష, పండుగలు, ఉద్యమాలు, తెలంగాణ హృదయం, తెలంగాణ ప్రాంతాల్లోని జీవించడానికి ఎంతో ఉపయోగపడుతాయి. తద్వారా తెలంగాణ సమాజంలో పాతల్లో పాలలూ వారు కలిసిపోవడానికి, కలిసి జీవించడానికి ఎంతో ఉపయోగపడుతాయి.

అయితే ఈ కొత్త వాచకాల్లో తెలంగాణ భాషలో వాక్య నిర్మాణం చేపట్లేదు. ఒకేసారి తెలంగాణ భాష నిర్మాణాన్ని వ్యాకరణాన్ని ప్రవేశ పెడితే ఉపాధ్యాయులకు కష్టమని, విద్యార్థులకు కూడా కష్టమేనని భావించడం జరిగింది. తొలిదశలో తెలంగాణ పదాలను, పలుకుబడు లను, జీవితాలను, సంస్కృతిని, జాతీయాలను పరిచయం చేస్తూ, పత్రికా వ్యవహరిక భాషలోని కాస్త స్వంతంత్రం తీసుకొని రాస్తే ప్రస్తుతానికి చాలని నిర్దిశయానికి వచ్చారు. అందుపల్ల ఈ పార్యాంశాల్లో పూర్తి స్థాయిలో తెలంగాణ ఇంటింబీ భాష పూర్తిస్థాయిలో చేరలేదు.

గతంలో ఈ విషయంలో కొత్త ప్రయత్నం జరిగినా ఒకటో తరగతి నుంచి పదవ తరగతి దాకా ఒకేసారి వరుస తమంలో అన్ని తరగతుల పొర్యాంశాలను రూపొందించి ఒక సమగ్ర దృశ్యధంతో సమన్వయం సాధించిన తీరు ఈ పారాల్లో, వాచకాల్లో, కనపడుతుంది. గతంలో రూపొందించిన వాచకంలో ఐదవ తరగతి వరకు ఒక తీరు ఉండి, ఆరవ తరగతి నుంచి అకస్మాత్కుగా ప్రమాణాలు పెంచి, పార్యాంశాలు, వాచకాలు రూపొందించడం కనబడుతుంది. అలా జంపే కనపడేది. ఈ వాచకాలు అలా కాకుండా మెట్లుమెట్లుగా ప్రతింది వ్యాకరణం, థందస్సు, అలంకారాలు, సంధులు, సమాసాలు, పదాలను స్వంత వాక్యాల్లో రాయడం, భాషలను పూరించడం, ప్రాజెక్టు పని మొదలైనవి అన్ని చక్కగా పొందుపరచడం జరిగింది. జ్ఞాపకశక్తి, ప్రాచీన సాహిత్య పరిచయం, పదనంపద, పద్య విశిష్టతను ప్రధానం చేసి రూపొందించిన పాత పుస్తకాల అవగాహన నుండి ముందుకు సాగి నేటి సమాజంలో భాషలో ఎన్ని ప్రక్రియలు ఉన్నాయో, ఆ ప్రక్రియల ప్రత్యేకత ఏమిటో వాటిని నేర్చుకొని, ఎలా తన భావాలను వ్యక్తికరించుకోవాలో, అనే అంశాలకు ప్రాధాన్యత ఇస్తూ, జ్ఞాపక శక్తి కాకుండా, పరిశీలన, పరిశోధన, ఉపయోగకరించడం, అన్ని నికి భాషా అవసరాలకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చి రూపొందించిన గొప్ప వాచకాలు యివి.

- బి.ఎస్. రాములు

(తరువాయి భాగాలు వచ్చే సంచికల్లో)

పత్రికలో వెలువుతున్న రచనలపై మీ అభిప్రాయాలను ఆప్సోస్ట్రోన్స్‌ఐచ్.

పత్రిక అభివృద్ధికి తీసుకోవలసిన చర్చలపై మీ సలహాలు, సూచనలు

కోరుతున్నాం. deccanlandindia@gmail.com కు కూడా

మీ అభిప్రాయాలు, రచనలను, లేఖలను ఇ-మెయిల్ చేయవచ్చు.

చిన్న వ్రతికలను ఆదరించాలె..

తెలంగాణ ఉద్యమకాలంలో తెలంగాణ కొరకు ఏపత్రికా, ఏదివి చాసల్ లేనీ రోజుల్లో సుదమళ్ళ వెంకట స్వామి తన సంపాదకత్వంలో సాహసంచేసి ‘ప్రజా తెలంగాణ’ అనే పక్క పత్రికను 2004లో తీసుకు చూరు. ఆపత్రికకు ప్రా.కేశవ్ రాఘవజాదవ్ గారు ప్రధాన సంపాదకులుగా వ్యవహరించారు. మన తెలంగాణలో ఇష్టుడున్నంతటి వైతన్యం లేక ఎక్కువమంది తెలంగాణవాదులు అప్పట్లో ముందు కొచ్చి సహకరించక, ఆర్థికంగా నిలదొక్కులేక కూడా నిలిపివెయ్యాల్సి వచ్చింది. వెంకటస్వామిగారు సారథ్యంలో మరోసారి సాహసంతో ‘దశ-దిశ’ అనే పక్కపత్రిక ఆరంభమైనది. అదేవిధంగా తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ (టి.ఆర్.సి.) నుంచి వేదకుమార్ ప్రచురిస్తున్న ‘దక్కన్ లాండ్’ మాస పత్రిక కూడా కొన్ని సంవత్సరాలుగా నడుస్తున్నది.

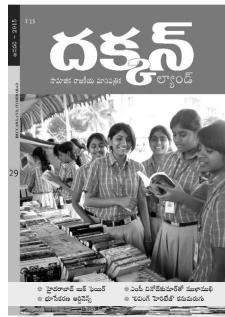
మన తెలంగాణకు ‘నమస్తే తెలంగాణ’ ఒకబోటే ఇప్పటికీ ప్రధాన దిన సప్తిక. సీమాంధ్ర ప్రదేశ్ కు ఎన్నో దిన పత్రికలతోపాటు ఎన్నో మాస, పక్క వార పత్రికలు ఉన్నాయి. లక్కల సర్వ్యాలేపస్థ కలిగిన ఆ పత్రికలు లక్కలాది మందికి తాము చెప్పదలచుకున్న విషయాన్ని వాటిని చదువు తున్నపూరి మెడ్షిక్లు ఎక్కిస్తుంటాయి. మనకు కూడా అటువంటి పత్రికలు వచ్చినప్పుడే తెలంగాణకు వ్యతిరేకంగా ఆక్షాడి మీదియాచేసే మాయలు, ఎక్కించే వక్రీకరణలు సమర్థంతంగా ఎదుర్కొనుతాము. మన పత్రికలకు ఎందుకు సహాయం చేయ్యాల్సి, వీటిని ఎందుకు రక్షించు కోవాల్సి మరికొంత చెప్పదలచాను.

తెలంగాణకు వ్యతిరేకంగా రాసే ఆక్షాడి దిన పత్రికలు మాత్రమే చదివే మన తెలంగాణ పారకులు ఇప్పటికీ (తెలంగాణవచ్చిన తరువాతకూడ) వాళ్ళ (ఆ పత్రికల) వివరణలను (జంటర్ప్రిటీపస్థను), అభిప్రాయాలను, భావాలను మొసుకతిరుగుతండ్రాన్ని సేసు గమనించాను. మన తెలంగాణ ప్రభుత్వంచేసే మంచి పనులను కూడా చెడ్డవిగా చిత్రిస్తున్న ఆక్షాడి పత్రికలవారి ప్రచారాలను మనవారు ఆ పత్రికలే చరువుతున్నందున అవే నమ్మి ప్రచారం చెస్తున్నారు. కానీ ఈ ప్రచారకులు తాము చదివి, తమ మతులు పోగొట్టుకొని మత ప్రచారకుల మాదిరిగా వివిధ తెలంగాణ వేదికలమీద వనిగట్టుకొని ప్రచారంచేసి మనవాళ్ళ (ఇతర తెలంగాణవాళ్ళ) మతులపోగొట్టుతున్నారు, పెదారిలో ఆలోచించం జేస్తున్నారు. తమకు తాము చెడిపోవానికి వాళ్ళకు హక్కు ఉన్నది. కానీ తెలంగాణ సమాజాన్ని చెడగొట్టడమే బాధ అనిపిస్తున్నది. ఇతర పత్రికల్లో ఏది చదివినా, ఏపాల్సి గురించి చదివి ఆ విషయానికి సంబంధించి తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఏం చెప్పున్నది అనేది మాత్రం ‘నమస్తే తెలంగాణ దిన పత్రిక’లో మాత్రమే చదివి ఒకాభిప్రాయానికి, నిర్ణయానికి వస్తే బాగుంటుంది. లేదా ఇటువంటి దశ-దిశ వంటి పక్క పత్రికలో, దక్కన్ లాండ్ వంటి మాసపత్రికలలో

ఇతర పత్రికల్లో ఏది చదివినా, ఏపాల్సి గురించి చదివి నా అవిషయానికి సంభంధించి తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఏం చెప్పున్నది అనేది మాత్రం ‘నమస్తే తెలంగాణ దిన పత్రిక’లో మాత్రమే చదివి ఒకాభిప్రాయానికి, నిర్ణయానికి వస్తే బాగుంటుంది. లేదా ఇటువంటి దశ-దిశ వంటి పక్క పత్రికలో, దక్కన్ లాండ్ వంటి మాసపత్రికలలో అవిషయాలపై చర్చలు వస్తే వాటిని చదివైనా ఒక నిర్ణయానికి వస్తే బాగుంటుంది. అందుచేత ముల్లును ముల్లుతో తీసినట్టుగా మన పత్రికలు చదివి ప్రచారాన్ని ఎదురు ప్రచారంతోనే ఫీకొనడం సరైన ప్రత్యుత్తరం కాగలదు. వారికున్న ఎన్నో దిన, వార, మాసపత్రికలు మన దగ్గర బాగే అమ్ముదుపోతున్నాయి. వాటిలో కొంత అధిక సమాచారం ఉండటంవల్ల, వైచ్యపు శీర్షికలు ఉండటం వల్లకూడా అవి మనదగ్గర గణియైనున సంఖ్యలో అమ్ముదుపోతుండవచ్చు. అంటే కారణమేదైనా మనం వాటిని కొనుకొన్ని, చదివి ఆదరిస్తున్నాం. ఐటి వారు ప్రచురించే వక్రీకరణవార్తలు, వ్యాఖ్యలు, వ్యాఖ్యానాలు మాత్రం నిస్యందేహంగా మన తెలంగాణ వారి బుర్రలు చెడగొడుతున్నాయి. మనం వాళ్ళ పత్రికలు కొంటున్నట్టుగా, వాటిని కొని మనం చదువుతున్నట్టుగా మనకున్న కొచ్చి పత్రికలను ఆక్షాడి సామాన్యాల దగ్గరికిపోనిస్తులేదు కనుక మన పత్రికలు రాసే వాస్తవాలు కూడా ఆక్షాడి ప్రజలకు చేర్చివేచు.

అందుచేత మనకు కూడా ఎన్నో దిన, వార, పక్క మాస పత్రికలు ముందు ముందు రావాల్సిన అవసరం ఉన్నది. ఈ పత్రికల్లో రచనలెన్నో మనం చూడగలుగుతాము. ఏ విధంగా చూసినా ఈ పత్రికలు మన అందరి సహకారానికి యోగ్యత కలిగి ఉన్నవని నా అభిప్రాయం. ఈ పత్రికలకు తెలంగాణ వాదులందరం రకరకాలుగా తమతమ సేవలను, ఆర్థిక తోడ్పాటును అందించవచ్చు. మన మనుషులను, బుద్ధిని చెడగొట్టే అంద్ర పత్రికలనే ఆదరిస్తున్న మనం మన పత్రికలను కొనడానికి, ఇతరవిధాలుగా తోడ్పడ టూనిసెక్స్ మనవారు అధికారిగా వ్యవహరించాడు. అందుచేత ఈ పత్రికలను కొనండి, చదివి ఆదరించండి. ఈ పత్రికలకు తమ రచనలను పంపాచ్చు.

- చందా రాములు, (రిప్రైర్ అధ్యాపకులు, ప్రైర్ రాబర్)

ప్రసారాలు 'ప్రాంతీయత'ను ప్రతిబింబించాలి

ఆకాశవాణి ప్రైదరాబాద్ కేంద్రం నుండి ప్రసారం అవుతున్న కార్బూక్మంలో తెలంగాణా యాస-భాషకు తగిన ప్రాధాన్యం లభించడం లేదు. ప్రైదరాబాద్ ఆకాశవాణి కేంద్రం నుండి ప్రసారమయ్యే కార్బూక్మాలు తెలంగాణా జిల్లలు ముఖ్యంగా దశ్శిక తెలంగాణా ప్రాంతానికి విస్తరించబడి ప్రసారమవుతున్నాయి. కేవలం తెలంగాణాకే పరిమితమయిన ప్రైదరాబాద్ ఆకాశవాణి కేంద్రప్రసారాలలో తెలంగాణ భాష ప్రతిబింబించబడిన పదం బాధకరం.

తెలంగాణాలోని ప్రతి పల్లెపల్లెలో ఆకాశవాణి గణనీయమైన సంఖ్యలో శ్రేతలు, అభిమానులున్నారు. కానీ ప్రసార కార్బూక్మాలలో తెలంగాణ భాషను ఉపయోగించడం లేదు. కేబుల్ టీవిలు, సెల్ఫోన్లు, ఇంట రైటల్లు మారుమాల ప్రాంతాలకు కూడ అందుబాటులోకి వచ్చిన నేపథ్యంలో కూడా నేటికి ఆకాశవాణి ప్రసారాలకు విశేషమైన అదరణ ఉండటం విశేషం. అదే విధంగా ఎన్నో ఎఫ్.ఎం. రేడియో ఛానళ్ళు వచ్చిన కూడా ఆకాశవాణి వివిధభారతి కార్బూక్మాలకు ముఖ్యంగా 'జనరంజని' 'ఈ పాట మీకిసమే' 'మధురగీతాలు' తదితర వినోద కార్బూక్మాలను విశేషమైన ప్రజాదరణ ఉందని చెప్పవచ్చు.

తెలంగాణ ప్రతి పల్లెలో ఇంకా రేడియో ప్రసారాలకు ఏ మాత్రం అదరణ తగ్గడం లేదు. కరంటుకోతల నేపథ్యంలో రేడియోకు ఇంకా ఇంకా ప్రాధాన్యత పెలుగుతోంది. తెలంగాణ పల్లెల్లో చేతివృత్తులు, కుటీరపరిష్కమలు, చిన్న చిన్న వృత్తులో పనిచేసారాకి రేడియో ఒక ముఖ్య వినోద సాధనం. ఆకాశవాణి ప్రైదరాబాద్ కేంద్రం నుండి ప్రసారమయ్యే వినోదరూకు కార్బూక్మాలకు తెలంగాణ పల్లెల నుండి ఆకాశవాణికి విశేష సంఘ్యాలో శ్రేతలు, అభిమానులు ఉన్నారన్న విషయం, వారు ప్రసారం చేసే ఉత్సాలు, చదివే ఊర్లు, పేర్లను బట్టి అర్థం చేసుకోవచ్చు. తెలంగాణ జిల్లల నుండి అనేక ఏండ్ర నుండి నేటికి నిరంతరం, ప్రతి నిత్యం ఉత్సాలు త్రాస్తున్న రేడియోను ఎంతగా అభిమానిస్తుందో అభికారులకు, వ్యాఖ్యాతలకు తెలియనిది కాదు. ప్రసారాలలో మాత్రం తెలంగాణ జీవ భాషకు, యాసకు ఏ మాత్రం ప్రాధాన్యం లేకపోవడానికి కారణాలు ఏమిలో తెలియదు.

ప్రైదరాబాద్ ఆకాశవాణి ప్రసారాలలో మొదటి నుంచి ఆంధ్ర వారి భాష, యాసతో కూడిన కార్బూక్మాలే ప్రసారం అవుతున్నాయి. ప్రైదరాబాద్ కేంద్ర ప్రసారాలకు ఏ సందర్భంలో, ఏ యాసను ప్రామాణికి కంగా తీసుకున్నారో తెలియదు కానీ, అపి ఏ రోజు తెలంగాణ జీవ భాషను ప్రతిబింబించలేకపోయాయి. యాంకర్లు వాడే భాష పూర్తిగా అంధ్ర యానే! ప్రసారం చేసే నాటకాలలో, రచనల్లో ఆ యాస కొట్టి చ్ఛినట్టు కనబడుతోంది. ఉదహరణకు ఇల్లేవల ప్రతి ఆదివారం ఉదయం వివిధ భారతిలో ప్రసారం అయ్యే 'వినోదపల్లరి'కార్బూక్మంలో ప్రసారం చేస్తున్న నాటకాలలో వస్తున్న భాష, పాత్రధారుల జీవన్నదై పూర్తిగా సీమాంధ్రుల జీవనాన్ని ప్రతిఫలింపజేస్తున్నాయి. మాకు ఇతర

శెరమరుగయిన తెలంగాణా సంస్కృతి సంప్రదాయాలు చరిత్రను నిలబెట్టే విధంగా తెలంగాణ భాషలలో తెలుగు దనాన్ని కమ్ముదనాన్ని ప్రతిబింబించే విధంగా కార్బూక్మాలు ప్రసారం కావాలి. ఇంతవరకు అటువంటి ప్రసారాలు జరిగాయా? లేదా? అన్న వివరాలు వివరణలు, వివాదాల్ని పక్షపాట్లు, తెలంగాణ కపులు, కళాకారులు గాయని గాయకులను ప్రోత్సహించి వారి కార్బూక్మాలకు ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలి.

యాస వినాలిని ఉంటుంది. కనీ తెలంగాణ ప్రాంత జీవన్నదై, సంస్కృతి సంప్రదాయాలు కుటుంబాలు పల్లెలు ఆ వాతావరణాలు, మాచెరువులు, చెరువు చుట్టు అల్లుకునే సభ్యండ వర్జాల సాంగత్యం, ప్రతిఫలించే కార్బూక్మాలు మా ప్రాంత యాస భాషలో ఆకాశవాణిలో ప్రసారం కావాలని కోరుకుంటున్నాం. ప్రైదరాబాద్ కేంద్రం నుండి ప్రసారమయ్యే 101.8 ఎఫ్.ఎం. రెయిన్ బో చానల్ పూర్తిగా యువత కోసం ప్రైదరాబాద్ జంటనగరాల శ్రేతల కోసం ప్రారంభించబడినది. ఈ ఛానల్లో అప్పుడప్పుడు ప్రైదరాబాద్ నగర యాస పేరట యాంకర్లు వాడే భాష నానా గందరగోళంగా ఉంటుంది. దీనిపై కొంచెం దృష్టిసారిం చాల్సిన అవసరం ఉంది.

ఆకాశవాణి గొప్పతనం ఏ మిటటే, తెలంగాణా యాసను కించప రిచేవిధంగా, వెక్కిరించే విధంగా ఏనాడూ ప్రవర్తించలేదు. ఇంతవరకు జరిగిందేదో జరిగింది, కనీ కనీసం ఇప్పుడైనా తెలంగాణా రాష్ట్రం విప్పానకైనొని ఇక్కడి ప్రజల్ని వారి నుడికారాల్ని, పదాల్ని, పద ప్రయోగాల్ని భాషలోని గొప్పతనాన్ని గుర్తించండి. కార్బూక్మాలు రూపాందించండి.

శెరమరుగయిన తెలంగాణా సంస్కృతి సంప్రదాయాలు చరిత్రను నిలబెట్టే విధంగా తెలంగాణ భాషలలో తెలుగు దనాన్ని కమ్ముదనాన్ని ప్రతిబింబించే విధంగా కార్బూక్మాలు ప్రసారం కావాలి.

ఇంతవరకు అటువంటి ప్రసారాలు జరిగాయా? లేదా? అన్న వివరాలు, వివరణలు, వివాదాల్ని పక్షపాట్లు, తెలంగాణ కపులు, కళాకారులు, గాయకులను ప్రోత్సహించి వారి కార్బూక్మాలకు ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలి.

వార్తలు, విశేషాలు తెలంగాణ ప్రాంతానికి ప్రత్యేక ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలి. గ్లోబలీకరణ నేపథ్యంలో వెనుకబడిన ప్రాంతాలల్లో ప్రజల్లో వస్తున్న మార్పుల కనగుణంగా కార్బూక్మాలు రూపాందించాలి. అప్పుడే ఆకాశవాణి తెలంగాణ ప్రజల మనువులను పొందగలుగుతుంది.

- కాశేరు సురేష్

నమన్యయమెక్కడి.. నామరస్యమెక్కడి?

‘బాగాలన్నాయా?’ తిరుపతిలో ఒక కిరాణా కొట్టులో అడిగాను. 1960లో మా మామగారితో తిరుపతి వెళ్లిన. ఆయనకు జర్జాపాన్ అలవాటు. కల్తించి ఉంటుంది. జర్జా, బాగాలు లేకుంటే ఓ షాపులో అడిగాం. అతను లేవన్నాడు. మరో షాపులో అడిగినం. అతను.. ‘బాగాలా..? అంటే ఏమిటి? ఎలా ఉంటాయి? అన్నాడు.

‘ఛాలియాలంటారు చూడు’.. అన్నాను. ‘ఏమో.. అలాంచియేమీ లేవండి’.. అన్నాడు విసుగ్గా. మేం అలాగే నాలుగైదు షాపుల్లో అడుగుతూ వెళ్లాం.. అన్నిటిలో లేవంటే లేవన్నారు. చివరకు ఒక షాపులో ఒకే అతనున్నాడు. గిరాకీ లేనట్టుంది. అతడిని అడిగా ‘బాగాలంటే ఏం చేస్తారండి’ అన్నాడు. ‘తమలాపుకుల్లో వేసుకుంటారు చూడూ’.. అన్నాను. ‘ఓహో! అవా..! ఇక్కడ బాగాలంటే ఎవరికి తెలియదండి. వాటిని పచ్చిక్కలనాలి’.. అని మళ్ళీ.. ‘మీకు రేకొక్కలు కావాలా ముక్కొక్కలు కావాలా?’ అని అడిగాడు. ‘అవేంటో మాకు తెలియదు. రెండూ చూపించమన్నాను. చూపించాడు. ఉల్లిపాయ పొరల్లా కత్తిరించిని రేకొక్కలనీ, మామూలుగా కత్తిరించి వాడేవి ముక్కొక్కలనీ అన్నాడు. అయితే ఆ రెండు రకాలూ కాకుండా పోకున రెండు ముక్కలు చేసిన వక్కలు కావాలని తీసుకున్నాం. అయితే మా మామగారికి పాన్లో ఆజ్ఞరెల్ల జర్జా, పూడినా కూడా కావాలి. పూడినా అయిపోయింది. దాని కోసం కూడా కావాలని అడగాలనుకున్నాడు. సరేని ‘ఇంతలో ఒక పాన్ వేసుకోండి తర్వాత పూడినా కొండాం’ అన్నాను.

ఒక షాఫ్ రగ్గిరిక్కి ‘ఒక ఆకు కట్టండి’.. అన్నాను. ‘ఆకు కట్టడమంటే ఏమిటండి? కిళ్ళి కావాలా?’.. అని అడిగాడు. ఔన్నాను. ఎలా కట్టలన్నాడు. ‘అజ్ఞరెల్ల జర్జా ఉండా’ అడిగాను. అదెంటో మా దగ్గర లేదండి’ అన్నాడు. ‘పోనీ.. పూడినా ఉండా?’ అడిగాను. అదీ లేదన్నాడు. ‘అయితే మాకు వద్దండి’ అని ఇద్దరం వెనుదిరిగాం.

కొన్ని అడుగులు వేసే సరికి మాకు వెనక నుండి షాపతని మాటలు వినిపించాయి. ‘నైజాం గొడ్డులున్నట్టున్నార్సా’.. అంటూ పక్కాడితో అంటున్నాడు. కొత్త ప్రదేశం.. వీడితో గొడవెందుకని ముందుకు నడిచాం. గోవిందరాజస్వామి గుడి తర్వాత కుడికి ఉండే పెద్ద రోడ్ వెంబడి గల కిరాణాషాపుల్లో ‘పూడినా ఉండా?’ అని అడుగుతూ వెళ్లాం. కొందరు లేదన్నారు. కొందరు తెలియదన్నారు. అయితే ఒకతను ఓపికతో ‘పూడినా అంటే ఏంటండి.. ఏం చేస్తారు?’ అని అడిగాడు. ‘అదే.. ఆకులల్లో వేసుకుంటారు చూడండి.. అదే’ అన్నాను. ‘ఓహో.. అదా..’ అని కొంచెం పొపు బయటకు వచ్చి మాకు చూపిస్తూ ‘అటు చూడండి.. లప్పెద్దో ఓ కమాన్ ఉంది చూడండి. అందులో లోపలికి వెళ్లి అడగండి ఇస్తారు’ అన్నాడు. ఉత్సాహంతో ఊపుకుంటూ ఊపుకుంటూ మేం వెళ్లి కమాన్సోకి ప్రవేశించి చూసేవరకు, అక్కడంతా కూరగాయల మార్కెట్ ఉంది. పక్కలకు కొన్ని షాపులు కూడా ఉన్నాయి. అక్కడ పూడినా కోసం అడిగే సరికి కూరజాతి ఆకుకూర పూడినా చూపించారు. నిరాశ

కొన్ని అడుగులు వేసే సరికి మాకు వెనక నుండి షాపతని మాటలు వినిపించాయి. ‘నైజాం గొడ్డులున్నట్టున్నార్సా’.. అంటూ పక్కాడితో అంటున్నాడు. కొత్త ప్రదేశం.. వీడితో గొడవెందుకని ముందుకు నడిచాం. గోవిందరాజస్వామి గుడి తర్వాత కుడికి ఉండే పెద్ద రోడ్ వెంబడి గల కిరాణాషాపుల్లో ‘పూడినా ఉండా?’ అని అడుగుతూ వెళ్లాం. కొందరు లేదన్నారు. కొందరు తెలియదన్నారు. అయితే ఒకతను ఓపిక తో ‘పూడినా అంటే ఏంటండి.. ఏం చేస్తారు?’ అని అడిగాడు.

తో వెనుదిరిగి మళ్ళీ ఓ కిరాణాషాపుల్లో అడిగాం. ‘దాన్ని ఏం చేస్తారం దీ’.. అని అడిగితే కిళ్ళీలలో వాడతారన్నాను. ‘ఓహో! అదాండి.. ఇక్కడ పూడినా అంటే మీకెవరూ ఇవ్వరండి’ అన్నాడు. ‘మరేమనాలి’ అని అడిగాను. ‘మెంధాల్ అంటేనే దొరుకుతుందండి’ అన్నాడు. మళ్ళీ మేంధాల్, మెంధాల్ అనుకుంటూ, అడుగుతూ వెళ్లాం. అందరూ లేదన్నారు. ఒక్క షాపుల్లో మాత్రం ‘ఉండండి ఇస్తాను. మీకు ఎంత కావాలం దీ’ అని అడిగాడు. ‘ఒక తులం లేక అద్దతులం ఇవ్వండి’ అన్నాడు మామామ. ‘అయ్యా! అంత తక్కువ ఏం చేసుకుంటారండి’.. అంటూనే చిన్న త్రాసు తీసుకుని, కుడిచేతిలో ఒక చెక్క అరలో నుండి మెంతులు తీసి పోశాడు. నేను తలకొట్టుకుని ‘మెంధాల్ అంటే మెంతులు కావయ్యా! దాన్ని కిళ్ళీలో వాడతారు’ అన్నాను. ‘ఏమో అదేమిటో మాకు తెలియదండి’ అన్నాడు. మళ్ళీ బయటకు వచ్చి షాపుల వెంబడి పడ్డాం. పూడినా లేందే మా మామకు పాన్ నడువరు. పాన్ లేందే ఆ యనకు రోజు గడవదు. చివరికి ఒక షాపుల్లో అడిగే సరికి అతను ఓపికతో విని ‘అది నాకు తెలుసండి.. దాన్నిక్కడ పూడినా అని అడిగినా, మెంధాల్ అని అడిగినా దొరకరండి’ అన్నాడు. మరేమనాలి అని అడిగాను.

‘దాన్ని పిప్పరమెంటు పుప్పు అని అడిగితే ఇస్తారండి’ అన్నాడు. సరేని పిప్పరమెంటు పుప్పుండా అని కొన్ని షాపుల్లో అడిగే సరికి ఒక షాపుల్లో ఉండని చెప్పి ఒక తులం జోకి ఇచ్చాడు. ఈ పూడినా వేట కోసం మాకు రెండు గంటల సమయం పట్టింది.

రెండు తెలుగులు ఒకటి కాదు..

రెండు సామాజిక వర్గాల మధ్య భాషా సమన్వయం, భావ సామారస్యం లేకుంటే ఎదురుయ్యే పరిస్థితులను వివరించడానికి శాంపిల్గా ఈ సంఘటనను వివరించాను. ఇలాంటి వాటికి ఇదో మమ్మతునక. మన రాష్ట్రం నెప్రూ, ఘజులలీ అనుకున్న తీరులో ఉన్న భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రం కాదు. రెండు భాషలకు ‘తెలుగు’ అని ఒకటి పేరున్న ఈ రెండు తెలుగులు ఒకటి కాదు. అంద్రా వ్యావహారిక భాషలోని క్రియలు వేరు.

నామవాచకాలు వేరు. ఒక భాషా వాక్యానికి ఇవే ప్రధానమైనవి. అంద్రా పట్టటులూరి వ్యక్తి, తెలంగాణ పట్టటులూరి వ్యక్తి ఇద్దరూ సహజ ధోరజిలో వేగంగా మాట్లాడుకుంటే ఒకరి భాష మూకరికి అర్థం కాదు.

ఇక ఆంధ్రప్రదేశ్ అంతటా ప్రతి మనిషి నిత్యజీవితంలో ఉదయం నుంచి సాయంత్రం, రాత్రి తీవీ చూస్తూ నిద్రపోయే వరకు అన్ని రంగాల్లో చోటు దక్కించుకుని రాజ్యమేలుతున్నది ఆంధ్రా వ్యాపారిక భాష. నవలల్లో, నాటకాల్లో కథల్లో, పత్రికల్లో, వాసాల్లో, కవితల్లో, సినిమాలు, రేడియోలు, టెక్స్ పుస్తకాలు, తరగతి బోధనలు... ఇలా ఒకటే మొల్లి? చివరికి అనెంబ్లోనూ తెలంగాణ ప్రజల నెత్తినెక్కి ఆధిపత్యం చేస్తున్నది సీమాంధ్రుల వాడుక భాష. తెలంగాణాలో 1956 సమయానికి భాషాభివృద్ధి కూడా చక్కగా జరగలేదు. అదే ఆంధ్రప్రాంతంలో గిదుగు రామ్యార్థి వ్యాపారిక భాషోద్యమం ఉప్పేత్తున లేచింది. ఆ భాషలో రచనలు కూడా అక్కడే విజంఖించాయి. గురజాడ కన్యాశుల్యం, గేయాలూ, కవితలు, కథలు, రావిశాస్త్రి రచనలు, విశాఖ మాండలీ కాలు, శ్రీశ్రీ, ఆయుర్, చలం నవలలు, రచనలు, శరత్ రచనల అను వాదాలు అన్ని ఆంధ్రా వ్యాపారిక భాషలోనే కొనసాగాయి. ఈ భాషనూ, రచనలనూ తెలంగాణ వాల్లు నిన్నమొన్నటి దాకా, నేటికీ... ఈ 60 ఏళ్లగా మౌస్తూనే ఉన్నారు. తెలంగాణ భాషలోనే కవిత్వం, కథలూ చాలా తక్కువగా వస్తున్నాయి. వాటిని సరిగ్గ తొందరగా చదివి అర్థం చేసుకోలేక నిరాదరణకు లోనవుతున్నాయి. పాటలు మాత్రం జనం గుండెల్లోకి దూసుకుపోతున్నాయి.

వారు ఏది రాస్తే.. అదే రచన

సైంపాలనలో ఊళల్లో బదులే లేవు. ఎక్కడో పెద్ద ఊళల్లో బడి ఉంటే బోధనంతా ఉర్రూ భాషలోనే. తెలుగు నామమాత్రానికి ఉండేది. అదే అంతా గ్రాంధిక భాషలోని ఏవో వాచకాలుండేవి. ఇంగ్లీషుకు కూడా అంతగా ఆదరణ లేదు. చదువుకునే వారి శాతమే చాలా తక్కువగా ఉండేది. 1949-50లలో కొత్తగా స్వాతంత్యం వచ్చిన రోజులలో చదువులపై చైతన్యం కలిగింది. క్రమంగా చదువుకునే వారి సంఖ్య పెరిగింది. అయితే ఒక్కొక్క విద్యార్థి ఏడో తరగతిలో ఉండగానే గడ్డలూ మీసాలూ వచ్చి దాదాపు 18 సంవత్సరాల వయసు దాకా వచ్చేవారు. పెంటి చేసుకుని ఎనిమిదో తరగతిలోనే పిల్లల్ని కనేవారు.

ఇక సీమాంధ్రులు.. 200 సంవత్సరాల నుంచి ఇంగ్లీషులో ప్రవీణులు అంధ్రార్థులు. తెలుగులో వారు మాట్లాడుకున్నట్టు రాసినా అది రచన అయ్యే పరిస్థితి. ఇలాంటి వాళ్లతో మేం ఎలా పోటి పడగలం. భాష ఒకటి కాకున్నా మరి ఈ రెండు ప్రాంతాలను ఎందుకు కలిపారు?

ఆర్థి క, సామాజిక, రాజకీయ విద్యావిజ్ఞాన రంగాలన్నింటిలో వెనుకబడ్డ వారు తెలుగు భాష గురించి, ఈ లోతులన్నీ తెలియవు కదా? మొదటి నుండి తెలంగాణ భాష చిన్నమాపకూ, నిర్మల్కుణికీ, అవహేళనకూ, వివక్షకూ గురవుతూనే ఉన్నది. ఈ బాధలు చిన్నవాండ్ల దగ్గరి నుండీ పేరు మోసిన వాండ్ల కూడా అనుభవిస్తూ వస్తున్నారు. సంక్షిప్తంగా కొన్ని ఉదాహరణలు మీ మందుంచుతున్నాను.

సీమాంధ్రులు.. 200 సంవత్సరాల నుంచి ఇంగ్లీషులో ప్రవీణులు వ్యార్థులు. తెలుగులో వారు మాట్లాడుకున్నట్టు రాసినా అది రచన అయ్యే పరిస్థితి. ఇలాంటి వాళ్లతో మేం ఎలా పోటి పడగలం. భాష ఒకటి కాకున్నా మరి ఈ రెండు ప్రాంతాలను ఎందుకు కలిపారు?

ఆర్థి క, సామాజిక, రాజకీయ విద్యావిజ్ఞాన రంగాలన్నింటిలో వెనుకబడ్డ వారు తెలంగాణ ప్రజలు. ఘజులలీకీ, నెప్రూకూ తెలుగు భాష గురించి, ఈ లోతులన్నీ తెలియవు కదా?

వరపరరావు కవిత్వానికి అవమానకర సమీక్ష

1975లోనో, 1976లోనో అనుకుంటా.. వరపరరావు ఒక కవితా సంకలనం చేసి ఆంధ్రజ్యోతి వారపత్రికకు సమీక్ష కోసం కాఫీలు పంపించాడు. అందులో ఒక వర్షన ఇలా ఉంది. నాకు సరిగ్గ జ్ఞాపకం లేదు. ‘తెప్పుకు చిల్లలు పడి బోట్లుబోట్లూ వర్షంలా కిందికి కురుస్తున్నది’ అని. అప్పుడు ఆంధ్రజ్యోతిలో సమీక్షలు చూస్తున్నది ఆంధ్రగంటి శ్రీకాంతశర్య. అతను కవితలను సమీక్షిస్తూ ‘తెప్పుకు చిల్లలు పడితే నీళ్లు తెప్పులోకి రావాలి కానీ, కిందికి కురియదమేమిలి? ఈ మాత్రం అవగాహన లేదా? అనే బోరణిలో రాశాడు. అయితే, వరపరరావు దానికి జవాబిస్తూ.. ‘తెలంగాణలో ఆకాశంలోని నీటి మబ్బులను (మేఘాలను) తెప్పులంటారు’. అని వివరణ ఇస్తే.. ‘ఇంటో! మేం తెలంగాణ భాషను నేర్చుకుని, అర్థం చేసుకుని ఈ కవితలు చదవాలా? ‘అని అవహేళనగా రాశాడు. అయితే, అందులోని కవితలన్నీ ఆక్కడక్కడా కొన్ని పదాలు తప్ప సీమాంధ్ర వ్యాపారిక భాషాను మొదటి నుండి చదువుకుని, అలా రాయడం అభ్యాసం చేసి ఆ భాషలో రాసినవేన్న విషయం మరిచి ఇలా అవహేళన చేయడం ఆక్కడి వాళ్లందరికి నిత్యకృత్యాలే.

తెలంగాణలో నాటక కళేలేదట...

‘1974 ప్రారంభంలో మైసూర్లోని ప్రీమియర్ స్టోడీయోలో బహుశా ‘యశోదక్షప్ప’ అనుకుంటా. ఆ చిత్రం ఘూటింగ్ జరుగుతేంది. జమున, మిక్కలినేని మొదలైన కళాకారులు వచ్చారంటే అభిమానంతో చూద్దామని వెళ్లాం. జమున అలా కనిపించి ముళ్లి లోపలికి వెళ్లింది కానీ, మిక్కలినేని మేకప్పు వేడికి బయట బొర్ర పుఱుక్కుంటా నిలుచున్నాడు. అతనప్పుడు ఆంధ్రప్రభ వీక్లో నటరత్నాలు అనే శీర్షిక నిర్వహిస్తాడు. నేను వెళ్లి పరిచయం చేసుకుని ‘నటరత్నాలు’ శీర్షికలో తెలంగాణ నాటక కళాకారుల గురించి తరువాత రాస్తార’ అని అడిగాను. వెంటనే అతను ఉద్దేశంగా తీసివేసే బోరణిలో ‘తెలంగాణలో నాటక కళ ఎక్కడున్నది? నటులెక్కడ ఉన్నారు? రాయడానికి ఆక్కడిముంది అంతా డై.. ? అన్నాడు. అప్పుడు నేను ముళ్లి మాట్లాడే అవకాశం లేక పోవడం వల్ల వెనుదిరిగాను. అతను రాయడాన్ని ఘరవాలేదు. కానీ,

దక్షన్ ల్యాండ్

కనుకోకుండా ఆలోచించకుండా తీసివేయడం నాకు చాలా బాధ కలిగించింది. వేములవాడ, ధర్మపురి, కోర్టులు, జిగిత్యాలు, దోషుకాండ, నిజమాబాద్‌లలో నాటకసంస్థలు విజయవంతంగా ప్రదర్శనలిప్పాయి. బెజ్జుంకిలో సురభి నాటక సంస్థ చాలా కాలం పని చేసింది.

అవగాహన లేక ఉద్యోగమివున్న వైశం

1971, 72లో నేను తెలుగు అకాడమీలో ఉద్యోగం కోసం వెళ్లను. బూదరాజు రాధాకృష్ణ డైరెక్టర్గా ఉన్నారు. నేను అతని ఛాంబర్లో కి వెళ్లి ..‘నేను తెలుగు ఎంపి పూర్తి చేశాను. మీ అకాడమీలో ఉద్యోగం కోసం వచ్చాను’ అని అడిగాను. ‘మీదేపూరు?’ అడిగాడు. ‘వేముల వాడ’ అని చెప్పాను. ఆయన ఒకసారే తీవ్ర స్వరంతో ‘ఇదివరకే మొత్తం ఆంధ్రులతో’ అకాడమీని నింపివేశారనే విమర్శలున్నాయి. నీకు ఉద్యోగం సాధ్యం కాదు’ అన్నారు. నేను చిరునప్పుతో జాబిస్తూ నేను ఆంధ్రాష్ట్రి కాదండీ’ అన్నాను. అతను వెంటనే ‘ఈస్ట్ గోదావరి డిస్ట్రిక్టు కాదా’ అన్నారు. ‘కాదండీ.. మాది కరీంనగర్ డిస్ట్రిక్టు అన్నాను. దానికి అతను గిల్గింగా ఫీలపతూ ‘అయినా సరే.. ఇప్పుడు ఉద్యోగాలేం లేవు. తర్వాత కలవండి’ అని వెళ్లగొట్టాడు. అప్పటి పరిస్థితి అలా ఉంది.

అస్తులీసూ అవమానమే..

1964లో నేను బేగంపేట ప్రకృతి చికిత్సాలయంలో ఉన్నాను. దానికి సూపరింటెండెంట్ భీమవరం వారు బి.వెంకట్రావుగారు. ఒక రోజు ఉండయం నా ఆరోగ్య పరిస్థితి ఎలా ఉండని అడిగాడు. దానికి నేను ‘నిన్న నాలుగైదుసార్లు కడుపు కొట్టింది’ అన్నాను. ‘కడుపేమిటి? కొట్టడ మేమిటయ్యా?’.. ప్రత్యీంచాడు. విరేచనాలవుతున్నట్టు వివరించగానే ‘వెదువ తెలంగాణ భావతో వేగలేక ఘన్నన్నా’ అని విసుక్కుంటూ చీరించుకున్నాడు.

మందలింపు అంటే తెలియక అవహేళన

హన్స్కోండలో సుప్రసిద్ధ బైద్యుడు డాక్టర్ రామలక్ష్మిమార్తి (ఎండీ) గారికి ఆర్టసెసీలో జరిగిన ఘన సన్మాన సందర్భంలో నా కవితను ఒక రేడియో అనోస్సర్ చదివాడు. ‘శాంతంగా ప్రేమతో రోగులను పలకరిస్తాడని చెబుతూ, సంతోషంతో ‘మందలిస్తాడని’ రాశాడు వేల జనం ఉన్నారు. ‘మందలించే గుణమే కాదు వారిది.. కవి గారు ఇలా ఎందుకు రాశారో ఏమో’ అని వ్యాఖ్యానించారు. అయితే మందలించడం అనే మాలుకు యోగ్యమాలు కనుకోవడమనీ, రోగుల బాగోగులు తెలుసుకోవడం, చాలా రోజుల తర్వాత ఊరికి వచ్చిన వారిని పలకరించడం అనే సందర్భాలలో కూడా వాడుతారని వివరించిన తర్వాత ‘అలాగా..! నాకు తెలియడండీ’ అన్నాడు.

‘తెలంగాణ’ వారికి తెలుగు కూడా చక్కగా రాదు. తాము మాటల్లాడేదే కర్కెట్ అని తప్పులు మాటల్లాడుతూ ఇక్కడ కర్కెట్గా మాటల్లాడే వారే తప్పులు చేస్తున్నారనే దామినేటింగ్ మనస్తత్వానికి ఒకటీ రెండు ఉడా హరణలిస్తాను.

శాపం.. సాపం.. పాపం

విశాఖపట్టం నుండొచ్చిన ఓ మహిళ.. పేరు సావిత్రి.. ఆమె 1968లో బీళక్కి కాలేజీ వెలిడిక్టరీ ఫంక్షన్లో నేను రాసి చెబుతున్న ఒక

‘నేను తెలుగు ఎంపి పూర్తి చేశాను. మీ అకాడమీలో ఉద్యోగం కోసం వచ్చాను’ అని అడిగాను. ‘మీదేపూరు?’ అడిగాడు. ‘వేముల వాడ’ అని చెప్పాను. ఆయన ఒకసారే తీవ్ర స్వరంతో ‘ఇదివరకే మొత్తం ఆంధ్రులతో’ అకాడమీని నింపివేశారనే విమర్శలున్నాయి. నీకు ఉద్యోగం సాధ్యం కాదు’ అన్నారు. నేను చిరునప్పుతో జవాబిస్తూ ‘నేను ఆంధ్రాష్ట్రి కాదండీ’ అన్నాను. అతను వెంటనే ‘ఈస్ట్ గోదావరి డిస్ట్రిక్టు కాదా’ అన్నారు.

చిను బుర్రకథలో ఒక చోట ‘కుబేరుడుపుడో ఒక యక్కనికి శాపమిన్ని నట్టు’ అని వస్తుంది. నేను చెప్పగానే ఆమె అనడం మాని ‘మేష్టారు మీ రు తప్ప చేస్తున్నారు’ అన్నది. ‘ఏమిటమ్మా.. నా వలన ఏం తప్ప జరిగింది’ అని అడిగాను. మీరు ‘శాపము’ అంటున్నారు అంది. ఏం అనగూడడా? మరేమాలి అని అడిగాను. ‘సాపము’అనాలి అంది. ‘నా పాపం’ అంటూ నెత్తికొట్టుకోవాల్సి వచ్చింది. మా తెలుగు లెక్కర్ శేషయ్యారు వచ్చి చెప్పేదాకా తన ఉచ్చారపే సరైంది అని వాడించింది. అంతే కాకుండా ఆ లెక్కర్రర్ కూడా ‘సాపయ్య గారు’ అని పిలిచింది. వార్తలు వదిలే కొండరు ‘సారనసభ’, విసాకపట్టం’ అంటూ ఉచ్చరిస్తారు. నటరాజు రామకృష్ణ శిష్యుడు పేరిటి శ్రీనివాస్ నాతో ‘సంకరాభరణం’ ఉచ్చారపే కర్కెని, నా ఉచ్చారణ ‘శంకరాభరణం’ తప్పని మొండిశాదనకు దిగాడు. ఇక.. పేగంగా ఆయా ప్రాంతాల కొలెక్కుపల్ భాషలో మాటల్లాడితే ఒక ప్రాంతం వారికి రెండో ప్రాంతం వారి భాష అనలే అర్థం కాదు. విశాఖపట్టం ద్వారాకానగల్లో మా పెద్ద వాడు ఓ పాసేలాలో తొందర ఉండి ‘బైర్కత్తు బెంగాల్ తక రాజరతన చీల’ అని ఎన్నిసార్లు చెప్పినా అతనికి అర్థం కాలేదు. అదే రీతిలో ఈ ప్రాంతంలో ఏ జిల్లాలో మాటల్లాడినా తప్పక అర్థం అవుతుంది. భాష విషయంలో మరో అంశం కూడా ప్రధానమైనది. పల్లె టూల్ లో, చినుచిన్న పట్టణ ప్రాంతాల్లో కూడా సరియైన వైద్య సదు పాయాలు లేక పెద్దపెద్ద దధానాలు, పెద్ద దాక్టర్ ఖర్చుల భరించలేక కొంతలో కొంత స్వేచ్ఛ స్వేచ్ఛలంబనగా పూర్వోకలంలో వలే ఆయుర్వేద చికిత్స లతో, అందుబాటులోని ఓపదులతో చవకలో చికిత్స చేసుకుంటారు చాలా మంది. అయితే అలా చికిత్స చేసుకోవాలంటే మొదట ఓపదుల గుణదర్శాలు తెలియాలి. అవి తెలియాలంటే వస్తు గుణదీపిక (మెటీరియామెడికా)లను చూడాలి. వస్తు ధర్మాలు సూచించే ఈ ఓపద్ధి నిఫుం టువులున్నాయి, తెలంగాణ వారికి అ గ్రంథాలలో చాలా ఓపదులు కనిపించవచ్చు. ఒక ఓపద్ధినీ ఈ ప్రాంతాలో ఒక పేరుతో పిలిస్తే, ఆ గ్రంథాల్లో మరో పేరుతో, ఆంధ్రప్రాంతం పేరుతో ఉంటుంది. ఎందుకంటే వాటవ్వింటి రచయితలు అంద్రులిస్తాయి.

తెలంగాణ-ఆంధ్రా ప్రాంతాల పేర్లతో ఓపదులు, మూలికలూ

గుటుగుటు చెట్టు - దుష్పవేదుగా, పొప్పడి - మదనాలు, బొప్పాయిగా, దూల్చుమ్ము - దూలగొండిగా, రేచుక - నేలగొర్చిడిగా, పైదాకు-గోరింటగా, అశ్వ-లవిసెగా, వుంబికూర-గోంగూరగా, నవ్వేతు-కల కండ, కలకండ, పటికబెల్లంగా, దాసన్న - మందారగా, కంద - చిలగ దదుంపగా, వుల్లకండ - కండగా, రుద్రాక్ష - చంద్రకంతగా, సరస్వతి-మంచాకపర్చిగా, సంత్రా-కమలగా ఉంటుంది. ఇవి మచ్చకు కొన్ని మాత్రమే. దీంతో స్ఫుర్యం వైద్య సదుపాయం కూడా చక్కగా అంద కుండా పోయింది.

ఇక నిత్య జీవితంలోని ఆన్ని రంగాల్ని పేర్లు, నామవాచకాలు, ఇతర భాషాభాగ శబ్దాలు ఎన్నో వేర్వేరుగా ఉంటాయి. రెండు ప్రాంతాల భాషలవేర్లు కూడా 'తెలుగీ' అయినా రెండు తెలుగులు ఒక్కటి కాదు. ఇక తెలంగాణ భాష ఏ రంగంలోనూ వాడుకలో లేదు. కాలక్రమాన, ఆయా కారణాల వలన వాడుక భాషగా స్థిరపడిన సీమాంధ్ర భాషనే మేము కూడా అనివార్యంగా, ప్రత్యామ్నాయంగా గత్యంతరం లేక వాడవలసి వస్తున్నది. ఇక్కడి చదువుకున్నవాళ్లు, మీ భాషలో రాయడం అలవాటైన వాళ్లు మాత్రమే రాయగలరు. పల్లెటూరి వారు అర్థం చేసుకోగలిగినా ఈ భాషలో రాయలేరు, మాట్లాడలేరు. మేం సీమాంధ్ర వ్యాపారంగా, సామాజికంగా, పాలనాపరంగా తెలివితేటిల విషయం, లౌక్యం, వ్యవహారంలో చాలా వెనుకబడి, సీమాంధ్రకు సమస్టే కాని తెలంగాణను సీమాంధ్రతో ఎందుకు కలిపారు? ఈ ప్రశ్నకు వచ్చే జవాబే వేర్పాటుకు దారి తీస్తున్నది.

నా సాహితీ మిత్రులు విమర్శించినా ఫరవాలేదు. కానీ నాకు తోచిన ఒక అంశాన్ని ప్రస్తావిస్తాను. ఇప్పుడు నిత్యజీవితంలో అలవాటూ, అభ్యర్థం లేని రచయితలు పట్టుదలతో తెలంగాణ జానపదంలో రాయబోతే చాలా ఇఖ్యంది పదవలసి వస్తుంది. నాకు తెలిసినంతలో తెలంగాణ భాషలో మొదట రచన చేసిన వారు సురవ్వాలీ గారు. 1952 ప్రాంతంలో ఆంధ్రప్రతికూలో 'అంగుదపొద్దు', 'మంకు' అనే పేరతో కథలు రాశాడు. తర్వాత ఇక్కడి ప్రాంతియ పత్రికల్లో చాలా రాశాడు. కానీ ఆ రచనలను స్పీడ్‌గా చదవడం, తొందరగా అర్థం చేసుకోవడం కష్టం. ఇటీవలి కాలంలో చాలా మంది తెలంగాణ భాషలో కథలు రాశారు. ఇక సీరియస్ కవితలు రాయడం, రాసినా అవి ప్రాచుర్యంలోకి రావడం చెప్పలేం.. అనుమానాస్పదం. ఈ భాషలో పాట మాత్రం అద్భుతంగా విజయం సౌధించిది. ఎన్నో ఉర్వమాలకు ఊపిరి పోసింది. ఇదీ తెలంగాణ భాష ప్రోగ్రస్ రిపోర్ట్ సంజీవింగా.

తెలంగాణ ప్రజల భాషక్కడిబి ప్రాధాన్యం?

మిత్రుడు ద్వారా ఈనాడు దినపత్రికలో రాస్తూ 'భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల వల్ల ఆయా మాత్రభాషలకు ప్రాధాన్యం వచ్చింది. ప్రభుత్వం కూడా తెలుగును అధికార భాషగా, పరిపాలన భాషగా నిర్ణయస్తూ చట్టం చేసింది. దాని అమలు కోసం అధికార భాషాసంఘం ఏర్పడింది' అని రాశారు. మిగతా భాషల సంగతి నాకు తెలియదు కా

తెలంగాణ భాష ఏ రంగంలోనూ వాడుకలో లేదు. కాలక్రమాన, ఆయా కారణాల వలన వాడుక భాషగా స్థిరపడిన సీమాంధ్ర భాషనే మేము కూడా అనివార్యంగా, ప్రత్యామ్నాయంగా గత్యంతరం లేక వాడవలసి వస్తున్నది. ఇక్కడి చదువుకున్నవాళ్లు, మీ భాషలో రాయడం అలవాటైన వాళ్లు మాత్రమే రాయగలరు. పల్లెటూరి వారు అర్థం చేసుకోగలిగినా ఈ భాషలో రాయలేరు, మాట్లాడలేరు.

సి, తెలంగాణ ప్రజల భాషకు మాత్రం ప్రాధాన్యం అనలే రాలేదు. పైగా అవహాన, అధిక్షిపణ, చిన్న చూపు, కించపరచడం మొదలుగు వాటికి గురయింది. ఇక పరిపాలన భాషగా, అధికార భాషగా తెలంగాణ భాషకు ఒక్క అధుగు కూడా మందుకు పడలేదు. పై ప్రయోజనాలన్నీ సీమాంధ్ర వ్యాపారికానికి డక్కాయి.

రాజకీయంగా, విద్యాపరంగా, భాషాపరంగా, సామాజికంగా, పాలనాపరంగా తెలివితేటిల విషయం, లౌక్యం, వ్యవహారంలో చాలా వెనుకబడి, సీమాంధ్రకు సమస్టే కాని తెలంగాణను సీమాంధ్రతో ఎందుకు కలిపారు? ఈ ప్రశ్నకు వచ్చే జవాబే వేర్పాటుకు దారి తీస్తున్నది.

మన కలయికకు భాషా ప్రయుక్త లక్షణాలు లేవని తెలిసే కలిశాం. ఒకే పేరు గల రెండు రకాల భాషల అక్రమ సంబంధం పరిణామాల ఫలితంగా ఏర్పడ్డ ఉద్యమ విజ్యంభజ్ఞ తెలంగాణ అంతా విస్తరించింది. ఇది ప్రజా ఉద్యమం. నేడు ఏ నాయకుడి చేతిలోనూ లేదు. ఓర్చుకో లేనంతలే అక్రమాలను చూసేచూసే విసిగిపోయాం. ఇక విడిపోదాం. మరో ఆపరేషన్ క్యాటర్ప్రీలర్ అవకాశం రాగుడదని ఆశిద్దాం.

- చొప్పకట్ల చంద్రమాలీ
వేములవాడ, కరీంనగర్ జిల్లా,
(ఇంటర్వెట్ సుంచి)

(తెలంగాణ భాష ప్రత్యేకతలను వివరించే ఈ తరచో వ్యాపాలు గతంలో విక్రూడించాలని ప్రమాదించుటకే, పునర్ ముద్రణకు వీలుగా పంపాలించిగా అభ్యర్థన)

టిఅర్సిన్ అద్విర్యంలో ఫిబ్రవరి 15న 'పోలిపరం ప్రాజెక్టుకు జాతీయ పోదా-సీమాంధ్రలో కలుపుతున్న ముంపు ప్రాంతాలు-కార్బూచరణ' అనే అంశంపై జిల్లాగా చుర్చుకున్నించి ప్రసంగిస్తున్నదా. సూర్యోదాయి సుజాత, చిత్రంలో డి.బి.మియ్యు, సాంబింది

వరంగల్ ఉప ఎన్నికలో 'తెలంగాణవాదం'

చురుగల్లు పోరులో టీఆర్ఎన్ మరోసారి ఘనవిజయం సాధించింది. కేసీఆర్ ప్రభుత్వంపై ప్రజల్లో ఆసంతృష్టి ఉండని త్రమించిన విపక్కాలకు ఈ ఉప ఎన్నిక ఫలితం పొక్క ఇచ్చింది. కాంగ్రెస్, బీజేపీ అభ్యర్థులు డిపాజిట్లు కోల్పేయారు. ఒక దశలో ఈ ఎన్నిక కేసీఆర్ పాలనవై రెఫరండం అంటూ రంకెలు వేసిన వారికి ఒక్కసారిగా నోటు మాట పడిపోయింది. నెగటివ్ ప్రచారం ఒక్కటే తమను గెలిపించి చలే దన్న వాస్తవం విపక్కాలకు తెలిసివచ్చింది. తెలంగాణ ఇచ్చామని చెప్పు కునే కాంగ్రెస్ ను ఓటర్లు రెండోస్టానికే పరిమితం చేసి, తెలంగాణ సాధన లో కీలకపాత వోపించిన టీఆర్ఎన్కే ప్రజలు పట్టం కట్టారు. అదే విధంగా సీమాంధ్ర పార్టీ మద్దతుతో బిరిలోకి దిగిన బీజేపీని ప్రజలు మూడోస్టానంతో సరిపెట్టారు.

వరంగల్ ఉప ఎన్నిక ఫలితాలను చూస్తే టీఆర్ఎన్ 6.15 లక్షల ఓట్లు పొంది గెలిచింది. కాంగ్రెస్ 1.56 లక్షల ఓట్లు సాధించి రెండోస్టానంలో నిలిచింది. బీజేపీ మద్దతు ఉన్న బీజేపీ 1.3 లక్షల ఓట్లు పొంది మూడోస్టానంలో నిలిచింది. ఏదైనా కొత్త ప్రభుత్వ ఏర్పడిన తరువాత మొదటి ఆరు నెలల కాలాన్ని 'హానీమూన్గా' అభివర్షిస్తుంటారు. ఆ కాలంలో ప్రభుత్వ తప్పిదాలను ప్రజలు పెర్గా పట్టించు కోరు. ఆ తరువాత మాత్రం ఆ ప్రభుత్వం తీసుకునే చర్చలను బట్టి, అది ఆ నుసరించే ధోరణలను బట్టి ప్రభుత్వ వ్యతిరేకిత ఏర్పడుతుంటుంది. టీఆర్ఎన్ విషయానికి వస్తే, ప్రభుత్వం ఏర్పడి ఏడాదిన్నర గడిచిపోయాంది. ఈ కాలంలో ఏ ప్రభుత్వంపైనేనా అంతో ఇంతో ప్రభుత్వ వ్యతిరేకిత ఉంటుంది. అలాంటి ప్రభుత్వ వ్యతిరేకితను కూడా ఓట్లుగా మూటగట్టుకోవడంలో విపక్కాలు విఫలమయ్యాయంటే దాని అర్థం ఏ మిటి? ప్రభుత్వ వ్యతిరేకిత అనేది ఏదైనా ఉన్న దాన్ని మించిన రీతిలో తెలంగాణవాదం తన ప్రభావాన్ని కనబర్యింది. తెచ్చుకున్న అరువు అభ్యర్థి కాంగ్రెస్ కు భారమైపోయారు. ఆ బరువును ఓటర్లు దించివేశారు. ఇక బీజేపీ విషయానికి వస్తే, సీమాంధ్ర పార్టీతో ఆ పార్టీ పొత్తు సీమాంధ్రలో మాత్రమే చెల్లుతుందన్న విషయాన్ని ఓటర్లు స్పష్టం చేశారు.

తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడి కేవలం ఏడాదిన్నర మాత్రమే అయిందని, తెలంగాణ వాదాన్ని మరింత పటిష్టం చేసుకోవాలంటే ఈ గడ్డపై నుంచి సీమాంధ్ర పార్టీలు వెళ్లిపోయేంత పరకు ఇంటిపార్టీని గడ్డపై ఉంచాలని పలువురు తెలంగాణవాదులు భావిస్తున్నారు.

టీఆర్ఎన్ అం టే ప్రత్యేక అభిమానం లేకపోయినప్పటికీ, కేవలం తెలంగాణవాదాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని ఆ పార్టీకి ప్రత్యక్షంగా, పరోక్షంగా అండగా నిలుస్తున్న వారు కూడా గణసీయ సంఖ్యలోనే ఉన్నారు.

తెలంగాణలో సీమాంధ్ర పార్టీలకు స్థానం ఉండబోదని చాటిచెప్పారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం తెలంగాణపై కనబర్యాయస్తున్న సపతి తలి ప్రేమను ఎండగట్టారు. కేసీఆర్ అసభ్య భాషణు మాట్లాడుతారని విమర్శించే విపక్కానాయకులు ఈ ఉప ఎన్నిక సంర్ఘంగా ఉపయోగించిన భాష ఓటర్లు ను నొప్పించింది. ఈ కారణంగా కూడా ఎంతో మంది టీఆర్ఎన్ వైపు మళ్ళీరు. విపక్కాలు తమ ఓటమికి అనేక కారణాలు చెబుతున్నాయి. సంక్లేశు పథకాలు ఆగిపోతాయని సామాన్య ప్రజలు, పనులు చేయించుకునే అవకాశం పోతుందని ద్వార్తియు శ్రేణి నాయకులు భయపడి ఓట్లు వేశారని అంటున్నాయి. ఈ రెండు అంశాలు మాత్రమే అటు విపక్కాలు డిపాజిట్లు సైతం రాకుండా చేసి టీఆర్ఎన్కు ఈ విధమైన ఆత్యధిక మెజార్టీని కట్టబెట్టాయంటే నమ్మడం కష్టం. వాటిని మించిన అంశాలేవో ఈ ఉప ఎన్నికల్లో తమ ప్రభావాన్ని కనబర్యాయస్తుది స్పష్టమవుతోంది. విపక్కాల అభ్యర్థులు స్థానికులు కాకపోవడం, అసభ్య భాషలో కేసీఆర్పై విమర్శలు, సీమాంధ్ర పార్టీలనే ముద్ర లాంటి అంశాలన్నో విపక్కాల ఓటమికి కారణాలుగా నిలిచాయి.

తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడి కేవలం ఏడాదిన్నర మాత్రమే అయిందని, తెలంగాణ వాదాన్ని మరింత పటిష్టం చేసుకోవాలంటే ఈ గడ్డపై నుంచి సీమాంధ్రపార్టీలు వెళ్లిపోయేంత పరకు ఇంటిపార్టీని గడ్డపై ఉంచాలని పలువురు తెలంగాణవాదులు భావిస్తున్నారు. టీఆర్ఎన్సాం టే ప్రత్యేక అభిమానం లేకపోయినప్పటికీ, కేవలం తెలంగాణవాదాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని ఆ పార్టీకి ప్రత్యక్షంగా, పరోక్షంగా అండగా నిలుస్తున్న వారు కూడా గణసీయ సంఖ్యలోనే ఉన్నారు.

కడియం శ్రీహరి పేరిట ఉన్న రికార్డును అధిగమించి టీఆర్ఎన్ అభ్యర్థి పనునూరి దయాకర్ 4 లక్షల పైచిలుకు మెజారిటీ సాధించడం విశేషం. త్వరలో జరుగబోయే జౌహెంసీ ఎన్నికలు, ఖమ్మం సగర పాలక సంస్థ ఎన్నికలోనూ ఇదే విధమైన ఫలితం పునరావృతం కాగల దని టీఆర్ఎన్ వర్గాలు భావిస్తున్నాయి.

- మురళి

200 చర్చలు పూర్తి ఎన్నో నమన్యలు....

తెలంగాణ లాశీర్, సెంటర్ అధ్యర్థంలో 2014 నవంబర్ 14 వరకు నిరాటంకంగా వారానికి ఒకటి చొప్పును 200 చర్చలు జరిగాయి. ఆ సందర్భాన్ని పురస్కరించుకొని నాటి 'చర్చ' చిత్రాలతో ప్రశ్నక దృష్టమాలిక

టీఆర్ఎస్ 100వ చర్చలో ప్రసంగిస్తున్న ఉద్యోగ సంఘం నాయకుడు దేవీ ప్రసాద్. చిత్రంలో విజయకుమార్, రత్నమాల, ఘుంటా చక్రవాణి, అల్లం నారాయణ, టంకశాల అశోక్, వేదకుమార్

వేసుగోపాలాచారి

చర్చలో ప్రసంగిస్తున్న ప్రజాగాయకుడు గద్దర్. చిత్రంలో శివాజీ, వేదకుమార్, నీలం జానయ్య తదితరులు

కె.వి.రమణాచారి

టీఆర్ఎస్ 113వ చర్చలో ప్రసంగిస్తున్న మాజీ ఎమ్మెల్చే కొమ్మడి నల్గొంపోర్డెడి

సీసీఎంబి హతస్థాపక డైరెక్టర్ డాక్టర్ ఎం. భార్య

టి.ఆర్.సి ఘనత మరెన్ను పరిష్కారాలు

‘చర్చ’ పేరట జలగిన 200 చర్చ కార్యక్రమాల్లో తెలంగాణకు సంబంధించి ఎన్నో అంశాలు చర్చకు వచ్చాయి. మరెన్నో సమస్యలకు అత్యుత్తమ పరిష్కారాలు వెలుగు చూశాయి. తెలంగాణవాదులెందరో ఎంతో అస్క్రిగా పాట్లొన్న కార్యక్రమం ‘చర్చ’.

150వ చర్చ లో ప్రసంగిస్తున్న అభిమానులు నారాయణ. చిత్రంలో సియాన్‌టెక్ ఎండ్ జీఎస్‌ఐస్‌ఎంజీఎస్‌ఎంజీఎస్ ఎడిటర్ బిలీవ్ రెడ్డి, సంపాదకులు కె.శ్రీనివాస రెడ్డి, కట్ట శ్రీనివాసరెడ్డి, విరయ్య

మల్లెపల్లి లక్ష్మియ్య

నగదు ప్రత్యేక సంచికను ఆవిష్కరిస్తున్న మాలానా పామీద్ మహ్త్వద్ ఖాన్, ఎస్.జిఎస్ కుమార్, ఎస్.సుజాత, ప్రా. హరగిపాల్, డి. నల్సంపత్తి రెడ్డి, యం.వేదుకుమార్

ఎ.కె.గోయల్

152వ చర్చలో పాట్లొన్న వీక్షణం సంపాదకులు ఎన్.వేమగిపాల్, ఎల్లూలి శ్రీనివాసరెడ్డి, ప్రా. వి.కొండల్రావు, జూలూరు గారీశంకర్

జయరాజ్

జీపోచ్చెంసీ ఎన్నికల్లో కీలకం కానున్న తెలంగాణవాదం

తెలంగాణ రాష్ట్రం సాధనతోనే తెలంగాణవాదం ముగిసిపోలేదు. నిజానికి రాష్ట్ర సాధన అనంతరమే తెలంగాణవాదానికి ప్రాథాన్యం మరింత పెరిగింది. వదేళ్ళు ఉమ్మడి రాజధానీగా ఉండే అవకాశం ఉన్న హైదరాబాద్ నగరానికి సంబంధించి తెలంగాణ వాదం ప్రాథాన్యం మరింత కీలకం కానుంది. హైదరాబాద్ నగర స్థానిక పాలనకు మారు పేరైన జీపోచ్చెంసీకి ఎన్నికలు త్వరలోనే జరుగున్నాయి. ఈ నేపథ్యంలో హైదరాబాద్లో తెలంగాణవాదం అంశం మరోసారి చర్చనీ యాంసంగా మారింది.

తెలంగాణకు గుండెకాయ అయిన హైదరాబాదీను సీమాంధ్ర వర్డాలు తమ సాంత ఆస్తిగా భావించడం గత కొన్ని దశాబ్దాలుగా జరుగుతూనే ఉంది. అందుకే తెలంగాణ రాష్ట్ర విభజన సందర్భంగా హైదరాబాదైపై పట్టు బిగించారు. కేవలం ఈ ఒక్క అంశం కారణంగానే తెలంగాణ రావడం ఆలస్యమైందనడం అతిశయ్యాకీ కాదు. హైదరాబాదీను గనుక వదులుకొని ఉంటే తెలంగాణ ఎప్పుడో వచ్చిఉండేదని పలు సందర్భాల్లో కేసీఆర్ అనడం గమనార్థం.

సీమాంధ్రులు హైదరాబాదీకు రావడని ఎవరూ అనడం లేదు. జమ్ము కాశ్మీర్, ఇతరరూ కొన్ని ప్రాంతాలు మినహా దేశంలో ఎవరైనా ఎక్కడై నా స్థిరినాశం ఏర్పరుచుకోవచ్చు. ఆ మాటకు వస్తే హైదరాబాదీకు దేశంలోని ప్రతి రాష్ట్రంసంచి వేలాది మంది వచ్చి స్థిరపడ్డారు. వారంతా హైదరాబాద్ సంస్కృతితో మవ్వెకమైపోయారు. హైదరాబాదీ లలో కలసిపోయారు. సీమాంధ్రకు చెందిన వారు మాత్రం ఎంతో మంది తెలంగాణ సంస్కృతిలో ఇప్పడికపోయారు. ఇక్కడ స్థిరపడి దశాబ్దాలు గడిచినా తెలంగాణ భాషా సంస్కృతులను విమర్శిస్తూనే ఉన్నారు. నీళ్ళు, నిధులు, నియూమాకలను కొల్లగొట్టేందుకే ప్రాథాన్య మిచ్చారు. ఈ కారణాల వల్ల తెలంగాణ ఉద్యుమం ప్రారంభమైంది. హైదరాబాద్లో నివసిస్తున్న తెలంగాణ ప్రాంతం వారికంబే కూడా సీమాంధ్ర ప్రాంతాల నుంచి వలస వచ్చి స్థిరపడిన వారి సంఖ్య అధికం అని అన్నా కూడా అతిశయ్యాకీ కాదు. ఇలా వలస వచ్చిన వారు హైదరాబాద్ అభివృద్ధి, సుస్థిరత లాంటి అంశాలకు ప్రాథాన్యం ఇష్టవడం లేదు. తమ ఇష్టం వచ్చినట్లుగా నిబంధనలు ఉల్లంఘిస్తూ నగరాన్ని వృధ్ఛి చేస్తూ పోయారు. వృధ్ఛికి, సుస్థిర దాయక అభివృద్ధికి ఎంతో తేడా ఉంటుంది. కేవలం వృధ్ఛి మాత్రమే సాధిస్తే అది ఎప్పుడో ఒకప్పుడు అతి తేలిగ్గా కుప్పకూలతుంది. నేడు హైదరాబాదీకు కావాల్చింది సుస్థిరదాయక అభివృద్ధి. హైటెక్ సిటీ నిర్మించిన వారు దానికి ట్రైనేజీ వసతులు కల్పించడం మరిచారు. అందుకు ప్రధాన కారణం వారు కోరుకున్నది వృధ్ఛి మాత్రమే. మరికొన్ని వందల ఏళ్ళ పాటు హైదరాబాద్ సుభిక్షంగా ఉండాలన్న తపన వారిలోలేదు. హైదరాబాదీను ఎంతగా దోచుకోవాలో అంతగా దోచుకున్నారు. మరింత దోచుకునేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నారు. ఈ నేపథ్యంలో హైదరాబాద్లో జీపోచ్చెంసీ ఎన్నికల్లో

తెలంగాణవాదులు గెలవాల్సిన చారిత్రక అవసరం ఏర్పడింది.

మొత్తం మీద నాలుగు పార్లమెంటరీ నియోజకవర్గాలు, 24 అసంబ్లీ నియోజకవర్గాల పరిధిలో 150 డివిజన్లుగా జీపోచ్చెంసీ ఉంది. ఇందులో అత్యధిక డివిజన్లలో సీమాంధ్రులు గణనీయ సంఖ్యలో ఉన్నారు. కొన్ని డివిజన్లలో వారు గెలవు ఓటములను ప్రత్యక్షంగా ప్రభావితం చేయగల సంఖ్యలో కూడా ఉన్నారు. ఇదే సమయంలో కొన్ని సీమాంధ్ర పార్టీలు హైదరాబాద్లో పాగా వేయడం ద్వారా తెలంగాణలో తమ ఉనికిని చాటుకునేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నాయి. అందుకు రకరకాల కుయుక్కు లు పన్నుతున్నాయి. ఈ కుట్రలను తిప్పికొట్టాలిన బాధ్యత తెలంగాణ సమాజంపై ఉంది. మిగిలిన తెలంగాణలో మాదిరిగా నే హైదరాబాద్లో కూడా రాజకీయ శక్తుల పునరేకికరణ జరుగుతోంది. తెలంగాణవాదులంతా ఒకప్పె, సీమాంధ్రవాదులు, వారికి వత్తాను పలికే స్థానికులు మరోవైపు చేరుతున్నారు. దీంతో జీపోచ్చెంసీ తాజా ఎన్నికలు రసవత్తరంగా మారుతున్నాయి. సీమాంధ్రులు హైదరాబాద్ వదిలి వెళ్ళాలని తెలంగాణవాదులు అనకున్నా, తెలుగుదేశం నాయకులకు తోడుగా బీజేపీ, కాంగ్రెస్ నాయకులు లాంటివారు మాత్రం తాము సీమాంధ్రులను కాపాడుతామంటున్నారు. అసలు సమస్య అంటూ ఏమీ లేనిదే వారంతట వారు ఒక సమస్యను స్పష్టించి దాన్ని భూతద్దంలో చూపించే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. జీపోచ్చెంసీ ఎన్ని కలను ర్యాప్లీలో ఉంచుకొని, రాజకీయ ప్రయోజనాలను ఆశించి మాత్రమే ఇలా చేస్తున్నారన్న విషయం ఇక్కడ స్పష్టమవుతోంది.

గుజరాత్, బీపౌర్, రాజస్థాన్, మహారాష్ట్ర, కర్ణాటక...ఇలా ఎన్నో రాష్ట్రాల నుంచి కూడా ఎంతో మంది వలస వచ్చారు. వారికెవరికి లేని సమస్యలు ఆంధ్ర సుంచి వచ్చిన వారికి మాత్రమే ఎందుకు ఉంటున్నాయి? వారి ప్రయోజనాల గురించి మాత్రమే కొన్ని పార్టీలు ఎందుకు అంతగా పట్టించుకుంటున్నాయి? ఇవన్నే తెలంగాణ ప్రజాసీ కానికి ఏ విధమైన సంకేతాలు అందిస్తాయి? ఈ అంశాలన్నీ కూడా ప్రస్తుత జీపోచ్చెంసీ ఎన్నికలపై ప్రభావాన్ని కనబరచున్నాయి.

తెలంగాణ ఏర్పడిన తరువాత తొలిసారిగా జరుగుతున్న జీపోచ్చెంసీ ఎన్నికల్లో తెలంగాణవాదులు నెగ్గితేనే తెలంగాణ గుండె కాయ సుస్థిర అభివృద్ధికి బాట పడుతుంది. లేని పట్టంలో గత ఆరు దశాబ్దాల కాలంలో జరిగినట్లుగానే దోషిది, విప్పక లాంటివి విక్రత రూపం దాల్చే అవకాశం ఉంది. తెలంగాణవాదానికి హైదరాబాద్లో మధ్యత క్రమంగా పెరుగుతోంది. సీమాంధ్ర పార్టీల నాయకులెంతో మంది ఆ పార్టీలను వీటుతున్నారు. జీపోచ్చెంసీలో ఎవరు అధికారంలో ఉన్నా సరే... వారికి తెలంగాణ ప్రయోజనాలే పరమావధి కావాలి. సీమాంధ్ర పార్టీల నాయకులే రేపటి నాడు ఎన్నికేతే తెలంగాణ ప్రయోజనాల కోసం వారి కృషి ప్రశ్నార్థకం. వీటన్నింటినీ దృష్టిలో ఉంచుకొని తెలంగాణ వాదులనే గెలిపించుకోవాలిన అవసరం ఉంది.

- కిరణ్

సమాజ రూపశిల్పాల్స్ అందించిన మాతృమూర్తి ‘చంద్రమ్మ’

చంద్రమ్మకు నివాళి అల్పస్తున్న వివిధ రంగాల, ప్రజాసంఘాల, సామాజిక సంస్థల ప్రముఖులు

తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ ఆధ్వర్యంలో ప్రతీ శనివారం నిర్వహించే ‘చర్చ’ కార్యక్రమంలో భాగంగా 194వ చర్చగా 2015 ఆక్ష్యం బెర్ తన ‘ఆదర్శ మాతృమూర్తి మణికొండ చంద్రమ్మ గారికి శ్రద్ధాంజలి’ కార్యక్రమం చంద్రం భవనంలో జరిగింది.

శ్రద్ధాంజలి కార్యక్రమంలో వివిధ పార్టీల నాయకులు, ప్రజాసంఘాల ప్రతినిధులు, బంధువిత్తులు పాల్గొన్నారు. పాల్గొన్న వారిలో కేంద్ర మాజీ మంత్రి, ఫిలీలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ప్రత్యేక ప్రతినిధి ఎన్. వేఱు గోపాలాచారి, మాజీ ఎమ్మెల్సీ కౌమ్యుడి నర్సింహరెడ్డి, ప్రాఫెసర్ అన్వర్ ఖాన్, సయ్యద్ సాబీర్, తెలంగాణ డెవలమెంట్ పోరమ్ ప్రతి నిది డి.పి.రెడ్డి, బి.సుధాకర్ గౌడ్, ఆర్.ఇందిర (అమ్న వేదిక) కె. సుధాకర్ గౌడ్, ప్రాఫెసర్ ఈశ్వరయ్య, వై.రాములు, ఎస్.సుర్య ప్రకాశ్, డి.ఎస్. ప్రసాద్, మాణిక్ పటేల్, ఇ.శివరాములు గౌడ్, బనవ రాజ్, టి.వి. రాజేశ్వరరావు తదితరులు ఉన్నారు.

ఈ సందర్భంగా పక్తలు మాటల్దుతూ, పిల్లల్చి పెంచి పెద్ద చేసి ప్రయోగకుల్ని చేయడం కంటే కూడా వారిని భవిష్యత్ సమాజ రూపశిల్పులుగా తీర్చిదిద్దడం మరింత కష్టమని, అలాంటి పనిని చంద్రమ్మ గారు విజయవంతంగా పూర్తి చేశారని అన్నారు. ఆమె కుమార్తె, ఐదు గురు కుమారులు...అంతా కూడా సమాజ నిర్మాణంలో పాలు పంచు కుంటున్న వారేనని పేర్కొన్నారు. సమాజంలో ఎవరైనా పేరు ప్రభ్యాతులు సాధిస్తే, వాటి వెనుక వారి జీవితాన్ని తీర్చిదిద్దన తల్లిదండ్రుల కృషి కూడా ఉంటుందని అన్నారు. మరీ ముఖ్యంగా పిల్లలకు విశిష్ట వ్యక్తిగొన్ని అలవర్షడంలో తల్లి పాత్ర అధికంగా ఉంటుందన్నారు.

అందుకే ఒక వ్యక్తి జీవితంలో మరెవ్వలికి లేని మహాస్నాత స్థానం తల్లికి ఉంటుందన్నారు. అలాంటి ఆదర్శ మాతృమార్తులు అందరికి ఆదర్శంగా నిలుస్తారని, అలాంటి వారిలో చంద్రమ్మ ఒకరని కొనియాదారు.

చంద్రమ్మ కుమార్తె శకుంతలా దేవి, మెదక్ జిల్లా పరిషత్ చైర్మన్ లక్ష్మీకాంతరావు, ప్రభూత దర్జకుడు బి.నరసింగరావు, సహకార రంగ క్రియాశిలక కార్యకర్త విజయ్ కుమార్, సామాజిక ఉద్యమకారుడు వేద కుమార్, ప్రముఖ విద్యావేత్త అశోక్ కుమార్ల కన్నతల్లిగా చంద్రమ్మ ఎందరికి సుపరిచితులని, మెదక్ జిల్లాలో మరీ ముఖ్యంగా గజ్జేల్ ప్రాంతంలో ఆమె గురించి తెలియని వారు లేరని వక్తలు ప్రశంసించారు.

1924లో ప్రజ్ఞాపూర్లో జన్మించిన చంద్రమ్మ 92 ఏళ్ళ వయస్సులో స్వామం ప్రజ్ఞాపూర్లో కన్నుమూళారని, ఈ సుదీర్ఘ జీవితంలో ఆమె చేసిన కార్యక్రమాలు అందరికి ఆదర్శసీయంగా ఉంటాయన్నారు. చంద్రమ్మ జీవితాధను ఆక్రమించి చేయాలని సూచించారు. భర్త మణికొండ భూపతిరావు అడుగుజుడల్లో నదుస్తా, ఆయన చేపట్టిన అన్ని కార్యక్రమాల్లోనూ అండగా నిలిచారని ప్రశంసించారు. ఆ విధంగా ఆమె స్వాతంత్ర్యద్వారం, 1969 తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్ర ఉద్యమం, సహపంక్తి భోజనాలు తదితరాలతో అనుబంధాన్ని కలిగి ఉన్నారని వివరించారు. ఊర్లో వివిధ రకాల కులవృత్తుల వారిని ఆదరించారని తెలిపారు.

- దక్షన్ న్యూస్

తిరుగుబాటు నుంచి విష్ణవానికి...

‘ఒగంబర కవులు’ (1965–2015) యాభై సంవత్సరాలు నిండిన సందర్భంలో...

సమాజంలో చైతన్య దీపికి వర్ధపోరాట సృహకు సాహిత్యం ఒక ముఖ్య సాధనం. కుళీపోయిన వ్యవస్థలో కళ్ళు తెరిపించి, నిరసన వ్యక్తం చేయగలిగే సృహనిచ్చి, తిరగబడే గుండెబలాన్ని పెంచేది నిజమైన ప్రజాసాహిత్యం. సామాజిక చైతన్యంతో ముందు మేల్కొనేవాళ్ళు రచయితలు-కవులు, తత్త్వవేత్తలు, వాళ్ళే ప్రశ్నలు. ఇలాంటి ద్రష్టవేళలే ఇతర రంగాల్లోనూ వుంటారు.

ప్రధానంగా ఒక వ్యవస్థ నిర్మాణంలో రాజకీయవేత్తలే అన్నింటికి నాయకత్వం వహిస్తారు. ‘Politics at Command’ అనే సూత్రం చారిత్రకంగా అన్ని రకాల వ్యవస్థల్లో అధిపత్యం వహిస్తూ వచ్చింది. ఇలాంటి రాజకీయాలు కూడా అన్ని విధాలా త్రప్తమై దిగజారిపోతే మాలికమైన మార్పును సూచిస్తూ తీవ్రమైన హెచ్చరిక చేసేవాడు కవి - నిబద్ధడైన రచయిత.

అధునిక తెలుగు సాహిత్యంలోకి 50 సంవత్సరాల క్రితం తిరుగుబాటు కేకలతో దూసుకువచ్చి 1970 నాలీకి విష్ణవ కవితోద్యమంలో విలీనమైన ఉద్యమం దిగంబర కవిత్వం. మూడు సంపుటాల ప్రచురణతోనే తెలుగు సాహిత్యంలోని ఛాందసులు - మితవాదుల నుంచి తిట్టు-చివాట్లు సమకాలీన యువతరం నుంచి గుండెల పండుగగా ఆహ్వానం పొంది మున్ముందుకే నడిచి వచ్చారు దిగంబర కవులు.

1965 నాలీకి తెలుగు సాహిత్యంలో ఆభ్యరయ కవిత్వం, సామాన్యాని పేరుమిద క్రమంగా నిస్సారమై తప్పిపోయింది. సామ్య వాదాన్ని వేదమని మురిసిపోయిందేగాని ప్రజాపరమైన పోరాటాల తత్త్వశాస్త్రమనే అంశాన్ని విస్మరించింది. రాజీమార్గాన్ని ఆపలంబించడం తో 1960 నాలీకి పిడుగులు, కోపం, శాపాలు చైతన్యం మొదలైన వస్తీ గులకరాళ్ళు శబ్దంలా మారిపోయాయి.

ఆ క్రమంలోనే ‘వచన కవిత్వం’ మధ్యతరగతి బుర్పువా మనస్తత్తుస్థానికి అద్దంలా మెరవసాగింది. అన్నింటిని కలగావులగం చేసు

అధునిక తెలుగు సాహిత్యంలోకి 50 సంవత్సరాల క్రితం తిరుగుబాటు కేకలతో దూసుకువచ్చి 1970 నాలీకి విష్ణవ కవితోద్యమంలో విలీనమైన ఉద్యమం దిగంబర కవిత్వం. మూడు సంపుటాల ప్రచురణతోనే తెలుగు సాహిత్యంలోని ఛాందసులు - మితవాదుల నుంచి తిట్టు-చివాట్లు సమకాలీన యువతరం నుంచి గుండెల పండుగగా ఆహ్వానం పొంది మున్ముందుకే నడిచి వచ్చారు దిగంబర కవులు.

కని ఉద్యమమని కసరత్తు చేయసాగింది. కుంద్రు, తిలక్వాళ్ళు మంచి కవులుగా పేరు తెచ్చుకొని మిత్రు అభ్యరయ భావవాద ధోరణులనే కొనసాగించారు. చివరికి 1965 మే షేడీన ‘దిగంబర కవులు’ మొదటి సంపుటిని ప్రైదరాబాద్ నగరం నడిబోడ్డున ఆచిద్ధ సర్కీర్లో రిక్కా కార్బికుడు నాంపల్లి పాండు అనే శ్రమజీవి ఆవిష్కరించాడు. చుట్టూ వున్న సమాజాన్ని ఆక్షించుకొని మానవవాదంతో మందుతన్న యువ హృదయాల కవాటాలు తెరుచుకున్నాయి. థిన్సు మైన భాషా ప్రయోగంతో, నిజాయితీతో ప్రజ్ఞరిల్లే నగ్నమైన పదాల తో దిగంబర కవిత్వం నూతన అభివ్యక్తికి ప్రాణం పోసింది.

అన్ని విధాలా పునరావృత్తమైన బాఱువట్టిపోతున్న దశను బద్దలు కొడుతూ నూతన తరం “ఆత్మయోని”లోంచి పుట్టుక రావాలని పిలువు నిచ్చింది.

“సమ్మయము సరేంద్రుడి బొందలోనే

విద్రపోనియ్యా

లేపకు

పీకసలిమి గోతీలోకి లాగుతాడు.....

దిగంబర కవితో మరొకడు - మరొకడు

నిండుగా నిజంగా ఊపిరి పీట్చేవాడు

అత్మయోని నుంచి పుట్టుకొస్తున్నాడు.”

(‘అత్మయోని’ - నిఖిలేశ్వర్)

‘దిగంబర కవులు’ మొదటి సంపుటిలో తమ ‘దిగంబర శకం లోకి’ ప్రవేశిస్తూ వ్యక్తి స్వచ్ఛతకు ప్రాధాన్యతను నిచ్చారు. నగర జీవితంలో వుండే ఒంటరితనం నైరాశ్యవికి లోపాల ఈ వ్యవస్థ నెట్చే పరాయితనం (alienation) లోంచి చీల్చుకరావాలని ‘దేస్నీ నమ్మకు - నీ తనాన్ని మాత్రమే నమ్మకో’ అనే వ్యక్తివాద ధోరణిలో ఆలోచించారు. ‘..... నీ లోపాల యి ముసుగులోపల, యి వంచనా అంచుల

దక్షన్ ల్యాండ్

కిందవన్న నీ అసలు స్వరూపాన్ని నీ తనాన్ని నమ్ముకో. ఈ నాలుగు నిమిషాల హాయిగా బతుకు. అది తెలుసుకుకొన్నప్పుడు ఇంతకాలం ఈ ముసుగు నిన్ను ఎంత వ్యర్థుడిగా వేసిందో తెలుసుంది. ఒక్కటి గుర్తుంచుకో, ఇందరి మధ్య, యిన్ని ప్రపంచ ప్రకృతి కార్యకలాపాల మధ్య, నిన్ను నువ్వు చీల్చుకొన్న యిన్ని వేల ముసుగు ముఖాల మధ్య ఊపిరి సలహనివ్వుని బతుకుపోరాటం మధ్య నువ్వెప్పుడు ఏకాకివి. జనన మరణ యూతనల మధ్య పోరుసల్చే శైనికుడిని. ఏం భయం లేదు. ఆ ఒంటరితనమే నీకు కవచం కావచ్చు...’ అంటూ అన్నింటి వెసకాల స్వచ్ఛమైన, సహజమైన, ఆజీయమైన నీ అసలు స్వరూపం వుంది’ అనే తాత్కుక అవగాహన దగ్గర ఆగిపోయింది.

ఒక విధంగా ఈ ధోరిచి ఆనాటి సామాజిక, రాజకీయ, ఆర్థిక అంశాల పట్ల దిగంబరకపులకు - విస్మయమైన విల్కేషణ లేనందువల్ల, సార్క్ర ఆస్తిత్వవాద వైభారిలోకి, జిడ్డు కృపమూర్తి తత్త్వం - నిన్ను నువ్వు తెలుసుకో’ అనే దానిలోకి నెట్టింది. దిగంబర గౌంతుకలో స్వంత ఆనుభవాలతో చేప్పుదలుచుకొన్నామని ప్రకటించుకొన్నారు. ‘నీ నిజ స్వరూపంతో’ ఈ ప్రపంచాన్ని పరిపాలించుకో అని తపస చెందినా, ఏదో ఒక రాజకీయ తత్త్వం స్వప్తాస్పష్టంగా ఈ వ్యక్తులను నడిపిస్తుందనే స్పృహ-మరుగున పడిపోయింది. అయినా కొత్తరక్కాన్ని ఇంజెస్ట్ చేయాలనే తపసను శంకించవసరం లేదు.

చుట్టూ విశ్వరూపం దాల్చిన సత్యాన్ని దిగింబరంగా, ఎలాంటి ఆచ్ఛాదనలు లేకుండా, నిత్య నచేతన ఆత్మ స్ఫూర్తితో, శ్వాసించే ప్రతి వ్యక్తితో సారూప్యం చెందే ప్రయత్నం చేసింది - దిగంబర కవిత్వం. అంతరంగంలో ఆటిగిపడివున్న ఆరాటాన్ని, సంతోషాన్ని, విసుగును అక్కరాల్లో వ్యక్తికరించి నూతన విశ్వాసాన్ని ఆశను కలిగించాలనే తప్పరత మొదటి సంపుటిలో స్పష్టమైంది.

దిగంబర కవితాన్ని మొదటినే కైరవయ్య తన “దిగంబరి” అనే ఖండికలో నిర్వచించాడు.

“ఫెళ్లన
ఎక్కో ఒక ఎందుప్పల్ల విరిగింది
.....
.....

మీ జీవితంలో పగిలిపోయిన చిల్ల పెంకుల్ని
చుట్టూ విశ్వరూపం దాల్చిన సత్యాన్ని”

అలాగే మహాస్వాప్ను “గ్లూనిర్భవతి భారత” అని దిగంబర కవి అవిర్మాపాన్ని అభివర్షించాడు....

“కలియుగం రేడియోగ్రామ్లో
గిరగిర తిరుగుతున్న క్రి.శ. 20 శతాబ్దం రికార్డుమీద పిన్నునై మానవత రెండు కళ్ళు మాసుకుపోయినప్పుడు
విష్ణుకుంటున్న మూడో కన్నుపై
కాలం వాయులీనం మీద కమానులై
చరిత్ర నిద్రానముద్రం మీద తుఫానునై”

అప్పటికి “భయం భయంగా, బానిసత్యంగా, దుర్భరంగా, హేయంగా, ఘండాలంగా వున్న ఆంధ్రదేశమనే మురిగ్గుంట లోంచి” మరింత పరిపక్వమైన ఆలోచనతో వున్న ఆరుగురు కపులు నగ్గముని, నిఖిలేశ్వర్, జ్యాలాముఖి, చెరబండ రాజు, కైరవయ్య, మహాస్పష్టులు తమ దిగంబర శకంలోని కాలమానాన్ని ప్రకటించారు. తమ తిరుగు బాటులో భాగంగా సొంత పేర్లలో మతం, కులం కనబదుతున్నాయని కవితా ప్రతీకలుగా వుండే తమ స్వభావాలను ధ్వనించే కలంపేర్ల పెట్టుకున్నారు.

యువతరంలోని ఆవేశానికి అభివృక్తినిచ్చిన మొదటి సంపుటి తర్వాత దిగంబరకపులు తమ గమ్మాన్ని అన్యేషిస్తూ కొత్త పోకడలతో పురోగమించారు. 1966 డిసెంబర్ 18 నాడు విజయవాడ గవర్నర్ పేట సెంటర్లో “దిక్లు-30” అనే రెండో సంపుటాన్ని పోశాటల్ కీనర్ జంగాల చిట్టి అనే పీల్లివాడు ఆవిష్కరించాడు.

అప్పటికి “భయం భయంగా, బానిసత్యంగా, దుర్భరంగా, హేయంగా, ఘండాలంగా వున్న ఆంధ్రదేశమనే మురిగ్గుంట లోంచి” మరింత పరిపక్వమైన ఆలోచనతో వున్న ఆరుగురు కపులు నగ్గముని, నిఖిలేశ్వర్, జ్యాలాముఖి, చెరబండ రాజు, కైరవయ్య, మహాస్పష్టులు తమ దిగంబర శకంలోని కాలమానాన్ని ప్రకటించారు. తమ తిరుగు బాటులో భాగంగా సొంత పేర్లలో మతం, కులం కనబదుతున్నాయని కవితా ప్రతీకలుగా వుండే తమ స్వభావాలను ధ్వనించే కలంపేర్ల పెట్టుకున్నారు. ఆ పేర్లతోలనే ఆరు సంపత్సూలు నగ్గానామా, నిఖిలేశ్వరునామా, జ్యాలా, కైరవ, చెర, మహాస్పష్టు నామా సంవత్సరాలుగా భావించారు. వాటిలో వారు అనుకొన్న రుతువులు ఆరు - ఆశ, తపన, అప్తు, మదిర, విరహ, వారాలు ఆరు - స్నేహ, విశ్వంభాల, క్రాంతి, స్మజన, వికాస, అనంత వారాలు.

తమ తరం ‘శూన్య హస్తాల’తో ఏదో ఒక దిశకోసం ఎదురు చూస్తున్నదని భావించారు. వచన కవితా ప్రక్కియలోని కవితా భండికలకు దిక్లిని పేరు పెట్టుకొన్నారు. తమ కవితలు ‘దిక్కులు’గా దిశాబోధను కలిగిస్తాయిని వాళ్ల విశ్వాసం. పలాయన వాడాన్ని తరిమేసి ‘నేటి కావ్య రచనలో జీవితంలోని నిజాయితీని, సరకత్వాన్ని’ యుగ సందేశాన్ని అనుభూతుల అభివృక్తిని ఊపిరిగా పీల్చిగల ఆదునిక మానవుని అస్తిత్వం అవిష్కరించడం అవసరం’ అని గుర్తించారు.

‘ఈ జీవితం తాటస్థోన్ని వరించకూడదు. మనిషి జీవితం దీపం లూ కాకుండా హోటివారి ప్రేరణ ప్రోతస్సుగా వుండడం కావాలి’. ఇక్కడే అస్తిత్వవాద ధోరణిలోంచి దిగంబర కపులు స్వప్తంగా విడిపోయారు. వ్యక్తివాదాన్ని తిరస్కరించి మార్చిప్పు దృక్పథాన్ని అంగీకరించే దశకు చేర్చుకున్నారు.

“ఈ భూగోళంపై దారిద్ర్యం. అకలి వున్నంతవరకు మార్చిప్పు దృక్పథాన్ని సవాల్ చేసే అధికారం ఎవరికీ లేదు. అయితే వ్యక్తి స్వేచ్ఛ,

జన బాహుళ్యానికి అడ్డుకారాదు. కానీ నియమాల నిరకుంశత్వంలో సిద్ధాంతాల వక్తభాష్యంలో మనిషిని కీలుబోమ్మగా, యంత్రపు విడి భాగంగా తయారుచేసే నియంత్రణానికి అది మార్గం కారాదు” (దిగంబర కవులు - రెండో సంపుటి, పీటిక). రష్య తదితర కమ్యూనిస్టు మార్పు దేశాలలోని వ్యవస్థలను చూసి ఆనాడే ఆ విధంగా పోచు రించిన “దిగంబరకవులు” అభిప్రాయం ఇక్కడ గమనించగానది.

పరిణతి పొందిన కమ్యూనిస్టు వ్యవస్థలో వ్యక్తి స్వేచ్ఛ - సమిష్టి బాధ్యత పరస్పర అవహవానతో మెలుగుతాయనే అంతాన్ని పూర్తిగా గుర్తించలేక పోయారనేది వాస్తవం. ‘యంత్రపు విడిభాగంగా తయారుచేసే’ అనే దగ్గర మనిషి, యంత్రాలను అదుపులోపట్టి మానవ స్ఫురత్వాన్ని ప్రార్థించి ప్రయత్నం జరగాలని దిగంబర కవులు అనుకున్నారు.

‘మతాలతో, ఇజ్జాలతో నిమిత్తం లేదనుకొంటూ మార్పిస్టు మ తావలంబకులమని చెప్పుకుంటున్న కమ్యూనిస్టు దేశాల్లోనూ’ అని మార్పిఖాన్ని మరో మతం కిందికి పరిగణించి ‘ఈసాతి రాజకీయాలకు ప్రత్యామ్నాయ మార్గాన్ని అన్మేఖించి ప్రయత్నం జరగాలని’ మరోపైపు ఆకాంక్షిస్తా-స్వచ్ఛమైన మానవతావాదాన్ని ఆదర్శంగా పెట్టుకున్నారు. ఈ స్వచ్ఛ మానవతా దృక్పథం మార్పిస్టు వ్యవస్థలోనే అత్యున్నత దశకుచేరి ఒక మహేశాన్నతమైన తత్వంగా శాస్త్రీయమైన ఆయుధంగా రూపొందిగలదనే యదార్థాన్ని అప్పటికి సంపూర్ణంగా దిగంబరులు ఆమోదించలేదు. రెండో సంపుటాల్కి వున్న వైరుధ్యమది.

‘మనిషి భౌతిక వాంఘ నిజం. ఈ వాంఘతోపాటు ఆచేతనంగా పున్న మూడో ప్రపంచం కూడా నిజం. అలాగే మానసికమైన ఏకాకితనం కూడా వాస్తవమే. పరిసరాలు, మానవ బాంధవ్యాలు వొదిలి క్షణంపై క్షణం బరువుగా పడి యాడిస్తూ పోవడం కాకుండా చైతన్య వంతమైన ఆత్మసంతృప్తితో సాగే జీవితం నిజమైన అస్థిత్వం’ (దిగంబర కవులు-2 పీటిక) అని దిగంబర కవులు మార్పిస్టు దృక్పథానికి, ఆస్తిత్వవాద ధోరణికి మధ్య ఆలోచించారు. ఈ రెండింటిని సమన్వయం చేస్తున్నామనే స్పుర్హ కొంత వున్న దిగంబర కవులలోని పరస్పర విరుద్ధమైన అంశాలను మాత్రం ఈ ధోరణి కొంతమేర బహిరంతం చేసింది.

జనవరి 1967 లోనే ‘బారతి’ సాహిత్య పత్రికలో నేను రాసిన విశ్లేషణాత్మకమైన వ్యాసం ‘ప్రపంచ సాహిత్యంలో యువతరం తిరుగుబాటు’ లో అమెరికా బీట్లీక్సులు, బ్రిటిషు యాంగ్రీ యంగ్రేమెన్, బింగాలీ హంగ్రీ జనరేషన్ తదితర ఉద్యమాలకంటే సమాజాన్ని మార్చాలనే తపసతో దిగంబరకవుల తిరుగుబాటు చేస్తున్నారనీ, పీటికి ఒక పాజిటివ్ సామాజిక దృక్పథం వుందని చెప్పాను. కానీ పైన పేర్కొన్న వైరుధ్యాన్ని గుర్తించలేదు.

రెండో సంపుటి చివరి కవిత ‘ఇక సెలవు’ (నిఖిలేశ్వర్) అంటూ అనాటికే తమపై ప్రసరించిన మూడు నీడల్ని పేర్కొన్నారు. వాటిని విదిలించుకొని మూడో సంపుటంలోకి ప్రవేశించారు. ఈ మూడు నీడలు : 1. చరిత్ర మిగిలిన భారం 2. క్షణికానందలోని ఆవేశం. 3.

“మనిషి భౌతిక వాంఘ నిజం. ఈ వాంఘతోపాటు ఆచేతనంగా పున్న మూడో ప్రపంచం కూడా నిజం. అలాగే మానసికమైన ఏకాకితనం కూడా వాస్తవమే. పరిసరాలు, మానవ బాంధవ్యాలు వొదిలి క్షణంపై క్షణం బరువుగా పడి యాడిస్తూ పోవడం కాకుండా చైతన్య వంతమైన ఆత్మసంతృప్తితో సాగే జీవితం నిజమైన అస్థిత్వం” అని దిగంబర కవులు మార్పిస్టు దృక్పథానికి, ఆస్తిత్వవాద ధోరణికి మధ్య ఆలోచించారు.

విలువల మెలుగులలోని విపోదం.

‘నేటి కుపు వ్యవస్థపై దిగంబర కవులు’ అనే మూడో సంపుటాన్ని విశాఖపట్టంలోని లక్ష్మీటాకీస్ సెంటర్ దగ్గర యడమనూరి యశేద అనే బిచ్చగ్తి ఆవిపరించింది. ఈ సంపుటాన్ని కుల, మత, ధన దురహంకారానికి క్రూరంగా బలైన కంవికచెర్ల కోటేపు స్కృతికి అంకిత మిచ్చారు.

‘మళ్ళీ మళ్ళీ చెబుతున్నాం’ అనే శీర్షికతో రాసిన పీటికలో ప్రధానంగా దృష్టిసంతా ఆంధ్రప్రదేశ్లోని సామాజిక వ్యవస్థపైకి దిగంబంకవులు తమ తీవ్రమైన దృష్టిని మళ్ళీంచారు. రాజకీయమైన పదజాలాన్ని దొర్లించరాదనే ఉద్దేశంతో ఈ దోషిది వ్యవస్థను సాహిత్యకంగా ‘కుపు వ్యవస్థగా పేర్కొన్నారు.

పచి అవకాశవాదులైటోయిన రాజకీయ సాయకులు, రకరకాల బాచాలు, సినిమా వ్యాపారం, వ్యాపార పత్రికలు, అకాడమీ అత్యంత చనలు యువతరాన్ని తప్పుదారి పట్టించి ఈ వ్యవస్థను కుపు వ్యవస్థకిందికి దిగజార్పాయని, దీనిని ధ్యంసం చేయడమే మార్గాంతర మనిస్పష్టం చేశారు. మూడో సంపుటిలోని కవిత్వంలో మాత్రం (మహాస్పుర్ మినహ) ఈ హింసాయతమైన దోషిది వర్గ సమాజాన్ని కూల దోయాలంటే సాయుధ పోరాటం-హింసాత్మకమైన సంఘర్షణ అని వార్యమనే విస్పష్టమైన అవగాహన వుంది. ఆనాటికే విదేశి రుణాలతో బహుళ జాతీయ వ్యాపార ప్రయోజనాలకు తాకట్టుపడిపోయిన భారతదేశాన్ని గమనించారు దిగంబర కవులు. అందులో భాగంగానే - అవేదనతో ప్రతిస్పందించాడు చెరబండరాజు తన “వందేమాతరం” కవితలో....

“ ఓ నా ప్రియమైన మాతృదేశమా తల్లివి తండ్రివి, పైవానివి నివేసమ్మ..... ఎండిన స్కూలమీదికి ఎగబడ్డ బిడ్డల్లు ఓదార్ఘలేని శోకం నీది... ”

వందేమాతరం వందేమాతరం”

“ఆహ్వానిస్తున్నాను” అనే కవితలో నిఖిలేశ్వర్ -

“ఈ దారుణ దారిద్రు భీకర విషభండంలో

ఈ గొంతులు కోసే వ్యవస్థలో

ఈ సారి నీ ఇంటి దోషిదీగాళ్ళతోనే

దక్షన్ ల్యాండ్

సమూలంగా సుందర సమతా వ్యవస్థకే
బలాలను తేల్చుకోమని
ఆహ్వానిస్తున్నాను.”

(‘హింస’ అనే ఖండికలో నిఖిలేశ్వర్) ‘హింస’ ఎందువల్ల
అవసరమైపోయిందో ఏవరణ..

“నిజమే మంచితనం అందం నీచి
అనే విలువలు నీకూడా కావాలి
శున్యంలాంటి శవాన్ని కాల్చి
ప్రాణం కేసం

మళ్ళీ పంచిపెట్టు హింసను
హింసలోంచి పుట్టే స్వభావైన ప్రేమను”

తిరుగుబాటు నుంచి విష్వవాన్ని ఆవాహన చేసిన దిగంబర కవులు
‘ఓటమి తిరుగుబాటు’ లాంటి సుదీర్ఘమైన ఇతివృత్తి ప్రధాన (జ్యౌలా
ముఖి)మైన కవితలో తమ ఆశయాన్ని కవితాపరంగా మరింత కాంతి
వంతం చేసారు.

“అక్కడే వోధినదాడిలో పడిపోయిన తుపాకీనెత్తి చూచాడు
తపాకీగాట్లంలో దాగిన విష్వవ సామాజ్యాల
విజయ దుందుభుల ప్రతిధ్వనులు ఆహ్వానించాయి

తూర్పు పేలి పగులుతున్న చప్పుడు
ఎరుపై దగ్గరలో వినబడుతున్నది
భరత వాక్యం బలంగా కనబడుతున్నది.

“శస్త్ర చికిత్స” (జ్యౌలాముఖి)లో ఏవర
“హింస విష్వవానికి మంత్రసాని కావాలి
దుస్సహ దుర్గంథ దీర్ఘ క్రూర గ్రాయాసం నుండి
భరతమాతకు విముక్తి కలగాలి

“హింస విష్వవానికి మంత్రసాని.”

అలాగే నగ్నముని కవిత సీతి రచయితల బాతు గ్రంథం ఈ వ్యవ
స్థను కట్టుదిట్టం చేసి చట్టబద్ధంగా మార్పిన మూలగ్రంథం ఇక్కడి రా
జ్యౌలం గ్రంథం అని -

“కొత్త రోజులను పాత రాత్రి నుండి చీలుస్తూ
దిగంబర సంతతి ఒకే కస్తుగా ఒరుగుతున్నది

ఆకాశమంత ఎత్తున గాలి నాలకల్లో
సీతిగ్రంథం వాడవాడాలా తగలబడే క్షణం
సమీపిస్తున్నది”

మార్పిస్ట దృక్పథాన్ని ఆవాహన చేసుకొన్న క్రమంలో, సమకాలీన

దిగంబర కవితోద్యమానికి ఒక హౌలిక ప్రత్యేకత వుంది.
మిగతా భాషల్లో వచ్చిన సాహిత్య ఉద్యమాలు సామాజిక
ప్రయోజనాన్ని నెరవేర్చుకుండానే ఆర్థాంతరంగా
అగిపోయాయి లేదా ఆరాచక ధోరణుల్లో తప్పిపోయి,
సీరసించి పోయాయి. కాని దిగంబర కవితోద్యమం, ఆ
లోపాన్ని పూరించుకొని రానున్న వివిధ సాహిత్య
ఉద్యమాలకు ఊపును, ఉత్సేజాన్ని ఇచ్చింది.

ప్రపంచంలో వెనుకబడిన దేశాల విష్వవాన్ని నడిపించే
ప్రేరణను, మావో ఆలోచనా విధానం నుంచి స్వీకరించాలని, ఈ క
వితలు-పరోక్షంగా తమ అంతర్గత చింతనను-ఆశయాన్ని వ్యక్తం చే
శాయి.

ఈ రాజకీయ సామాజిక అవగాహనతో దిగంబర కవులు క్రమ
పరిచామంలో ఎదిగారు. చాలా నేరుకున్నారు. అయితే కేవలం వ్యక్తి
వాదులగా, నిరసన వరకే వచ్చి ఆగిపోయిన మహాస్వప్ను ఆ తరువాత
బైపయ్యలు మాత్రం విష్వవ కవితోద్యమంలోకి రాలేదు.

దిగంబర కవితోద్యమానికి ఒక హౌలిక ప్రత్యేకత వుంది. మిగతా
భాషల్లో వచ్చిన సాహిత్య ఉద్యమాలు సామాజిక ప్రయోజనాన్ని నెర
వేర్చుకుండానే ఆర్థాంతరంగా ఆగిపోయాయి లేదా ఆరాచక ధోరణ
ల్లో తప్పిపోయి, సీరసించి పోయాయి. కాని దిగంబర కవితోద్యమం,
ఆ లోపాన్ని పూరించుకొని రానున్న వివిధ సాహిత్య ఉద్యమాలకు
ఊపును, ఉత్సేజాన్ని ఇచ్చింది. ఆధునిక తెలుగు కవిత మొదటి సా
రిగా దిగంబర కవితా రూపంలో అన్ని భారతీయ భాషల్లోకి కాకుండా
ఇంగ్లీషు, ప్రెంచి భాషల్లోకి కూడా అనువాదం పొంది ప్రత్యేకతను
సాధించుకుంది.

“నన్నయ నుంచి కుందుర్తి వరకూ పున్న కవితా రీతులలో అన్ని
దాదాపు ఒకే అసమర్థ స్థాయిలో తెలుగు కవిత్వరంగంలో ఎదుర
వుతూ, ఏవీ జీవిత వాస్తవికతను పట్టుకోలేక పోయిన దుస్సితి ఏర్పడి
నప్పుడు వచ్చిన తిరుగుబాటు కవిత్వం దిగంబర కవిత్వం” (తెలుగు
లో కవితా విష్వవ స్వరూపాలు - వెల్లేరు నారాయణరావు)

దిగంబరకవుల మూడు సంపుటాల్లో ఆరుగురి కవితా ఖండికల్లో
అరుగురి వ్యక్తిత్వం - శిల్పం, శైలీ సమన్వయాల దృష్టి ఎవరి ముద్ర
వారికుంది. కొన్ని వైరుధ్యాలు, బలహీనమైన కవితా ఖండికలతో పా
టు, ప్రతి ఒక్కరికి ప్రాతిషిధ్యం కవితలున్నాయి. గుండె లోతుల్లంచి
ఉచికి కోపాన్ని, వినుగును, జాలిని, యాదార్థాన్ని, ఆవేశాన్ని,
అలోచనను, ఆక్రోశాన్ని జ్యోలింపచేసిన కవిత్వం ఆరుగురిలో వుంది.
ఈ కవిత్వంశాన్ని విడిగా ఆరుగురి కవులపరంగా సమీక్షించవలసిన
అవసరం లేదు. ‘దిగంబర కవుల’పై పరిశేధన జరిపి నాగార్జున
యూనివర్సిటీ నుంచి డాక్టరేట్ పట్టా పొందిన బొంతగర్ల ప్రసాద్ తమ
సమీక్ష కొంత చేశారు.

వ్యక్తి పరాయితనాన్ని, నగర జీవిత యాంత్రికతను, అఱుయుద్ద

ప్రమాదాన్ని, సామ్రాజ్యవాదుల విస్తరణవాదాన్ని, విశ్వశాంతిని, ఈ వ్యవస్థ లోని రుగ్సుతలను, ముఖ్యంగా మనిషి ఆత్మపంచనను, రావులనిన విషపం తదితర అంశాల గురించి ఆరుగురు కవుల సమిళ్లిగా ఫోంచిని కవితా కోపాన్ని ఒక చారిత్రక సందర్భంలోనే వస్తుపరంగా అంచనా వేయవలసి వుంటుంది.

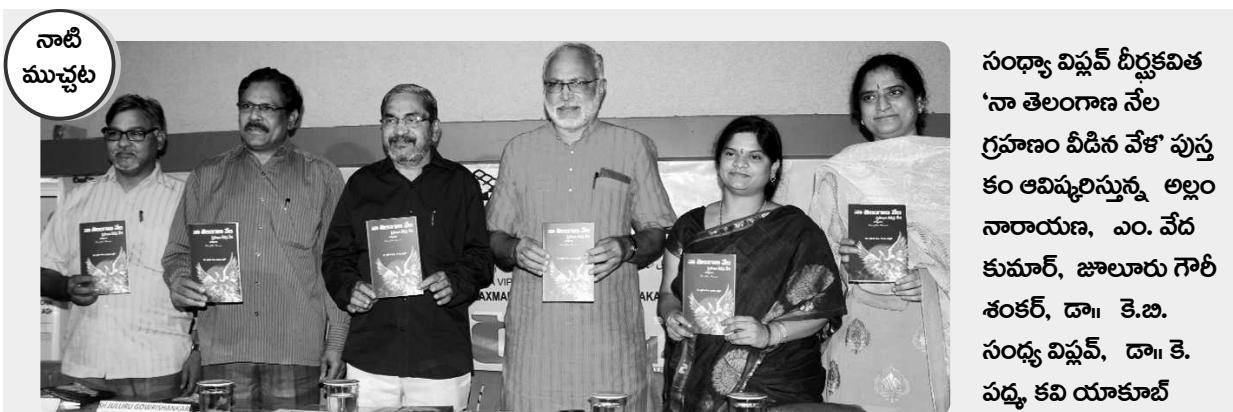
భౌతిక పరిస్థితులు-చారిత్రక సంఘటనలు వ్యక్తులను సమిళ్లి పోరాటాల్లోకి నడిపిస్తాయి. ఆ పరిణామ క్రమంలోనే రచయితలు, కవులు సామాజిక స్పూహలో ఎదుగుతారు. సమూలమైన మార్పు కోసం తప్పనిసరిగా రావలసిన విషపానికి నిబంధులవుతారు. దిగంబర కవిత్వం-కవుల్లో కొన్ని వైరుధ్యాలున్నా, అది ప్రధానంగా ఒక కవితోద్యమంగా సాంఘికమైన నిరసనలో భాగంగా ఒక శక్తివంతమైన అభివృక్తిగా ముందుకొచ్చింది. న్యాయమైన కోపాన్ని వ్యక్తంచేసింది. లైంగిక ప్రతీకలను ఉపయోగించి వేదనను, కసిని శాక్త తగిలే విధంగా ఉపయోగించింది. తర్వాత రాబోతున్న ప్రజాసాహిత్య పరిణామాలకు దోహదం చేసింది. ఒక మెట్టుగా సజీవ వాహినిగా వైరుధ్యాలను వోడ్డుకు నెట్లి, విశ్వత సాహిత్య ఉద్యమాల రూపంలో పరిణతి చెందింది.

1968 తర్వాత దిగంబర కవుల నాలుగో సంపుటిని నక్కల్లో

భౌతిక పరిస్థితులు - చారిత్రక సంఘటనలు వ్యక్తులను సమిళ్లి పోరాటాల్లోకి నడిపిస్తాయి. ఆ పరిణామ క్రమంలోనే రచయితలు, కవులు సామాజిక స్పూహలో ఎదుగుతారు. సమూలమైన మార్పు కోసం తప్పనిసరిగా రావలసిన విషపానికి నిబంధులవుతారు. **దిగంబర కవిత్వం - కవుల్లో కొన్ని వైరుధ్యాలున్నా,** అది ప్రధానంగా ఒక కవితోద్యమంగా సాంఘికమైన నిరసనలో భాగంగా ఒక శక్తివంతమైన అభివృక్తిగా ముందుకొచ్చింది.

శ్రీకాకుళ గిరిజన - రైతాంగ పోరాటాల ప్రేరణతో రూపొందించాలనే ప్రయత్నంలో వుండగా, 1969 - 70 మధ్య వచ్చిన రాజకీయమైన చారిత్రక సంఘటనలు దిగంబర కవిత్వాన్ని మరో ముఖ్యమైన మలుపు దగ్గర నిలిపి విషప కవితోద్యమంలో విలీనం చేశాయి.

- నిఖిలేశ్వర్, నెఱ: 9177881201

స్వాతంత్య సమరయోధులు,

1969 తెలంగాణ

ఉద్యమస్వాతిత్వదాత,

తెలంగాణ గాంధీ,

కీ॥సేభూపతి కృష్ణమార్ల

90వ జయంతి, 1969

తెలంగాణ విధాన్సభ,

ఉద్యమకారుడు ఇంజనీర్

దాస్కాం ఉదయబాస్క్

ప్రుతిలో 162వ చ్చర్

కార్యక్రమం

జీవన్ల వ్యవస్థలో మార్పులు రావాలి

చర్చ లో మాట్లాడుతున్న ఎన్. శ్రీధర స్వామి. చిత్రంలో దేవిపూసాద్, కారెం రవీందర్ రెడ్డి, సయాద్ సలీముద్దీన్

తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ ఆధ్యార్యంలో 'తెలంగాణ రాష్ట్రం జీ నల్ వ్యవస్థ - 371 (డి) పరిణామాలు' అనే అంశంపై 198వ చర్చా కార్యక్రమం జరిగింది. తీవ్నజీవో గౌరవాధ్యక్షులు జి.దేవీ ప్రసాద్, తీ ఎన్జీవో అధ్యక్షుడు కారెం రవీందర్ రెడ్డి, ఇంటర్ విద్య జాక్ చైర్మాన్ డాక్టర్ వి.మధుసూదన్ రెడ్డి, తెలంగాణ గెజిటెడ్ ఆఫీసర్స్ అసోసియేషన్ ఆర్ఘణజింగ్ సెక్రటరీ సయాద్ సలీముద్దీన్, రిటైర్డ్ ప్రాఫెసర్, తెలంగాణ సీనియర్ సిటీజన్స్ అసోసియేషన్ ప్రైసిడెంట్ ఎన్. శ్రీధర స్వామి తదితరులు వక్తవ్యాలగా హజరయ్యారు.

ఈ సందర్భంగా తీవ్నజీవో గౌరవాధ్యక్షులు జి.దేవీప్రసాద్ మాట్లాడుతూ, స్థానికులకు ఉద్యోగాలు దక్కేలా జోనల్ వ్యవస్థలో మార్పులు రావాలని అన్నారు. కొత్తగా ఏర్పాటు కాబోయే జిల్లాలు, ఉద్యోగాలు హేతుబద్ధికరణ, స్థానికత, వివిధ జిల్లాల మర్యాద ఉన్న అసమానతలు, లభిస్తున్న విద్యా ఉద్యోగావకాశాలు తదితరాలను దృష్టిలో ఉంచుకొని జీ నల్ వ్యవస్థలో మార్పువేర్పులు చేయాలిన అవసరం ఉండన్నారు.

సమావేశానికి హజరైన ఇతర వక్తలు మాట్లాడుతూ..... “ఉమ్మడి అంధ్రప్రదేశ్ లో విద్య, ఉద్యోగ రంగాల్లో అందరికి సమానావకాశాలు కల్పించాలనే ఉద్దేశంతో 371 (డి) రూపొందించారు. 32వ రాజ్యాంగ సపరణ ద్వారా 1974లో దీన్ని అమల్లోకి తీసుకువచ్చారు. దీంట్లో మొత్తం 10 కాబులున్నాయి. విద్య, ఉద్యోగావ కాశాల గురించి 1వ కొత్త లో నిర్ణయించారు. దీని ఆధారంగానే రాష్ట్రపతి ఉత్తర్వులు వచ్చాయి. 1974లో అప్పటి అంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం జారీ చేసిన 674 జి.బ. ప్రకారం, రాష్ట్రాన్ని ఆరు జోన్లుగా విభజించారు.

తెలంగాణ 5,6 జోన్ల కింద ఉంది. 5వ జోన్లో నాలుగు, 6వ జోన్లో ఆరు జిల్లాలు ఉన్నాయి. ఈ విధంగా విద్య, ఉద్యోగావకాశాల్లో 'స్థానికత' భావన తీసుకువచ్చారు. నిజానికి తెలంగాణలో ముల్కు నిబంధనలు అమలు కావాలి. 1919లో వచ్చిన ముల్కు నిబంధనలు ప్రాదరించారు. ఈ స్థానికతో, ఆ తరువాత ఉమ్మడి అంధ్రప్రదేశ్ లోనూ కొంత కాలం

పాటు కొనసాగాయి. ఆర్టికల్ 35 (బి) కూడా ముల్కు నిబంధనలను సమర్పించింది. ఆ తరువాతి పరిణామాల నేపథ్యంలో ముల్కు నిబంధనలు రద్దుయ్యాయి.

ముల్కు నిబంధనల ప్రకారం ఇతర నిబంధనలకు తోడుగా కనీసం 15 ఏళ్ళ పాటు తెలంగాణలో నివసించిన వారికే స్థానికత లభిస్తుంది. ఈ కాలపరిమితిని ఆ తరువాత 7 ఏళ్ళకు, మరికొంత కాలం తరువాత 4 ఏళ్ళ విద్యాభ్యాసానికి కుదించారు. గతంలో ప్రభుత్వ ఉద్యోగాలు జిల్లా, జోనల్, మర్క్షీ జోన్, రాష్ట్రస్థాయి అంటూ నాలుగు రకాలుగా ఉన్నాయి. జిల్లాస్థాయిలో ఎల్డిసీ, అంత కన్నా దిగువ స్థాయి ఉద్యోగ నియామకాలు చేపట్టేవారు. వీటిలో 80 శాతం స్థానికులకు కేటాయించారు. ఇంత పక్కాగా నిబంధనలు రూపొందించుకున్నాయి. తెలంగాణ వారికి అన్నింటా అన్యాయమే జరిగింది...” అని అన్నారు.

తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్రంగా ఏర్పడిన నేపథ్యంలో జోనలైజేషన్ అవసరమా, కాదా అనేది చర్చనీయాంశంగా మారింది. స్థానిక అభ్యర్థులు ఆయ ఉద్యోగాలకు ఎంపిక అయ్యేందుకు జోనల్ వ్యవస్థ ఉండాలని వక్తవ్య పేర్కొన్నారు. అదే సమయంలో జోన్ల సంఖ్యను పెంచి వాటిని హేతుబద్ధికరణ చేయాలని అభిప్రాయపడ్డారు. వివిధ పోస్టులను కూడా రేపులైజేషన్ చేయాలిన అవసరం ఉండన్నారు.

కార్యక్రమానికి కారెం రవీందర్ రెడ్డి అధ్యక్షత వహించారు. విక్రాంత అధ్యాత్మకులు, తెలంగాణ సీనియర్ సిటీజన్స్ అసోసియేషన్ ఉపాధ్యక్షులు చందా రాములు సమన్వయక్రతగా వ్యవహరించారు. తీఱీసి చైర్మాన్ యంగా వేడుకుమార్, డా॥జి.త్రిపారి, జె.త్రినిపా నేరెడ్డి, ఎన్.ఆదినారయణ రెడ్డి, ఎం.సరేంద్రకుమార్, డి.కరుణాకర్, ఎన్.లక్ష్మణరావు, బి.వేంకటరావు, జి.రాజేంద్రకుమార్, గోలి రవీందర్ తదితరులు ఈ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్నారు.

వివిధ ఉద్యోగసంఘాల నాయకులు, తెలంగాణవాదులు అధికసంఖ్యలో హజరయ్యారు.

పరిమితులున్నా.. ప్రజలకెంతో మేలు!

టీఆర్ఎసీ 'చర్చ'లో తెలంగాణ రాష్ట్ర సమాచార హక్కు కార్యకర్త రాకేష్ రెడ్డి

సమాచార హక్కు చట్టం కొన్ని సందర్భాల్లో బ్రహ్మాంగా ఉపయోగపడినవులైకి, మరికొన్ని సందర్భాల్లో అధికార వర్గాలు దాన్ని పూచిక పుల్లలు పక్షపాదానిన ఉదంతాలూ ఉన్నాయి. ఈ నేపథ్యంలో ఈ చట్టాన్ని సమర్థంగా వినియోగించుకునే అంశంతో తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ (టీఆర్ఎసీ) 2015 ఏప్రిల్ 4న 169వ చర్చ కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించింది. ప్రాదరాబాద్లో హిమాయత్నగర్లోని 'చంద్రం' భవనంలో ఈ కార్యక్రమం జరిగింది. తెలంగాణ రాష్ట్ర సమాచార హక్కు కార్యకర్త రాకేష్ రెడ్డితో ముఖాముఖిని ఈ సందర్భంగా నిర్వహించారు. ఈ 'చర్చ' పై దక్షన్ ల్యాండ్ ప్రత్యేక కథనం...

శిలీ నేపథ్యం...

ఈ చట్టం రావడానికి పెద్ద చరిత్ర ఉంది. అది తెలుసుకోవడం కూడా ముఖ్యమే. 1990 దశకంలో ఉండాథి హామీ పథకం తరహాలో పనికి ఆహారం పథకం ఉండేది. కూలీలకు స్వాన్ డబ్బులు ఇస్తున్నారా, స్వాన్ ఆహారం ఇస్తున్నారా లేదా అనే సందేహాలు ఉండేవి. బేవార్ (రాజస్థాన్)లో ఈ పథకం కింద పని చేస్తున్న నిర్కూర్చులు సంబంధిత మస్టర్ రోల్ కాపిలు అడిగారు. రాజస్థాన్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అది రహస్యం అని అంది. వివరాలు ఇవ్వబోమని పేర్కొది. మజ్జూర్ కిసాన్ శక్తి సంఘటన (ఎంకేస్) వారు నిరాపరదిక్క చేశారు. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా అది సంచలనం సృష్టించింది. సీఎం స్వయంగా దిగివచ్చి ఆ వివరాలు వెల్లడించేందుకు అంగికరించారు. అలా ఈ చట్టానికి నాంది పడింది. 2005 కంటే ముందు దాదాపు పది రాష్ట్రాలు ఇలా ఈ చట్టం చేశాయి. 1995 ప్రాంతంలో జాతీయస్థాయిలో ఒక ఉద్యమం మొదలైంది. ఎన్డీఎపీ హాయాంలో వాజ్పేయి ప్రభుత్వం ఈ తరహా చట్టం తెచ్చేందుకు ప్రయత్నించినా సఫలం కాలేకపోయింది. యూపీఎపీ తన మేనిఫెస్టోలో ఈ చట్టం తెస్తామని చెప్పింది. 2005లో ఈ బిల్లు చట్టంగా మారింది. అక్షేంద్ర 12 నుంచి ఇది అమల్లోకి వచ్చింది. ఇది చాలా

ఎంపీకి, ఎమ్మెల్యేకి సమాచారం పొందేందుకు ఉన్న హక్కులు పొరులకు కూడా అందాయి. ఇదంతా బాగానే ఉంది.. కానీ అమలు ఎలా? చట్టంలో సమాచారం అంటే ఏమిటో నిర్వచనం కూడా ఇచ్చారు. ఇక్కడ గుర్తుంచుకోవాల్సిన అంశం ఏమిటంటే మనం అడిగిన ప్రశ్న ఆ నిర్వచనం పరిధిలోకి వస్తుందో చట్టం ఉంది. 2009లో అది వచ్చింది. మొత్తం మీద, పాలనలో పారదర్శకత, జవాబుదారీతనం ఉంటే పాలన బాగుంటుంది అనేది ఈ చట్టం ముఖ్యమైనది.

చిన్న చట్టం. 31 సెక్షన్లు ఉన్నాయి. ఇందులో మనకు పనికొచ్చేవి 8, 9 సెక్షన్లు ఉన్నాయి. దీని రూపకల్పనలో ప్రధాన పాత్ర వహించింది ప్రజాసంఘాలే. ప్రభుత్వం చేసిన మార్పులేద్దలు తక్కువే. దేశంలో మొత్తం మీద 5 వేల చట్టాలు ఉన్నాయి. దేనికి లేని ప్రత్యేకత ఉంది. మిగితా చట్టాలకు ఏ విభాగానికి ఆ విభాగంగా పరిమితి ఉంటుంది. దీనికి మాత్రం అలాంటి పరిమితులు లేవు. గ్రామస్థాయి నుంచి రాష్ట్రపతి భవన వరకు అన్నిటికి ఇది వర్తిస్తుంది. అదే దీని ప్రత్యేకత. జమ్ము కాశ్మీర్ కు విడిగా ఆ రాష్ట్రస్థాయిలో చట్టం ఉంది. 2009లో అది వచ్చింది. మొత్తం మీద, పాలనలో పారదర్శకత, జవాబుదారీతనం ఉంటే పాలన బాగుంటుంది అనేది ఈ చట్టం ముఖ్యమైనది.

మనం గనుక సరిగా మానిటర్ చేస్తే అవినీతికి ఆస్పర్గం తక్కువగా ఉంటుంది. ప్రభుత్వం వ్యయం చేసే నిధులు ల్యాదారులకు చెందే అవకాశం ఉంటుంది. ఈ చట్టం ఎలా అమలు అపుతుందో చూస్తే... ప్రభుత్వం దగ్గర ఉన్న సమాచారం అంతా ప్రజలకు చేరాల్సిన సమాచారం. ఎంపీకి, ఎమ్మెల్యేకి సమాచారం పొందేందుకు ఉన్న హక్కులు పొరులకు కూడా అందాయి. ఇదంతా బాగానే ఉంది కానీ అమలు ఎలా? చట్టంలో సమాచారం అంటే ఏమిటో నిర్వచనం కూడా ఇచ్చారు. ఇక్కడ గుర్తుంచుకోవాల్సిన అంశం ఏమిటంటే మనం అడిగిన ప్రశ్న ఆ నిర్వచనం పరిధిలోకి వస్తుందో లేదో తెలుసుకోవాలి. సమాచారం అంటే ఏమిటో కూడా తెలిపారు. ఈ చట్టం సమాచారం అందించేందుకే సమస్యలు పరిపురించడం దీని లక్ష్యం కాదు. అయితే చాలా సందర్భాల్లో ఆ సమాచారం ఇచ్చే ప్రత్యేకియలో భాగంగా తప్పులు సరి దిద్దుకోవడం వల్ల సమస్యలు పరిష్కరమవుతున్నాయి.

చట్టం అమలుకు ప్రతీ విభాగంలో మూడు అంచెల వ్యవస్థ ఉంది. దిగువ స్థాయిలో సహాయ ప్రజాసమాచార అధికారి ఉంటారు. వీరెఱరూ కొత్తగా నియమితులైన వారు కాదు. ప్రస్తుతం ఉన్న అధికారులకే

ఈ బాధ్యతలు అప్పగించారు. దిగువ స్థాయిలో గ్రామపంచాయితీ స్థాయిలో గ్రామ కార్యదర్శికి ఈ బాధ్యతలుంటాయి. అంగన్వాహికి వెళ్తే అంగన్వాహి వర్గుల్ని ఈ బాధ్యతలు చేపడుచారు. మండలస్థాయి, జిల్లా స్థాయిలో కూడా ఆయా పౌచ్ఛరాల్లో ఈ ముగ్గురు అధికారులు ఉంటారు. అంటే రాష్ట్రప్రతిభవనలో ఈ ముగ్గురు అధికారులు ఉంటారు. మండలస్థాయిలోనూ ఈ ముగ్గురు అధికారులు ఉంటారు. గ్రామ స్థాయిలో మాత్రం సహాయ అధికారి ఉంటారు. సీనియర్ అధికారులను నియమించాలని చట్టం చెబుతోంది.

ఆర్టీఎస్ కింద దరఖాస్తు చేసుకోవాలంటే... మనకు ఏ సమాచారం కావాలో అవగాహన ఉండాలి. ఏ విభాగం నుంచి ఆ సమాచారం లభిస్తుందో తెలిసి ఉండాలి. అప్పుడు దరఖాస్తు రాయడం ప్రారంభించాలి. ఇతర చట్టాలతో పోలిస్టే, దీన్ని వాడుకోవడం తేలిక. సామాన్యులు సైతం దీన్ని వాడుకోవచ్చు. నిర్దిష్ట ఫార్మాట్, నిర్దిష్ట పత్రం అంటూ ఏవీ ఉండవు. ఏం కావాలో స్పష్టంగా, సూటిగా అడగాలి. ఒక పారశాల గురించి అడగదలిస్తే.. ఏ సూట్, దేనికి సంబంధించి ఎన్నో జ్ఞానసమాచారం కావాలి లాంటిచి. ఇది అభ్యర్థన కాదు.. హక్కు కారణాలు చెప్పాలిన అవసరం లేదు. దరఖాస్తు రాసిన తరువాత స్వయంగా లేదా పోట్ ద్వారా ఇప్పవచ్చు. ఈ హక్కు అమలు బాధ్యత రాష్ట్ర కేంద్ర స్థాయిల్లో ఉంటుంది.

ఈ చట్టం కింద సమాచారం కోరేవారు దరఖాస్తు రుసుము చెల్లించాలి. గ్రామస్థాయి సమాచారం ఉచితం. మండలస్థాయిలో సమాచారం కావాలంటే రూ.5, జిల్లాస్థాయి, ఆపై స్థాయి సమాచారం కోసం రూ.10 చెల్లించాలి. టైట్ రేప్ట్ కార్ట్ ఉంటే దాని జిరాక్స్ పెడితే ఈ ఫీజు కూడా చెల్లించాలిన అవసరం లేదు. తెలంగాణ ప్రభుత్వ సంస్లలక్కే, నగదు, డి.డి., ఇండియన్ పోస్టల్ ఆర్డర్, నాన్ జ్యాడిషియల్ కోర్టు ఫీజు స్టోంపు, చలాన్ ద్వారా కూడా చెల్లించవచ్చు). కేంద్ర విభాగాలక్కే నాన్ జ్యాడిషియల్ కోర్టు ఫీజు స్టోంపు మినహ కై రూపొల్లో చెల్లించవచ్చు, అన్కైన్ ద్వారా కేంద్ర సంస్లల నుంచి సమాచారం పొందవచ్చు. దరఖాస్తు రెండు ప్రతులు తీసుకెళ్లి మన వద్ద ఉంచుకనే కావేలై వారి స్టోంపు వేయించుకోవాలి. సంతకం తీసుకోవాలి. తేదీ వేయించుకోవాలి.

చట్టంలో మరో ప్రధానానం కాలవ్యవధి. 30 క్యాలెండర్ దినాల్లో గా సమాచారం అందించాల్సి ఉంటుంది. ఆలోగా రాకుంటే, ఘన్స్ ఆప్సీల్ వేసుకోవచ్చు. మూడు అంచెల వ్యవస్థలో పైన ఉండేది ఈ ఘన్స్ ఆప్సీలేట్ అధికారి. ఏ సమాచారం రాకున్నా, వలిన్ న సమాచారం రాకున్నా ఘన్స్ ఆప్సీలేట్కు దరఖాస్తు చేసుకోవచ్చు. ఒరిజనల్ దరఖాస్తు జిరాక్స్ జోడించి దీన్ని అందించాలి. తెల్ల కాగితంపై దరఖాస్తు చేసుకోవచ్చు. 30 నుంచి 45 రోజుల్లోగా దీన్ని పరిష్కరించాలి. చట్టప్రకారం అయిన క్యాషీ జ్యాడిషియల్ అధికారి. పిఱబకు ఆదేశాలు జారీ చేసే అధికారం కూడా ఉంటుంది. ఆ అధికారిని, దరఖాస్తుదారును పిలిచి విపరాలు తెలుసుకోవచ్చు. ఇక్కడ కూడా గదువులోగా పరిష్కారం కాకుంటే, సెకండ్ (పైనల్) ఆప్సీల్ చేసుకోవచ్చు. రాష్ట్రంలో రాష్ట్ర సమా

అర్టీఎస్ కింద దరఖాస్తు చేసుకోవాలంటే...

మనకు ఏ సమాచారం కావాలో అవగాహన ఉండాలి.

ఏ విభాగం నుంచి ఆ సమాచారం లభిస్తుందో తెలిసి ఉండాలి. అప్పుడు దరఖాస్తు రాయడం ప్రారంభించాలి.

ఇతర చట్టాలతో పోలిస్టే, దీన్ని వాడుకోవడం తేలిక.

సామాన్యులు సైతం దీన్ని వాడుకోవచ్చు. నిర్దిష్ట ఫార్మాట్, నిర్దిష్ట పత్రం అంటూ ఏవీ ఉండవు. ఏం కావాలో స్పష్టంగా, సూటిగా అడగాలి.

చార కమిషన్ ఉంటుంది. కేంద్ర ప్రభుత్వ సంస్లలకు కేంద్ర సమాచార కమిషన్ ఉంటుంది. కమిషన్కు సికండ్ ఆప్సీల్ చేసుకోవాలి.

చట్టంలో ఉన్న లొసుగు ఏమిటంబే, సెకండ్ ఆప్సీల్ పరిష్కరిం చేందుకు కాలవ్యవధి లేదు. దీనికి ప్రభుత్వ వర్గాలు చెప్పిన కారణం ఏ మిటంబే... కమిషన్ అనేది కోర్టు లాంటిది. కోర్టుకు కాలవ్యవధి పెట్ట నప్పుడు దీనికి కూడా పెట్టలేం అని. అది ఇప్పుడు మనల్ని వెంటాడు తోంది. కమిషన్ అనేది ఈ ఆప్సీళ్లను పరిష్కరించాలి. సివిల్ కోర్టుకు ఉండే అధికారాలు కమిషన్కు ఉంటాయి. నోటీసులు, సమన్లు జారీ చేయవచ్చు. హియరింగ్కు పిలుస్తారు. దరఖాస్తుదారులను, అధికారులను పిలుస్తారు. దరఖాస్తుదారు పోకపోయినా, అధికారి మాత్రం తప్పని సరిగా హజరుకావాలి. జాప్యోనికి కారణాలేంబో పరిశీలిస్తారు. పిఱబకు కావాలని ఇప్పకపోతే మాత్రం కమిషన్ ఆ అధికారికి జరిమానా విధి స్తుంది. రోజుకు రూ.250 చొపున గిరిష్టంగా రూ.25000 వరకు జీతంలో కట్ అయ్యే విధంగా జరిమానా వేయవచ్చు. క్రమశిక్షణ చర్యలు తీసుకోవాలిగా సిఫారసు చేయవచ్చు. కావాల్సిన సమాచారాన్ని ఆయా శాఖల నుంచి తెప్పించుకోవచ్చు. ఇంకా మరెన్నో అధికారాలు ఉంటాయి.

చట్టంలో, అమలులో లోపలు ఉన్నాయి. కాదనడం లేదు. అదే సమయంలో ఉన్న చట్టాన్ని వీలైనంతగా ఎలా ఉపయోగించుకోవాలో చూద్దాం. దీన్ని మూడు విధాలుగా వాడుకోవచ్చు. ప్రభుత్వ సేవలు పొందడంలో ఆలస్యం జరగడం, మనకు రావాల్సింది మనకు రాకపోవడం వంటి సందర్భాల్లో దీన్ని వాడుకోవచ్చు. కుంభకోణాలు, అవినీతి, అధికార దుర్బీనియాగం బయటుపెట్టేదుకు దీన్ని ఉపయోగించుకోవచ్చు. ప్రజా ఉద్యమాల్లోనూ దీన్ని వాడుకోవచ్చు. తెలంగాణ ఉద్యమాల మంలోనూ దీన్ని వాడుకున్న సంరక్షాలు ఉన్నాయి. ప్రభుత్వ సేవల విషయానికి వస్తే... గ్రామస్థాయిలో తీసుకుంటే, సంక్లేశ పథకాల కోసం వినియోగించుకోవచ్చు. ఎంత మంది లభీ పొందారో తెలుసుకోవచ్చు. చెప్పి వేయించుకోవాలి.

న సమాచారం ఇచ్చేందుకు ప్రయత్నిస్తారు.

యూహివి ఉన్నప్పుడు పోరసేవల చట్టం తెచ్చే ప్రయత్నం చేశారు. రాష్ట్రస్థాయిలో ఈ చట్టం తెచ్చేందుకు మనం ప్రయత్నించవచ్చు, దీన్ని కూడా హక్కులాగా తీసుకువస్తే ఎన్నో సమస్యలు పరిష్కారం అవుతాయి. పోరసేవల ఫిర్యాదులను రాతపూర్వకంగా చేసి ఆధారాలు మన దగ్గర ఉంచుకోవాలి. ఆ తరువాత సమాచార హక్కు కింద దరఖాస్తు చేసుకుంటే ఘలితం ఉండే అవకాశం ఉంటుంది. తమ ఫిర్యాదుపై ఏ చర్య తీసుకున్నారని ఆర్టిషిల యాక్ట్ కింద కోరవచ్చు. ఉదాహరణకు ఓ వ్యక్తి తమ ప్రొంతంలో ఎన్ని ఓపెన్ మ్యాన్‌పోల్స్ ఉన్నాయి అని అడిగారు. ఇది ప్రాణరక్షణకు సంబంధించింది కాబట్టి 48 గంటల్గా సమాధానం ఇవ్వాలని కోరారు. మూడువారాల తరువాత ఆయనకు సమాధానం వచ్చింది.. ఏమని ఎలాంటి ఓపెన్‌మ్యాన్ పోల్స్ లేవని. ఈ వ్యవధిలో అధికారులు ఆ మ్యాన్‌పోల్స్‌కు మూతలు అమర్చారు.

ఈక అవినీతి, కుంభకోణం, అధికార దుర్మినియోగం లాంటి విష యానికి వస్తే... నోటింగ్స్ కోరవచ్చు. ప్రతి పైలులో ఎడమ, కుడి పక్కన అధికారులు తమ నోట్ రాస్తుంటారు. అవి కూడా పైలులో భాగ వే. పైల్ కాపీ తీసుకుంటే ఏ అధికారులు సంతకం చేశారు, ఎవరెను పరిశీలించారు లాంటి వివరాలు తెలుస్తాయి. సివిల్ పనులు (బిట్టి, రోడ్..) విషయానికి వస్తే, మనకు కొంత సభ్యుడు పరిజ్ఞనం కూడా అవసరమవుతుంది. ఇలాంటి పనులకు ఎన్నో రకాల సాంకేతిక అంశాలపై పైల్ నిర్వహిస్తుంటారు. ఏ రికార్డు అడిగితే ఏమి తెలుస్తుందో అవగాహన ఉండాలి. మెజర్బుక్ లాంటి రికార్డులన్నో ఉంటాయి. నిపుణుల సలహా తీసుకోవాలి. సరే... సమాచారం అందిన తరువాత ఏం చేయాలి... మీదియాకు ఇవ్వపచ్చ లేదా లోకాయుక్తను ఆక్రయించవచ్చు. లేదా సోపల్ మీదియాలో ప్రాచుర్యంలోకి తీసుకు రావచ్చు.

సామాజిక అంశాలపై అడ్వ్యూక్సీ కోసం కూడా ఈ చట్టాన్ని వాడు కోరవచ్చు. శైలేష్ గాంధీని ఉదాహరణగా తీసుకోవచ్చు. సీఆర్పిసీలో ఒక సెక్షన్ ఏం చెబుతుండంటే, అండర్ట్రియల్స్ గనుక, తమకు పడే అవకాశం ఉన్న గిరిష్ట శిక్కలో సగభాగం కంటే ఎక్కువ గనుక జైల్లో ఉండి ఉంటే, వారు ఆటోమెటిక్‌గా బియల్ పొందవచ్చు. ఉదాహరణకు నేరం రుజువై మూడేళ్ళ శిక్క పడే అవకాశం ఉన్న సందర్భాల్లో, ఏదాన్నినూ గనుక జైల్లో ఉంటే, బియల్ ఆటోమెటిక్‌గా పొందే అవకాశం ఉంది. శైలేష్గాంధీ ఈ విధమైన సమాచారం కోరారు. ఎంతమంది అండర్ట్రియల్స్ తమకు పడే అవకాశం ఉన్న గిరిష్ట శిక్కలో సగభాగం కంటే ఎక్కువ కాలం జైల్లో ఉన్నారని ప్రశ్నించారు. అప్పట్లో ఇది బాగా సంచలనం సృష్టించింది. కొన్ని వేల మంది పేర్లు బయటకొచ్చాయి. వారంతా బియల్కు అర్పుతారు.

అదే విధంగా చిన్న పీటలు కూడా ఈ సమాచార హక్కు వినియోగించుకుంటున్నారు. జనన ప్రువపత్రం ఉన్న నవజాత శిశువు కూడా సమాచార హక్కు చట్టం వినియోగించుకోవచ్చు. భారతీయ శారులైతే చాలు. ఈ చట్టం ఉపయోగించుకొని ఓ బాలుడు స్కూల్‌రెస్ఱిప్ట్ పొందాడు. తమ రాష్ట్రంలో పులుల సంఖ్య ఎంతనో ఓ బాలిక తెలుసుకోగలిగింది.

తమ ఫిర్యాదుపై ఏ చర్య తీసుకున్నారని ఆర్టిషిల్ యాక్ట్ కింద కోరవచ్చు. ఉదాహరణకు ఓ వ్యక్తి తమ ప్రాంతంలో ఎన్ని ఓపెన్ మ్యాన్‌పోల్స్ ఉన్నాయి అని అడిగారు. ఇది ప్రాణరక్షణకు సంబంధించింది కాబట్టి 48 గంటల్గా సమాధానం ఇవ్వాలని కోరారు. మూడువారాల తరువాత ఆయనకు సమాధానం వచ్చింది.. ఏమని ఎలాంటి ఓపెన్‌మ్యాన్ పోల్స్ లేవని. ఈ వ్యవధిలో అధికారులు ఆ మ్యాన్‌పోల్స్‌కు మూతలు అమర్చారు

ప్రజలకు ఆయుధం : వేదకుమార్

సమాచార హక్కు ప్రజలకు ఒక ఆయుధం లాంటిది. ఈ చట్టం కోసం ఎంతో మంది కృషి చేశారు. ఎంతోమంది దీన్ని వినియోగించు కున్నారు. ఫోరమ్ ఫర్ బెటర్ ట్రౌదరాలాడ్ కూడా పలు సందర్భాల్లో దీన్ని ఉపయోగించింది. ఈ హక్కు సమాచారాన్ని ప్రజలకు అందించేందుకు కృషి చేసింది. వివిధ విభాగాల ఉన్నతాధికారులు, సిబ్బందిలో దీనిపై అవగాహన పెంచేందుకు ప్రయత్నించింది. పర్యావరణవేత్తలు, విద్యావేత్తలు కూడా ఇందులో భాగస్సాములయ్యారు. ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ కలంలో యునైటెడ్ ఫోరమ్ ఫర్ రైట్ టు ఇన్వర్సేషన్ యాక్ట్ కింద అంతా ఒక్కటిగా కలసి పని చేశాం. ఒక వారం రోజుల పాటు ఈ ఫోరమ్లో ఉన్న సంఘాల వారంతా ఒక్కటిను ఒక్కో విభాగాన్ని దీనిపై అధికారుల్లో అవగాహన కల్పించేందుకు కృషి చేశాం. అయి విభాగాల్లో ఇన్వర్సేషన్ అఫీసరస్సును నియమించేందుకు కృషి చేశాం. పోల్ డెన్సులు ఏర్పాటు చేశాం. ఈ ప్రయత్నాల్లో రాకేవ్ లాంటి వారు ఎంతో కీలకంగా పని చేశారు. తన ఐటీ పరిజ్ఞానాన్ని ఆ యన ఇందుకు వినియోగించారు. ఎన్నికల సందర్భంగా కూడా ఆయన ఎంతో కీలకంగా పని చేశారు. ఎలక్షన్‌వాచ్‌లో ఆయన కీలకపాత్ర వహించారు. అభ్యర్థుల నేరచరితను వెలికితీయడంలో ప్రముఖంగా కృషి చేశారు. ఈ విషయంలో బెదిరింపులు కూడా వచ్చాయి. మనం వారం రోజుల్లో చేసే పని ఆయన ఒక్క పూటలో చేస్తారు. ప్రస్తుతం పైద రాబాడ్ నుంచే తన కార్యకలాపాలు కొనసాగిస్తున్నారు.

చార్ఫ్ చండాల

సమాచారం ఇవ్వాలిన వారు దాన్ని తప్పించుకునే మార్గాలు అన్నే షిస్టుంటారు. నేను టైకోర్స్ రిజిస్ట్రేషన్ నుంచి ఒక సమాచారం కోరాను. ఆయన స్పెషల్ జిడ్ ర్యాంక్. ప్రత్యామ్యాయ మార్గం ఉన్నప్పుడు ఆర్టిషిల యాక్ట్ కింద సమాచారం ఎందుకు కోరాని ప్రశ్నించారు. ఏ మార్గం ఎంచుకోవాలన్నది నాకు ఉన్న హక్కు నా ప్రశ్నలకు వారు సమాధానం ఇవ్వలేదు. నేను ఫష్ట్ అప్పిలేట్‌కు వెళ్ళాను. అక్కడా నాకు న్యాయం జరగలేదు. నేను కమిషన్‌కు వెళ్ళాలి. దానికి ట్రైమ్ లిమిట్ లేదు. మరి నాకు న్యాయం జరిగేదేలా? ఇలా చూస్తే ఈ చట్టం ద్వారా

మనకు కలిగే ప్రయోజనం ఏమీ లేదు. మన దగ్గర స్టేట్ ఇస్టర్స్ ప్రెస్ కమిషన్ ఉంది. ఇక్కడ ఉండే వారు ఎక్కువ మంది రిటైర్డ్ బ్యారోక్ ట్లు. ఎంతమందికి జరిమానా విధించాలో తెలిపాల్సిందిగా కమిషన్ కో రితే అందుకు వారు నిరాకరించారు. ఇదీ పరిస్థితి.

ప్రశ్న: ప్రభుత్వంలో ఏమీ విభాగాల్లో పథకాల్లో అవినీతి జరిగే అవకాశం ఉంది? ఏ విధంగా ప్రజలు నిఘూ వేయవచ్చు?

జవాబు: దేశంలో అతి కొద్ది మంది మాత్రమే ఆర్టీఐ యాస్ట్ విని యోగిస్తున్నారు. అంతా గనుక వినియోగించుకుంటే వ్యవస్థ కుపు కూలుతుంది. అందుకే ఈ చట్టంలోనే ఒక ప్రతిపాదన పెట్టారు. ప్రతీ ప్రభుత్వ సంస్థ కూడా కొన్ని అంతాలను స్వాధ్యందంగా చెప్పాలి. లభిదారుల వివరాలు లాంటివన్నీ ఇందులో ఉంటాయి. మన ఊరు-మన ప్రణాళిక కింద పంచాయతీర్పు విభాగం తమ వెబ్‌సైట్లలో సమగ్ర సమాచారం ఉంచింది. ఇది ఇంటర్వెన్ట్ వాదేవారికి అందుబాటులో ఉంది. మనం ఏం చేయాలంటే ముఖ్యమైన సమాచారాన్ని ఆఫ్‌లైన్‌లో గ్రామిణులకు అందుబాటులో ఉంచాలి. పెద్ద పెద్ద పోస్టర్లు ఈ వివరాల తో వేయాలి. ప్రతీ స్కూల్‌మీను పారదర్శకంగా ఈ విధంగా చేయాలి. ఆవినీతిని పూర్తిగా రూపుపడికపోయినా, అవినీతికి పాల్పడే అవకాశాలను తొలగించు కుంటూ రావాలి. పట్టిష్ఠ లోకాయుక్త వ్యవస్థ రూపొందించుకోవాలి. ప్రధాన స్కూలు సమాచారాన్ని ఆన్‌లైన్‌లో, ఆఫ్‌లైన్‌లో అందుబాటులోకి తేపాలి. ఎక్కడ, ఎందుకు, ఎలా ఖర్చు చేస్తున్నారో గమనించాలి.

ప్రశ్న: రాష్ట్రంలో ఇస్టర్స్ ప్రెస్ కమిషన్ రూల్ ఎవరిని నియమించాలి ప్రజా సంఘాలు సూచిస్తే బాగుంటుంది?

ప్రతీ ప్రభుత్వ సంస్థ కూడా కొన్ని అంతాలను స్వాధ్యం దంగా చెప్పాలి. లభిదారుల వివరాలు లాంటివన్నీ ఇందులో ఉంటాయి. మన ఊరు - మన ప్రణాళిక కింద పంచాయతీర్పు విభాగం తమ వెబ్‌సైట్లలో సమగ్ర సమాచారం ఉంచింది. ఇది ఇంటర్వెన్ట్ వాదేవారికి అందుబాటులో ఉంది. మనం ఏం చేయాలంటే ముఖ్యమైన సమాచారాన్ని ఆఫ్‌లైన్‌లో గ్రామిణులకు అందుబాటులో ఉంచాలి. పెద్ద పెద్ద పోస్టర్లు ఈ వివరాలతో వేయాలి. ప్రతీ స్కూల్‌మీను పారదర్శకంగా ఈ విధంగా చేయాలి.

జవాబు: తెలంగాణకు కొత్త కమిషన్ ఎంపిక చేయాలి ఉంది. ప్రక్రియ పారదర్శకంగా ఉండాలి. దానిపై మనం దృష్టి పెట్టాలి.

ప్రశ్న: ఆర్టీఐ యాస్ట్ వల్ ఇప్పటి వరకు కలిగిన ప్రయోజనాలను సమీక్షించాలి. ఎన్నో సందర్భాల్లో స్టేట్ కమిషన్ దగ్గర దరఖాస్తులు నిలిచిపోతున్నాయి.

జవాబు: సమాచార హక్కు వల్ ఎన్నో కుంభకోణాలు బయటపడ్డాయి. వాటి వెలికితీత మూలాలు ఈ చట్టం వినియోగించుకోవడం లోనే ఉన్నాయి. ఈ చట్టానికి ప్రాచుర్యం కల్పించాలి.

కార్యక్రమంలో శ్రీరాం, సందీష్, ఉదయానంద్, బసవరాజు, కొమ్మడి నర్సింహరెడ్డి, రాఘవేంద్రరెడ్డి, డి.పి. రెడ్డి, సిద్ధార్థ పాల్గొన్నారు.

- దక్కన్ మ్యాన్ రు

తెలంగాణ లసెర్స్
సెంటర్ అధ్యక్షాలు
జనవరి 24న దురశెట్టి
రామయ్య (గలిపల్లి
గ్రామం, సుల్తానాబాద్)
మండలం, కలీంపుర్గు
జిల్లా)వారి జ్యందంచే
జరిగిన "కడ్డి తంత్రి వాద్య
కళా ప్రదర్శన"
కార్యక్రమంలో
ప్రసంగిస్తున్న టీఆర్ఎస్
చైర్మన్ వేదుకుమార్

టి.ఆర్.సి చర్చ అంశాలు

క్ర.స.	తేది	చర్చ అంశం
101.	21.12.2013	ఆసెంబ్లీలో తెలంగాణ బిల్లు-రాజకీయపార్టీల దృక్ప్రథాలు టి.ఆర్.ఎస్ మాజీ ఎంబీ బోయిన్సపల్లి వినోదకుమార్, టి.ఎఫీ ఎమ్మెల్యే పి.మహేందర్ రెడ్డి, బీజేపీ ఎమ్మెల్యే లక్ష్మినారాయణ, సీఎస్ ఎమ్మెల్యే గుండా మల్లేష్, సీఎస్ ఎమ్మెల్యే జాలకంటి రంగారెడ్డి
102.	28.12.2013	అకుల భూమయ్యకు నివాళి - ప్రజాసాధ్యమిక తెలంగాణ-ముసాయిదా బిల్లు సామాజిక రాజకీయ విశ్లేషకులు ఘంటా వక్రపాణి, నడుస్తున్న తెలంగాణ ఎడిటర్ డాష్టర్ కాశీం, బెట్టా కన్సైనర్ ప్రో.ఐ.లక్ష్మీచౌథ, టి.జే.ఎఫ్ ప్రధాన కార్బూర్టర్ క్రాంతికిరణ్, ఎ.నర్సింహరెడ్డి, డా.చెరకు సుధాకర్, డా.జి.లచ్చయ్య
103.	04.01.2014	తెలంగాణ పునర్విర్యుణంలో సీనియర్ సిలీజిస్ పాత్ర ప్రో.ఎస్.తీధర సాయమి, ఎం.రత్నమాల, టైటోప్టీ సీనియర్ న్యాయవాది భాస్కర్ బెస్ట్, ఎస్స్, ఎస్ట్, బీసీ, ముస్లిం ప్రంట కన్సైనర్ ముసీరుద్దిన్ ముజాహిద్, తెలంగాణ సీనియర్ సిటిజన్ అసోసియేషన్ ప్రతినిధులు వి.చలవతి రావు, చందారాములు
104.	11.01.2014	పరతులేని తెలంగాణ రాష్ట్రం- పార్టీలు, ఉద్యమకారుల బాధ్యత ప్రో.కె.మధుసూదన్ రెడ్డి, వి.ప్రకాశ్, డా.కె.తీనివాసులు
105.	18.01.2014	రేలా (ది జర్మీ) ఫీచర్ ఫిల్మ్ ప్రదర్శన దర్శకుడు అజిత్స్సనాగ్, జర్జలిస్ట్ పున్నా కృష్ణమూర్తి, సచీంద సిద్దేశ్వర్, సినిమాటోగ్రాఫర్ ఎ.శరత్చబాబు
106.	25.01.2014	ఆసెంబ్లీలో తెలంగాణ ముసాయిదా బిల్లు- ఎమ్మెల్యేలు చర్చించాలిన అంశాలు పాశం యాదగిరి, సీనియర్ జర్జలిస్ట్ సతీశ్ చంద్ర, వీక్షణం ఎడిటర్ ఎన్.వేణుగోపాల్, ప్రో.జి.కృష్ణరెడ్డి, నలమాన కృష్ణ, పల్లె రవికుమార్, ఆర్.వెంకట్ రెడ్డి
107.	01.02.2014	అర్టికల్ 3 ప్రావిజన్స్-పార్మమెంట్లో తెలంగాణ బిల్లు ప్రైస్కోర్స్ సీనియర్ న్యాయవాది కె.ప్రతాప్ రెడ్డి, మౌలానా హమీద్ మహ్మద్ భాన్, దక్షన్ పోస్ట్ చీఫ్ ఎడిటర్ డా.తీధర్ గోకా, సామాజిక కార్బూర్టర్ ఇక్వాల్ అహ్మద్ ఇంజినీర్, చిక్కుడు ప్రభాకర్, తెలంగాణ ఎలక్ట్రికల్ ఇంజినీర్ అసోసియేషన్ అడ్యుయిజర్ నీలం జానయ్య
108.	08.02.2014	పార్మమెంట్లో తెలంగాణ బిల్లు- ఫీలీలో పరిశామలు న్యాయవాది మహ్మద్ ఉస్మాన్ పోహిద్, పాశం యాదగిరి, తడకమళ్ళ వివేక్, ప్రో.జి.లక్ష్మీచౌథ, సజయ
109.	15.02.2014	పిఎలవరం ప్రాజెక్టుకు జాతీయ పోశా- కార్బూరుటం ప్రణాళిక డా.సూరేపల్లి సుజాత, దేవరుప్పాల భీమయ్య, గిరిజన సంక్షేమ పరిషత్ అధ్యక్షుడు సాంది వీరయ్య, తుండుం దెబ్బ ప్రధాన కార్బూర్టర్ రమనాల లక్ష్మయ్య, వి.చె సెప్పల్ కరస్పాండెంట్ జి.బుచ్చన్, వీరభద్రం, వి.చె న్యాయ జర్జలిస్ట్ కె.రాజు
110.	22.02.2014	ఏపీ పునర్వ్యవస్థికరణ బిల్లు- సపరణలు - పర్యవ్సనాలు ఎ.నర్సింహరెడ్డి, ఎన్.వేణుగోపాల్, తడకమళ్ళ వివేక్, తీధర్ రావ్ దేశపాండ్, కొత్తం దిలీప్, దేవేంద్ర, నైనాల సతీశ్ కుమార్
111.	01.03.2014	పదేళ్ళ పాటు ఉమ్మడి రాజధానిగా ప్రైండరాబాద్-గవర్నర్ పరిధిలో శాంతిభద్రతలు చుక్కారామయ్య, కె.ఆర్.నందన్, మల్లేపల్లి లక్ష్మయ్య, సయ్యద్ ఇనామ్ ఉర్-హెమాన్, తెలంగాణ అడ్వ్యూట్ జాక్ కో-కన్సైనర్ తి.తీరంగారావు, చిక్కుడు ప్రభాకర్
112.	08.03.2014	సూతన తెలంగాణ రాష్ట్రంలో మహిళల పాత్ర & హక్కులు యం.రత్నమాల, 1969 ఉర్ధ్వమకారిణి దేవకిదేవి, అమ్మల సంఘం అధ్యక్షురాలు అల్లం పర్చు, టి.ఎన్జివో సెంట్రల్ యూనియన్ వైస్ ప్రైసిడెంట్ బి.రేచల్, తెలంగాణ రాష్ట్రియ లోకదళ అధికార ప్రతినిధి

113.	15.03.2014 వక్తలు:	సొగ్రా బేగమ్, న్యాయవాది జోతికిరణ్, విద్యార్థి నాయకురాలు బాలలక్ష్మి, టీఆర్ఎస్ ఉపాధ్యక్షురాలు దా. సువర్ణ సులోచన, ఉపాధ్యాయురాలు టీ.గిరిజ
114.	22.03.2014 వక్తలు:	1969 ఉద్యమకారులు - తెలంగాణ పునర్విర్మాణంలో వారి పాత్ర తెలంగాణ ప్రజాసమితి అధ్యక్షుడు భూపతి కృష్ణమూర్తి, పి.జె. సూరి, డా.ఎం.శ్రీధర్ రెడ్డి, జంగంరావ్ గాడ్, తాకూర్ గోపాల్ సింగ్, సనాటల్లాభాన్, వి.వి. కాలేజ్ విద్యార్థి నాయకుడు 1969 డి.శంకర్, సైథింబాద్ కాలేజ్ ప్రైసిడెంట్ 1969 ఎన్.గోపాల్, దేవకిదేవి, నిజం కాలేజ్ విద్యార్థి 1969 కె.ఎన్.రాందాన్, అశోక్ గాడ్
115.	29.03.2014 వక్తలు:	ప్రజాగాయకుడు జయరాజ్తో ముఖాముఖి
116.	05.04.2014 వక్తలు:	పీపీ పునర్వ్యవస్థికరణ ప్రక్రియలై మల్లిపల్లి లక్ష్మయ్యతో ముఖాముఖి భవిష్యత్ తెలంగాణపై భిన్న దృక్పథాలు శ్రీధర్నాథ దేవేపాండే, డా.సురేపల్లి సుజాత, సలమాస కృష్ణ, కె.విమల, ఎర్రమల్ల రామలు, పైగ్ బాబా, వందా రామలు, బాబు గోగినేని, తెలంగాణ నెటీజన్స్ ఫోరమ్ డా.హరికాంత్, తెలంగాణ ఆజాద్ ఫోర్స్ ప్రైసిడెంట్ భండారి శ్రీనివాస్, తెలంగాణ జ్ఞానాయన్ కో-ఆర్డినేటర్ ప్రమాద్ రెడ్డి, తెలంగాణ నెటీజన్స్ సోషల్ జస్టిస్ జశ్వంత్, తెలంగాణ నెటీజన్స్ ఫోరమ్ ప్రధాన కార్యదర్శి అజయ్, తెలంగాణ నెటీజన్స్ జాక్ కిట్రి రెడ్డి కరుణాకర్ రెడ్డి
117.	12.04.2014 వక్తలు:	తెలంగాణ ప్రజల ఆకాంక్షలు - రాజకీయ పార్టీల ధోరణలు ప్రో.జి.హరగోపాల్, ప్రో.పి.ఎల్.విశ్వేశ్వరరావు, ప్రో.అస్వర్ భాన్, తెలంగాణ ప్రజా సమితి వైస్
118.	19.04.2014 వక్తలు:	ప్రో.పి.విశ్వేశ్వరరావు, తెలంగాణ నెటీజన్స్ ఫోరమ్ రింగ్ రెడ్డి, బాలబోయిన సుదర్శన్, నయనాల సతీం, భవిష్యత్ తెలంగాణలో ప్రజల ఆకాంక్షలు ప్రో.జి.హరగోపాల్, తడకమళ్ళ వివేక్, ప్రో.సంకసాల మల్లేశ్, ప్రో.కె. లక్ష్మి, ప్రో.పి.తిరుమలై, బాలబోయిన సుదర్శన్
119.	26.04.2014 వక్తలు:	పార్టీల వాగ్గానాలు - ప్రజల ఆకాంక్షలు
120.	03.05.2014 వక్తలు:	పాశం యాదగిరి, గోగు శ్యామల, ప్రో.ఐ. తిరుమలై, డా.సి.కాశీం, క్యాంపస్ వాయస్ ఎడిటర్ డేవిడ్ పిటీ పునర్వ్యవస్థికరణ ప్రక్రియలో ఉధోగుల పంపిణి జి.డేవీప్రసాద్తో ముఖాముఖి
121.	10.05.2014 వక్తలు:	ప్రస్తుత పరిస్థితిలో తెలంగాణ ప్రజల పాత్ర ప్రో.ఆర్.లింబాద్రి, ప్రో.సంకసాల మల్లేశ్, ప్రో.జి.కృష్ణరెడ్డి, గోగు శ్యామల, సి.విరల్, తోటపల్లి జగన్మహాన్ రావు
122.	17.05.2014 వక్తలు:	తెలంగాణలో 2014 సాధారణ ఎన్నికలు - కొన్ని ధోరణలు - అభ్యర్థుల అనుభవాలు సికింద్రాబాద్ ఆవ్ ఎంపీ అభ్యర్థి ఎం.ఛాయారతన్, చేవెళ్ళ ఆవ్ అభ్యర్థి ఆర్.వెంకట్ రెడ్డి, ఆవ్ పైదరాబాద్ ఎంపీ అభ్యర్థి డా.లుబ్బా సార్వత్, డా.శ్రీధర్ గోకా, ఆవ్ నిజామాబాద్ (అర్పన్) ఎమ్మెల్యే అభ్యర్థి పి.రఘురామరావ్, ఆవ్ కార్మాన్ ఎమ్మెల్యే అభ్యర్థి మహ్మద్ అష్ఫుల్, ఆవ్ బహదుర్సురా ఎమ్మెల్యే అభ్యర్థి పేక్ నీమ్ బేగమ్,
123.	24.05.2014 వక్తలు:	పైదరాబాద్ దక్షన్ - గంగా జమున సంస్కరి అస్వర్ ఉల్లామ్ గ్రూప్ ఆఫ్ ఇన్సిట్యూషన్స్ పైర్కోన్ మహబూబ్ ఆలంభాన్, సామాజిక కార్యకర్త, వరిత్రకారుడు బార్బుల నర్సింగ్స్ ఏస్, పాశం యాదగిరి, సయ్యద్ ఇసాం ఊర్ రెడ్డిస్, మహ్మద్ పైపుల్లా
124.	31.05.2014 వక్తలు:	తెలంగాణ రాష్ట్రం - ప్రజాసంఘాల పాత్ర ప్రో.జి.హరగోపాల్, డా.సురేపల్లి సుజాత, మౌలానా హమీద్ మహ్మద్ భాన్, ఎన్.జీవన్ కుమార్, డా.దొంతి నర్సింహరెడ్డి
125.	07.06.2014 వక్తలు:	తెలంగాణ వ్యవసాయ రంగ సంక్లోభం - ప్రభుత్వ రుఱ మాఫీ పరిష్కారమా?
126.	14.06.2014 వక్తలు:	అగ్రి బిజినెస్ మేనేజ్మెంట్ హాడ్, లోర్డ్ మెంబర్ (వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం) అల్లున్ జానయ్, తొలకరి అసోసియేట్ ఎడిటర్ కె.రవి, రైతు స్వరాజ్యు వేదిక కన్సైనర్ కిరణ్ విస్తా, బి.కొండల్ రెడ్డి తెలంగాణలో వ్యవసాయ రంగం - విత్తనాలు, ఎరువులు, పురుగుమందులు (సాణ్యం, లభ్యత, ధరలు)

		వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం మాజీ రిజిస్ట్రేర్ డాక్టర్ ఎల్.జలపతిరావు, ఆర్.బండియా కిసాన్ సభ వైన్ ప్రెసిడెంట్ సారంపల్లి మల్లారెడ్డి, ఏపీ రైతు సంఘం అధ్యక్షురాలు పశ్యపర్చు, సుస్థిర వ్యవసాయ కేంద్రం డైరెక్టర్ డా.జి.వి. రామాంజనేయులు, రైతు సంఘం నాయకులు తడక రాజయ్య, వ్యవసాయ శాఖ (రి) దిప్పుయ్యి డైరెక్టర్ డి.ఆశోక్ కుమార్, సీడ్ ప్రాంగ్మణిస్ట్ అసోసియేషన్ కె.బ్రహ్మణిజీ రావు, డా.ఎ. ప్రసాద్ రావు, వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం పి.ఆర్.బ వి.సుధాకర్, కె.రాములు, ఎ.సురేందర్ రెడ్డి, సి.విద్యాసాగర్, అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్ డా.ఎ.సురేందర్
127.	21.06.2014	వక్తులు: తెలంగాణలో విద్యుత్ సమస్య - ఏపీ ప్రభుత్వంచే విద్యుత్ కొనుగోలు ఒప్పందాల రాధా ఎన్.శివాజీ (ట్రాన్స్కో), పి.మౌహన్ రెడ్డి, నీలం జానయ్య
128.	28.06.2014	వక్తులు: ఉపస్థితి రాష్ట్రంలో తెలంగాణ ప్రాంత నీలి కేటాయింపుల ఉల్లంఘనలు - సవాట్చు ఇంజనీర్లు బి.అనంతరాములు, జి.ప్రభాకర్, డి.భీమయ్య, ఎం.శ్యామ్ ప్రసాద్ రెడ్డి
129.	05.07.2014	వక్తులు: తెలంగాణలో పరిశ్రమల స్థాపన, పునరుద్ధరణ - సమస్యలు, అవకాశాలు ఏపీలడిసీ రిటైర్డ్ డీజీఎం బి.రణధీర్ రెడ్డి, టెక్కీ ప్రెసిడెంట్ ఎం.వెంకటేశ్వర్రు, టెక్కీ ప్రధాన కార్యదర్శి డి.ఆశోక్ కుమార్, ఎఫ్టాపీ ప్రెసిడెంట్ వెన్నెం అనిల్ రెడ్డి,
130.	12.07.2014	వక్తులు: సర్టార్ పాపస్ ఫీచర్ ఫీల్చు ప్రదర్శన ప్రా.అడపా సత్యానారాయణ, అంబాల నారాయణ గౌడ్, ప్రొ.గట్టు సత్యానారాయణ, సిని హిరో పంజాల జైప్పాండ్ గౌడ్, సామాజిక కార్యకర్త దొమ్మట వెంకటేస్, ఆర్.మాటికి పటేల్
131.	19.07.2014	వక్తులు: పృత్తిపనివాట్చు - ఎరుకల కమ్యూనిటీ - సమస్యలు - పరిపూర్వాలు రిటైర్డ్ డీఎస్పీ కందుల రామస్వామి, తెలంగాణ ప్రధాన్ ఎరుకల సంఘం వైన్ ప్రెసిడెంట్ కొతాటి రమణయ్య, ఎరుకల సంఘం వైన్ ప్రెసిడెంట్ కె.భాస్కర్, రాష్ట్ర ఎరుకల ప్రజాసంఘం ప్రధాన కార్యదర్శి నల్గొండ శ్రీనివాసులు, లోకిని రాజు, ఎం.వి.రమణ, వెలుగు నాగార్జున, జి.నాగేశ్వర్, కె.ఆశోక్ కుమార్, ఎరుకల నాగరాజు
132.	26.07.2014	వక్తులు: తెలంగాణ రాష్ట్ర వ్యవసాయ విధానం శ్రీవేంకటేశ్వర్ యునివ్యూచీ మాజీ వీసీ డా.వి. ప్రభాకర్ రావు, డా.ఎల్.జలపతి రావు, ప్రా.అల్సన్ జానయ్య, బాబు ఎం మాజీ డైరెక్టర్ డా.కె.ప్రతాప్ రెడ్డి, ఏంఅర్ఎస్జీ డైరెక్టర్ డా.జి.వి. రామాంజనేయులు
133.	02.08.2014	వక్తులు: తెలంగాణ ప్రెన్ అకాడమీ వైర్స్ క్లబ్ అల్లం నారాయణలో ముఖాముఖీ
134.	09.08.2014	వక్తులు: పోలవరం ప్రాజెక్ట్-గిరిజనులకు హక్కులు, వట్టాలు ప్రొ.జయధీర్ తిరుపులరావు, చెంచులోకం తోకల గురువయ్య, డా.ఆప్ట్యూ నాగేశ్వరరావు, డా.ద్యావపవల్లి సత్యానారాయణ, పీపుల్ అగైన్సెస్ పోలవరం ప్రాజెక్ట్ సోదె మురళి, ఆదివాసి స్వాదెంట్ యూనియన్ ప్రెసిడెంట్ తొడసం పుల్లారావు, వాసం ఆనంద్
135.	16.08.2014	వక్తులు: నీటిపారుదల నిపుణులు, తెలంగాణ ప్రభుత్వ సలహాదారు అర్.విద్యాసాగర్రొరావుతో ముఖాముఖీ రిటైర్డ్ జీవిషస్ అధికారి, తెలంగాణ ప్రభుత్వ సలహాదారు ఎ.కె.గోయెల్తో ముఖాముఖీ
136.	23.08.2014	వక్తులు: జై తెలంగాణ చిత్ర ప్రదర్శన
137.	30.08.2014	వక్తులు: ఎమ్ముళ్ళే రసమయి బాలకిప్పన్
138.	06.09.2014	వక్తులు: తెలంగాణ ఉద్యమం-కాలోజీ స్పాస్టి- కార్బూచరణ ప్రణాలీక ప్రొ.జి.హరగోపాల్, బి.నర్సింగరావు, ప్రొ.జి.లక్ష్మి, కాలోజీ శాందేషన్ టి.ప్రభాకర్, డా.ఘంటా జలంధర్ రెడ్డి, తెలంగాణ రాష్ట్రం - చరిత్ర పొత్తాలు
139.	13.09.2014	వక్తులు: గోగు శ్యామల, తడకమళ్ళ వివేక్, విద్యా సంస్కరణల సలహాదారు ఆఫీస్ ఆఫ్ కమిషనర్ ఆఫ్ స్కూల్ ఉపీందర్ రెడ్డి, డా.జి.లచ్చయ్య, చందు రాములు, తెలంగాణ గురుకుల ఉపాధ్యాయ సంఘం కె.రవిచందర్, తెలంగాణ టీచర్స్ ఫెడేరేషన్ గాజుల శ్రీధర్ టీఎన్జివో ప్రెసిడెంట్ జి.దేవీప్రసాద్తో ముఖాముఖీ
140.	20.09.2014	

దక్షన్ ల్యాండ్

141.	27.09.2014	తెలంగాణలో కొత్త పర్యాటక ఫ్లాలు యం.వేదకుమార్, ప్రా.జయధీర్ తిరుపులరావు, ప్రా.ఆదపా సత్యనారాయణ, దా.ద్యావనపల్లి సత్యనారాయణ, ప్రవీణ్ ఇందూరి
142.	04.10.2014	తెలంగాణ రాష్ట్రం - చరిత్ర పారాలు ఎమ్మెల్చీ పి.సుధాకర్ రెడ్డి, సేవ ఎద్యుకేషన్ తెలంగాణ ఆర్థనైజింగ్ సెక్రటరీ దా.కె.లక్ష్మీనారాయణ, అధ్యాపక జ్ఞాల ఎడిటర్ దా.ఎం.గంగాభర్, జూపాక సుభర్త, ప్రి.అస్ట్రోఫాన్, వి.భుజంగరావ్, తెలంగాణ యునైటెడ్ టీచర్స్ ఫెడరేషన్ డి.మల్లారెడ్డి, కస్తారి ప్రభాకర్ అంతర్జాతీయ బాలికాశిపు నిన్చేత్తపం - తెలంగాణలో బాలికల హక్కులు, విద్య, సంక్లేషం ప్రి.శాంతా సిన్హా యం.రత్నమాల, రెయిన్బో ఫౌండేషన్ ఇండియా ఎగ్జిక్యుటివ్ డైరెక్టర్ కె.అనురాధ, కాకర్ల సజయ, తెలంగాణ ఉమెన్ టీచర్స్ ఫెడరేషన్ ప్రధాన కార్యదర్శి ఆర్.మల్లేష్వరి, కె.విమల, డి.వద్దావతి, పి.అర్చన, డి.కల్పన కుమారి
143.	11.10.2014	సా తెలంగాణ నేల గ్రహణం వీడిం వేళ్ పుస్తకావిష్యరణ అల్లం నారాయణ, డాకర్ ఘంటా చక్కపాణి, యం.వేదకుమార్, మల్లేపల్లి లక్ష్మియ్, దా.బి.ప్రభాకర్ రావు, దా.కె.పద్మ, రచయితి దా.కె.బి. సంధ్యా విష్ణువ్, కవి యాకూబ్, జూలూరి గారీశంకర్ ఇంజనీర్లు ఎస్.చంద్రపేళి, ఎం.శ్యాంప్రసాద్ రెడ్డిలతో ముఖాముఖి
144.	18.10.2014	తెలంగాణలో విధ్యుత్ సమస్యలు - పరిపూర్వకాగారాలు శీర్ధర్ రావ్ దేశపాండి, పి.మోహన్ రెడ్డి, సీలం జానయ్, ఎన్.శివాజీ, మట్టి మనుఘుల వేదిక కన్వీనర్ వేంపల్లి పొందురంగారావు, గద్దర్, యం.వేదకుమార్, దా.ఎం.లక్ష్మణ్ ఏపి & తెలంగాణ ప్రైకోర్టు విభజన ప్రి.మాడభూషి శీర్ధర్, మంతెని రాజేందర్ రెడ్డి, వి.రఘునాథ్, ప్రై కోర్టు సీనియర్ న్యాయవాది సరసాని సత్యం రెడ్డి, చంద్రమోహన్, ముక్కిద్, తి.శీర్ంగారావు
145.	25.10.2014	తెలంగాణలో భాలల హక్కులు - చట్టసంరక్షణ ప్రి.జి.పారగోపాల్, ప్రి.ఫాతిమా అలీఖాన్, ఆర్.వెంకట రెడ్డి, తెలంగాణ భాలల హక్కుల వేదిక కన్వీనర్ మురళీమాహన్, దివ్యదిశ డైరెక్టర్ ఇసిదోర్ ఫిలిష్, మహ్మద్ రహీముద్దీన్
146.	01.11.2014	స్వాధీనీలో తెలంగాణ ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు దా.ఎన్.వేణుగోపాలాచారి, బోయిన్సపల్లి వినోద్కమార్, తేజావత్తె రామచంద్రుడులతో ముఖాముఖి
147.	08.11.2014	కొత్తగా ఏర్పడిన తెలంగాణ రాష్ట్ర పుస్తక నిర్మాణంలో మీడియా పాత్ర అల్లం నారాయణ, టంకశాల అశోక్, విశాలాంధ్ర ఎడిటర్ కె.శ్రీనివాసరెడ్డి, ఆంధ్రజ్యేతి ఎడిటర్ కె.శ్రీనివాస్, నమస్తే తెలంగాణ ఎడిటర్ కట్టా శేఫర్ రెడ్డి, సియాసత్ ఎండీ జహీరుద్దీన్ అలీఖాన్, ఆంధ్రభాషి ఎడిటర్ ఎం.వి.ఆర్ శాస్త్రి, సాస్కి ఎగ్జిక్యుటివ్ ఎడిటర్ ఆర్.దిలీష్ రెడ్డి, వార్త ఎడిటర్ డి.సాయిబాబా, ప్రజాశక్తి ఎడిటర్ ఎన్.వీరయ్
148.	15.11.2014	కె.వి.రఘునాథ్ ముఖాముఖి
149.	22.11.2014	పుస్తకాలు-సమాజం- ప్రైదరూబాద్ బుక్ ఫెయిర్ 2014 తెలుగు యూనివర్సిటీ వీసి ప్రి.ఎల్లారి శివారెడ్డి, తెలుగు అకాడమీ మాజీ డైరెక్టర్ ప్రి.వి.కొండల్ రావు, ఎన్.వేణుగోపాల్, జూలూరి గారీశంకర్, శెల్మి యాదయ్, నేపసల్ బుక్ ట్రస్ట్ ప్రోగ్రామ్ ఆఫీసర్ దా.పతిపాక మోహన్, తిప్పరి యాదయ్, చంద్రమోహన్
150.	29.11.2014	గోదావరి నదిపై నిర్మాణం చేయబడిన ప్రాజెక్టులు - ఇంచన్సపల్లి & కాంతన్సపల్లి రిటైర్డ్ చీఫ్ ఇంజనీర్ బి.అనంతరాములు, రిటైర్డ్ ఇంజనీర్-ఇన్-చీఫ్ కె.ప్రకార్, రిటైర్డ్ ఇంజనీర్ ఇన్ చీఫ్ (ఇరిగేషన్) కె.ఎన్.ఎన్ రెడ్డి, రిటైర్డ్ చీఫ్ ఇంజనీర్ పి.వెంకట్రామారావు, రిటైర్డ్ ఇంజనీర్-ఇన్-చీఫ్ కె.భాగ్యత రెడ్డి, జ.బి. (రి) ఎం.శ్యాంప్రసాద్ రెడ్డి
151.	06.12.2014	ఎంపి బోయిన్సపల్లి వినోద్కమార్తో ముఖాముఖి
152.	13.12.2014	తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఉన్నత విద్య - ప్రస్తుత పరిస్థితి
153.	20.12.2014	పత్రికలు వీసి ప్రి.ఎల్లారి శివారెడ్డి, తెలుగు అకాడమీ మాజీ డైరెక్టర్ ప్రి.వి.కొండల్ రావు, ఎన్.వేణుగోపాల్, జూలూరి గారీశంకర్, శెల్మి యాదయ్, నేపసల్ బుక్ ట్రస్ట్ ప్రోగ్రామ్ ఆఫీసర్ దా.పతిపాక మోహన్, తిప్పరి యాదయ్, చంద్రమోహన్
154.	27.12.2014	గోదావరి నదిపై నిర్మాణం చేయబడిన ప్రాజెక్టులు - ఇంచన్సపల్లి & కాంతన్సపల్లి
155.	03.01.2015	రిటైర్డ్ చీఫ్ ఇంజనీర్ బి.అనంతరాములు, రిటైర్డ్ ఇంజనీర్-ఇన్-చీఫ్ కె.ప్రకార్, రిటైర్డ్ ఇంజనీర్ ఇన్ చీఫ్ (ఇరిగేషన్) కె.ఎన్.ఎన్ రెడ్డి, రిటైర్డ్ చీఫ్ ఇంజనీర్ పి.వెంకట్రామారావు, రిటైర్డ్ ఇంజనీర్-ఇన్-చీఫ్ కె.భాగ్యత రెడ్డి, జ.బి. (రి) ఎం.శ్యాంప్రసాద్ రెడ్డి

		వక్తలు:	చుక్కా రామయ్య, దా.కె.ముత్యం రెడ్డి, దా.భాగ్య భుక్కా, ప్రా.అడపా సత్యనారాయణ,
156.	10.01.2015		దా.పి.మధుసూదన్ రెడ్డి,
157.	17.01.2015	వక్తలు:	తెలంగాణ రాష్ట్ర ఉన్నత విధ్యా మండలి చైర్మన్ తీ.పాపిరెడ్డి, మైస్టర్ ఎస్.మల్లేశం, ప్రా.కె.వెంకటాచలంతో ముఖాముఖి
158.	24.01.2015		తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఉన్నత విధ్యా - నూతన ప్రభుత్వానికి ఎజెండా సిసీఎంబి కొండర్ డైరెక్టర్ దా.పి.ఎం. భారవ, ఎమ్ముళ్లి దా.కె.కాశ్వరరావు, దా.కె.చక్రధర రావు, నేపసల్ అక్రిడిటేషన్ కొన్సిల్ (బింగళారు) మాజీ డైరెక్టర్ ప్రా.వి.ఎస్. ప్రసాద్, ప్రా.ఇ.రేవతి, తెలంగాణ యూనివర్సిటీ మాజీ వీసీ ప్రా.మహృద్ అక్షర్ అభీభావ్, బెట్టా ప్రైసిడెంట్ ప్రా.సత్యనారాయణ భట్, కె.సుధాకర్ గౌడ్
159.	31.01.2015	వక్తలు:	కట్టి తంత్రి వాడ్య ప్రదర్శన దురిసెట్టి రామయ్య బృందం, దాసరి రంగా ఏపి హైకోర్టు విభజన - తెలంగాణలో న్యాయ నియాపకాలు
160.	07.02.2015	వక్తలు:	పొన్నం దేవరాజు గౌడ్, వాపీద్ అహృద్, సదానందం, యు.భీమరావ్, తీ.లక్ష్మిదేవి, ఎస్.భిక్షమయ్య, ఏపీవెసెర్టీసీ విభజనలో జాప్యం
161.	14.02.2015	వక్తలు:	టి.ఎం.యు ప్ర.కా. ఇ.అశ్వామ రెడ్డి, టి.ఆర్టీసీ ఎంప్లోయిస్ యూనియన్ ప్ర.కా. కె.రాజిరెడ్డి, టి.ఆర్టీసీ జాక్ చైర్మన్ డి.ఎనందం, టి.ఆర్టీసీ ఎప్పి, ఎప్పి వెల్ఫ్రె అసోసియేషన్ ప్ర.కా. పి.సుభావ్, టి.ఆర్టీసీ ఎంప్లోయిస్ యూనియన్ ప్రైసిడెంట్ ఎస్.బాబు, ఎన్విఎంయు ప్ర.కా. నరేందర్, టి.ఆర్టీసీ బీసీ వెల్ఫ్రె అసోసియేషన్ ప్ర.కా. హరికిషన్, టి.ఆర్టీసీ సివిల్ ఇంజనీర్ డిపార్ట్మెంట్ అసోసియేషన్ ప్ర.కా. గోలి రవీందర్, గోలి శంకర్, తెలంగాణ ఆఫీసర్స్ అసోసియేషన్ ప్రైసిడెంట్ సురేందర్, తెలంగాణ సూపర్వైజర్స్ అసోసియేషన్ ప్ర.కా. వాసుదేవరావు, ఆఫీస్ స్టాఫ్ వెల్ఫ్రె అసోసియేషన్ ప్రైసిడెంట్ జయరామ్, టి.ఆర్టీసీ ఐవెన్టీయూసీ ప్ర.కా. అబిహం, టి.ఆర్టీసీ బీఎంఎస్ ప్ర.కా. వెంకట్ రెడ్డి, బీఎంఎస్ ప్రైసిడెంట్ రమేష్ కుమార్, టి.ఆర్టీసీ వర్కర్స్ యూనియన్ ప్రైసిడెంట్ సురేండర్, టి.ఆర్టీసీ యూనియన్ ప్ర.కా. ఎ.వి. రాజు
162.	21.02.2015	వక్తలు:	రఘువీరారావు యాదిలో
163.	28.02.2015	వక్తలు:	1969 ఉద్యమకారులు భూపతి కృష్ణమూర్తి 90వ జయంతి, భాస్కర్ యాదిలో
164.	07.03.2015	వక్తలు:	సగటు మనిషి & తెలంగాణపై కేంద్రజిల్డ్ ప్రభావం
165.	14.03.2015	వక్తలు:	దా.కె.చక్రధర్ రావు, ప్రా.కె.లక్ష్మినారాయణ, ఎన్.వేలగోపాల్, కల్యారి శ్రీనివాస్, కె.సుధాకర్ గౌడ్
166.	21.03.2015	వక్తలు:	తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ప్రభుత్వ లైబ్రరీలు - రందో గ్రంథాలయాధ్యమం అవసరం
167.	28.03.2015	వక్తలు:	సీనియర్ సంపాదకులు పొత్తూరి వేంకటేశ్వరరావు, ప్రా.జయధీర్ తిరుమలరావు, ప్రా.ఎన్.లక్ష్మి రావు, ప్రా.కె.విమల, పభ్రిక్ లైబ్రరీన్ డైరెక్టర్ వేంకటేశ్వర శర్మ, కె.సుధాకర్ గౌడ్
168.	04.04.2015	వక్తలు:	తెలంగాణ పభ్రిక్ సర్వీస్ కమీషన్-పరీక్షలు మరియు సంస్థలాలు
169.	11.04.2015	వక్తలు:	తెలంగాణ ప్రభుత్వ ఒట్టీ విభాగం డిజిటల్ పీడియా డైరెక్టర్ దిలీవ్ కొంతంతో ముఖాముఖి
170.	18.04.2015	వక్తలు:	తెలంగాణ ఆర్టీఎస్ కార్బూక్టర్ రాకేష్ రెడ్డి దుబ్బుడుతో ముఖాముఖి
171.	25.04.2015	వక్తలు:	పర్లె పెరిటేషన్ దే సందర్భంగా దా.ద్వావనపల్లి సత్యనారాయణతో ముఖాముఖి
			తెలంగాణ ప్రభుత్వ సలహాదారు (ప్లానింగ్ & ఎప్పీ) రిటైర్ ఐవెన్ అధికారి

		ఎ.కె.గోయెల్తో ముఖాముఖి
172.	02.05.2015	మేడే- తెలంగాణలో కార్బూక చట్టాల అమలు - వాటి పరిరక్షణ
	వక్తులు:	జి.సంజీవరెడ్డి (ఐఎస్టీయూసీ), నరసింహాన్ (ఐఎస్టీయూసీ), బి.భిక్షుమయ్య (ఐఎస్టీయూసీ), సాయిబాబు, టీఆర్ఎస్ కార్బూక విభాగం అధ్యక్షుడు ఎల్.రూప్ సింగ్, రాఘవేందర్ రావు (బీఎంఎస్), ఉదయ్ భాస్కర్ (బీఎంఎస్)
173.	09.05.2015	భీమరెడ్డి నర్సింహరెడ్డి 7వ వర్షంతి
	వక్తులు:	ప్రా.ఘంటా చక్రవారీ, ప్రా.ఐ.తిరుపత్రీ, జూలూరి గౌరిశంకర్, భీమరెడ్డి ప్రభాకర్ రెడ్డి
174.	16.05.2015	తెలంగాణ స్టేట్ హాయ్యోర్ ఎడ్యూకేషన్ కొన్సిల్-కోర్టు తీర్మాని - ఉన్నత విధ్యలో సమస్యలు - పరిప్రాణాలు
	వక్తులు:	తెలంగాణ ఉన్నత విద్యామండలి వైన్ చైర్మన్ ప్రా.కె.నాగ్సురరావు, వైన్ చైర్మన్ ప్రా.ఎన్.మల్కేస్, కె.యు. వీసి దా.ఎన్.లింగమార్కి, దా.కె.ముత్యం రెడ్డి, ప్రా.ఘంటా రమేష్, కె.సుధాకర్ గౌడ్
175.	23.05.2015	రచయిత, సామాజిక తత్త్వవేత్త బి.ఎస్.రాములుతో ముఖాముఖి
176.	30.05.2015	తెలంగాణ స్వరాంపుసాధనస్ - ఒక ఏడాదిపూర్ణి
	వక్తులు:	యం.రత్నమాల, పల్లె రవికుమార్, ప్రా.అన్వర్ భాన్, ఎన్.శివాజీ, డి.ఆనందం, పొన్నం దేవరాజ్ గౌడ్
177.	06.06.2015	'మా ఊరు' సినిమా ప్రదర్శన
178.	13.06.2015	రిటైర్డ్ డిప్యూటీ సీటిస్ ఇంజనీర్ కృష్ణకుమార్తో ముఖాముఖి
179.	20.06.2015	'కొత్తగా ఆవిర్ధివిచిన తెలంగాణ రాష్ట్రంలో పాత సీటిపారుదల ప్రాజెక్టుల ఇంజనీరింగ్ నమూనాలలో మార్పుల ఆవ్యక్తత'
	వక్తులు:	ఇంజనీర్లు పెంటారెడ్డి, కె.ఎఱ్లగోపాల్ రావు, ఇ.ఎం. శ్రీమ్ ప్రసాదరెడ్డి, డి.సాంబయ్య
180.	27.06.2015	గ్రామీణ వలసలు - తెలంగాణ రాష్ట్రం ముందున్న సహాయాలు
	వక్తులు:	మల్లేపల్లి లక్ష్మయ్య, మంతెని రాజేందర్ రెడ్డి, పి.నారాయణస్వామి, ప్రా.అడపా సత్యనారాయణ, ఎం.భీమరెడ్డి
181.	04.07.2015	తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ముస్లింలకు 12% రిజర్వేషన్ అమలు
182.	11.07.2015	తెలంగాణలో గోదావరి పుష్పరాలు
	వక్తులు:	దా.సంగనభట్ల నర్సయ్య, దా.ర్యావనపల్లి సత్యనారాయణ, సాహిత్య ప్రకాష్
183.	18.07. 2015	రమధాన్ పండుగ సందర్భంగా ఖవాలి టెలిఫిల్ట్ ప్రదర్శన
184.	25.07.2015	'చేసేతక్క' డాక్యుమెంటరీ ఫిల్ట్ ప్రదర్శన
	వక్తులు:	పద్మలీ అవార్డు గ్రహిత్రామ్ గజం అంజయ్య, చేతనా సొసెటీ ఎగ్జిక్యూటివ్ డైరెక్టర్ దా. దొంతి నర్సింహరెడ్డి, తెలంగాణ ఉమెన్ కలెక్టివ్, 'ముక్త' ఫోండర్ మెంబర్ ప్రా. కటీకనేని విమల, ప్రముఖ రచయిత బి.పద్మజ, ఎం.ధనుంజయ
185.	01.08.2015	లెటట్ ప్రాట్ఫ్ట్ అవర్ పెటిట్స్ సిటీ హైదరాబాద్, దక్కన్
186.	08.08.2015	హావాయిన్ అవిష్ట్ర, సంగీత కళాకారుడు జయవంత్ నాయుదుతో ముఖాముఖి
187.	15.08.2015	జూలూరి గౌరిశంకర్తో ముఖాముఖి
188.	22.08.2015	'తెలంగాణ పబ్లిక్ సరీస్ కమీషన్ పోటీ పరీక్షలు - అభ్యర్థుల అనుసరించాల్సిన వ్యాపోలు'
	వక్తులు:	తడకమళ్ళ వివేక్, దా.ఎల్.పాండురంగారెడ్డి, ప్రా.చింతా గణ్ణెంప్, కె.సుధాకర్ గౌడ్
189.	29.08.2015	టీఎస్ఎస్ పోటీ పరీక్షలు - అభ్యర్థుల వ్యాపార్ట్ష్కు ప్రిపరేషన్
	వక్తులు:	ప్రా.అడపా సత్యనారాయణ, ప్రా.సుబ్రహ్మణ్యం, కల్స్ 1 స్టడీ సర్కిల్ డైరెక్టర్ బి.కృష్ణరెడ్డి, పొలిటికల్ అనవీస్ దా.బి.వేణుగోపాల్ రెడ్డి
190.	05.09.2015	తెలంగాణ రాష్ట్రం - సమాజం కోసం ఉపాధ్యాయుల పాత
	వక్తులు:	ఎమ్మెల్సీ పాతురి సుధాకర్ రెడ్డి, ఎమ్మెల్సీ వ్రాల రవీందర్, (ప్రైబల్ వెల్వేర్ రెసిడెన్షన్ల్ సూక్ష్మ్), కె.రవిచంద్ర (ప్రైబల్ వెల్వేర్ రెసిడెన్షన్ల్ సూక్ష్మ్), యునైటెడ్ టీఎర్స్ ఫెడరేషన్ ప్రెసిడెంట్
		ఎ.నర్సింహరెడ్డి, తెలంగాణ టీఎర్ ఫెడరేషన్ స్టేట్ వైన్ (ప్రెసిడెంట్ ఎం.ఎన్.కిష్మప్), స్టేట్ టీఎర్ యూనియన్ ప్రెసిడెంట్ గాజుల శ్రీధర్, బి.భజంగరావు, ఆర్.మల్కీశ్వరి, కస్తారి ప్రభాకర్

191.	12.09.2015	మెధడాలజీ ఆఫ్ తెలంగాణ లాంగ్వేజ్ - ఇట్ట్ ప్రాక్ట్స్ అండ్ ఇంప్లిమెంట్స్ నవిమెల భాస్కర్, ఆచార్య మాసాన చెన్నప్ప, ప్రీలాన్జ్ జర్జులిస్ట్ సఫ్ట్‌వర్ అహ్మద్, మచ్ ప్రభాకర్, అసిస్టెంట్ ప్రోఫెసర్ (లైబ్రరీ సైన్స్ జ్ఞాన్‌ఫ్స్ట్) సంగిశెట్టి తీవ్రివాస్, తెలంగాణ సాహిత్య సమాఖ్య కన్సినర్ డా.కాంచనపల్లి రాజు, ఇ.రఘునందన్
192.	19.09.2015	‘మా ఊరు’ చిత్ర ప్రదర్శన
193.	26.09.2015	డా.పసుమారి రవీందర్తో ముఖాముఖి
194.	03.10.2015	ఆదర్శ మాతృమూర్తి శ్రీమతి మజికోండ చంద్రమ్మ సంతాపసభ
195.	10.10.2015	సాగునీటి లభ్యత-సమస్యలు - పరిష్కారాలు
		ఇంజనీర్లు ఎం.శ్రీం ప్రసాద్ రెడ్డి, పి.రాంపెర్రి, మహేందర్, పి.శంకర్ ప్రసాద్,
196.	17.10.2015	తెలంగాణ పండుగ బటకమ్మ
		రిటైర్డ్ తెలుగు రీడర్ డా.ఆర్.కమల, కవి, రచయితి డా.బండారు సుజాత శేఖర్, రిటైర్డ్ తెలుగు లెక్కర్, డాక్టర్ అరుంధతి, కవి, రచయితి కొండపల్లి సిహరిని, అటవీ శాఖ ఉద్యోగి ఉపా రాజవరం, ఉపాధ్యాయురాలు సామ్య లత
197.	24.10.2015	సూతన తెలంగాణ రాష్ట్రంలో పరిశ్రమలు, వాటిజ్య అవకాశాలు & తెలంగాణ విజన్ 2040
		ఎఫ్టటాప్సీ ప్రైసిడెంట్ వెన్నం అనిల్ రెడ్డి, పెక్కి ప్ర.కా. డా.ఆశోక్ కుమార్, తెలంగాణ ఇండస్ట్రియల్ ఫార్మర్సఫ్స్ ప్రైసిడెంట్ కె.సుధర్ రెడ్డి, కాలుప్ప నియంత్రణ మండలి సభ్యుడు ఎస్.వి.రఘు
198.	31.10.2015	తెలంగాణ రాష్ట్రంలో జోన్ల విధానం-371 (డి) పర్యవసనాలు
		ప్రా.ఎన్.శ్రీధర స్వామి, జి.దేవీ ప్రసాద్, కారెం రవీందర్ రెడ్డి, డాక్టర్ పి.మధుసూదన్ రెడ్డి, సయ్యద్ సలీమ్యుద్దీన్
199.	07.11.2015	‘రాష్ట్ర విభజన- 9,10వ షైడ్యాల్ - ఆస్తులు, అప్పులు, ఉద్యోగాలు - ఇంకెన్స్యూషన్...?’
		ఎ.కె. గోయ్లెర్, ఇంజనీర్ ఎన్.శివాజీ, డి.గంగాధర్ రావ్ దేవ్పాండే, ఎన్.ఎం. హుసేని మజీబ్,
		మామిడి నారాయణ, ఎ.పద్మచారి
200.	14.11.2015	‘మట్టి మనుషులు’ చిత్ర ప్రదర్శన

- దక్షన్ మ్యాస్

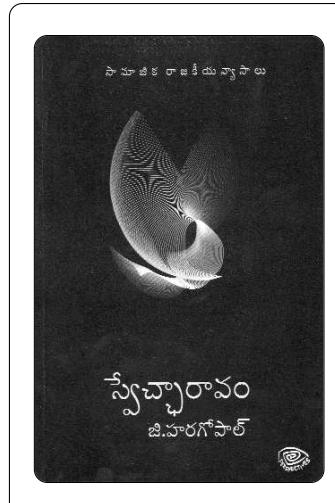

తెలంగాణ లిసెన్స్ సెంటర్ అధ్యర్థంలో మే 24న 'ప్రార్థాబాద్ దక్షన్ లో భిన్న సంస్కృతుల సమ్మేళనం' లనే అంశంపై జరిగిన చర్చలో సశఖర్లే యాక్షిప్స్, హిసెట్లియన్ బూర్గుల నల్గొంగరావు, సీనియర్ జర్జులిస్ట్ పాశం యాదగిల, స్టోర్ వైన్ ప్రైసిడెంట్ సయ్యద్ ఇనామ్ ఉర్ రష్ట్ర్

హక్కులు, విలువలకై ఆర్థారావమే 'స్వేచ్ఛారావం'

తెలుగునేలన ఆ మాటకొన్నే జాతీయ స్థాయిలోను ప్రజాస్వామిక మానవీయ సమాజం కోరుకునే వారందరికి ప్రా. హరగోపాల్ ను పరిచి తులే. ఇప్పటిక్కు విశ్వవిద్యాలయ ఆచార్యులుగా వారి ప్రసంగాలు ఆలోచనాత్మకం. పార్టీలకు, ప్రభుత్వాలకు ఆచరణాత్మకం. దాదాపు నాలుగు దశా భ్యాలుగా హెరహక్కులను ఒక చేత్తో కావుకాన్నా మరో చేత విద్యాపరి రక్షణకూ పూనుకున్నారు. ప్రతికారంగ దురంధరులు అల్లం నారాయణ కోరికపై 'నుమన్నే తెలంగాణ' కోసం రాసిన వ్యాసాల సంపుటిగా వచ్చిన 'స్వేచ్ఛారావం' రెండు భాగాలున్నాయి. మొదటిభాగం తెలంగాణ సాధనలో సాగిన ఉద్యమం తీరు, తెన్నులు విశ్లేషించంగా రెండవ భాగం దేశ రాజకీయాలు, వాటి పెట్టుబడిదారీ, ప్రపంచికరణ అనుకూల విధానాలను విమర్శిస్తూ సాగాయి. మొత్తం ఎవ్వడి వ్యాసాలున్న ఈ స్వేచ్ఛారావ మానవహానికి ముదునూరి భారతి సమీక్ష మణిపూసలను పొదిగింది.

మొదటి భాగం-తెలంగాణ సాధన ఉద్యమ ఆవిర్భావం, అవసరం, అందులో వివిధ వర్గాల పాత్రము స్వప్తంగా వివరిస్తారు. ఒక మెరుగైన మానవీయ సమాజం కోసం అహారపం తపించే విధంగా ఆర్థమపుతారు. 'ప్రతికా స్వేచ్ఛతో' మొదలయ్యే ఈ భాగం 'భావస్వేచ్ఛ వికసించాలి' అనే వ్యాసంతో ముగుస్తుంది. ప్రతికలు 'స్వాయం వైపు, ధర్మం వైపు, స్వేచ్ఛ వైపు, సార్వజనిన విలువల వైపు, మానవీయ ధృక్షఫం వైపు స్వప్తమైన వైఖరి కలిగి ఉండాలని' సిద్ధాంతికరిస్తారు. తెలంగాణ ఉద్యమం ఒక అస్త్రిత్వ ఉద్యమమని, అది ప్రాంతియ అసమానతల నుండి పుట్టిందని పేర్కొన్నారు. సమైక్యత ఒక ఉదాత్మమైన విలువగా వడ్డిస్తూ దాన్ని సాధించడానికి త్యాగబుద్ధి అవసర మపుతుండని రాస్తూ సమైక్యత గానంలో సమైక్య రాగంలేదని, అది ఒక సారం లేని రూపమని, తమ ప్రయోజనాలేపి దెబ్బతినకుండా ఆంధ్రా నేతులు సమైక్యత గూర్చి మాట్లాడ్డం ఊల్లతమేన ని తేల్చేశారు. భాషా రాష్ట్రాలు భావసమైక్యతను, కలిసి ఉండాలనే ఆ కాంక్షలు బలోపేతం చేయలేకపోయాయని ప్రాథమిక ధృఢంగా న మార్చారు. రాబోయే తెలంగాణలో దిక్కితులు, గిరిజనులు, మైనారిటీలు మొత్తంగా బహుజనుల పాత్ర ఏమిటి, ఎంత అనే విషయంపై లోతుగా చర్చ జరుగాలనేదే ఆచార్యుల బలమైన కోరిక. తెలంగాణ రాష్ట్ర సాకారానికి అంధ్ర పెట్టుబడించారులు ఏవిధంగా మోకాలద్దుతున్నది వివరిస్తానే, నూతన రాష్ట్ర ఆవిర్భావానికి అనుకూల వాతావరణం ఏర్పడుతున్న నేపథ్యంలో సహించలేకపోయిన, సంయుమనం కోల్పోయి పెట్టుబడిదారీ సమాజానికి ఊడిగం చేస్తున్న మీడియా రెండు ప్రాంతాల

తెలంగాణ ఉద్యమ ప్రత్యేకత ఏమిటంటే.. అరెస్పెన్ నుండి నక్కలైట్ నాయకుల వరకూ అందరినీ ఒకే తాటిమీదకు, ఒకే వేదిక మీదకు తెచ్చింది. అంటే మతచాందసవాదులను ఒకే ఆశయం కొరకు పనిచేసేలా చేసింది. ఉద్యమకారులు ముఖ్యంగా ఉన్నానియా, కాకతీయ విద్యార్థులు పాటించిన సంయుమనం, చూపించిన పరిణతిని ఆయన శ్లాఘించారు.

ప్రజలను ఏ విధంగా గందరగోళపరిచినదీ కూడా విశ్లేషించారు. ఇక తెలంగాణ ఉద్యమానికి ముందునుండీ అనుకూల ధృక్షఫాన్ని అనుసరిస్తా వచ్చిన మావోయిస్టులు ఎక్కువ మంది తౌలిదశ ఉద్యమం నుంచి అజ్ఞాతంలోనికి వెళ్లినవారు లేదా ప్రాపంచిక ధృక్షంధంతో ప్రజాస్వామిక హక్కులకై ఆదివాసీలకు జరుగుతున్న అన్యాయానికి వ్యతిరేకంగా పోరాదుతున్న వారే! అఖ్యాతి పేరుతో, పరిక్రమల పేరుతో, ప్రాక్ట్కుల పేరుతో అదివాసీలను అడవుల నుండి తరిమేస్తా ఒకరకంగా ఆ జాతి నిరూలనకు కంకణం కట్టకు న్ను సామాజ్యవాద శక్తులకు, స్వదేశిశక్తులు సహకరించడం దారుణమంటూ వారి విధానాలను ఎండ కట్టడం ఈ వ్యాసాల్లో మనకు కనిపిస్తుంది. దేశ సంపదను కార్బోరెట్లు, విదేశి కంపెనీలు కొల్గొట్టుకు పోవడం, తాము నిర్వాసితులు కావడం ఆది వాసీలకు అంగీకారయోగ్యం కాదు. అందుకే ఆంధ్ర ప్రాంతంలోని ప్రగతిశీల శక్తులు, బహుజనులు తెలంగాణ ఉద్యమకారులు మణిపూలకు విప్పారు. తెలంగాణ ఉద్యమ ప్రత్యేకత ఏమిటంటే.. అరెస్పెన్ నుండి నక్కలైట్ నాయకుల వరకూ అందరినీ ఒకే తాటిమీదకు, ఒకే వేదిక మీదకు తెచ్చింది. అంటే మతచాందసవాదులను, మావోయిస్టులను ఒకే ఆశయం కొరకు పనిచేసేలా చేసింది. ఉద్యమకారులు ముఖ్యంగా ఉన్నానియా, కాకతీయ విద్యార్థులు పాటించిన సంయుమనం, చూపించిన పరిణతిని ఆయన శ్లాఘించారు. విష్వవారాజులు స్వేచ్ఛాయుత సమాజం నుండి పుట్టపు, ఆవి అఱవివేతకు వ్యతిరేకంగా ఎదుగుతాయి అనే ఆచార్యుల మాటల్లో ఎంతో నిజముంది. 'ఇష్టుడున్న వ్యవస్థలో' ప్రజల సమస్యలకు, వైరుధ్యాలకు పరిష్కారమార్గాలు లేవు కనుక వ్యవస్థకు శస్త్రచికిత్స చేయాల్సిందే' అనేదే మావోయిస్టుల సిద్ధాంతం. ఉద్యమ రూపాల్లో ఒకటైన సకల

జనుల సమైను ఒక చారిత్రక సంఘటనగా అభివృద్ధిస్తూ, అదే పెట్టు బడిదారులకు, రాజకీయలకు ఏర్పడ్డ ఆనైతిక సంబంధాన్ని ఎండ గట్టిందని తన వ్యాపాల్లో పేర్కొన్నారు. గనులు, విద్య, వనరులు వాస్తవాలు, వాస్తవాల మీద నిర్మాణయ్యే ఉద్యమాలు ఎంతకాలమైనా నిలబడతాయి. దీనికి బయ్యారం గనులు సంఘటన కూడ ఒక ఉదహరణ. హక్కుల ఉల్లంఘన రాజ్యం చేస్తే దానికి ఎవరు రక్ష అనే మాలిక భావన నుండే హక్కుల ఉద్యమాలు పుట్టాయని చెబుతూ, ప్రజా ఉద్యమాలకు, వాటి రకరకాల రూపాలకు అనుమతించకపోవడంతో 'రాజ్యం ఒక వ్యవస్థికరించబడిన హింసా రూపం' అని సూత్రికరిస్తూ రాబోయే ఒక అద్భుతమైన ప్రజాస్వామ్య, శార, మానవ, ప్రజాతంత హక్కులకు వేదిక కావాలని హగోపాల్ ఆకాంక్షించారు.

తెలంగాణ రాష్ట్రం ప్రజా ఉద్యమం నుండి, గత ప్రభుత్వాల వైపు ల్యాల నుండి పురుషుపోసుకొని పుట్టింది. ఉద్యమం యొక్క ఉద్దాత్తతను, ఔన్నత్యాన్ని, నిజాయితీని ఆయన పొగడుతారు. తెలంగాణ ప్రజలకు మొదటినుండి ప్రశ్నించే తత్ప్రం ఉండనీ, వారు దేవ్మైనా సాధించగలరనీ ఆయన ప్రగాఢ విశ్వాసం. తెలంగాణ ఉద్యమంలోని లోపాలను ఎత్తిచూపడానికి ఆయన మొహమాటపడలేదు. 'సజీవమైన ప్రజా స్వామ్యంలో బలహీనడి గొంతు ఎంత బలంగా వినిపిస్తుంది, ఆ గొంతును బలవంతుడు వింటున్నాడా లేదా అనుది కూడా ప్రధానమే!' అభివృద్ధికి మనిషి ప్రమాణం కావాలి. అభివృద్ధి నమూనా కాక ప్రత్యే మూల్య ఆర్థిక విధానాన్ని తెలంగాణ చర్చించాలని ఆచార్యుల వారి ఆకాంక్ష.

ఇక 'దేశ రాజకీయాలు' పేరుతో సాగిన రెండవ భాగం 'మావోయిస్టులపై అంతటా అదే మహత' అనే వ్యాసంతో మొదలై ఫీల్డీ ఎన్నికలు-రూపం, సారంతో ముగుస్తుంది. ఈ భాగాన్ని స్థాలంగా దేశపరిస్థితులపై ప్రపంచికరణ ప్రాథమం, మోదీ మార్యు పాలనగా విభజించవచ్చు. ప్రపంచికరణ దేశసంపదను, జాతి స్థాల ఆదాయాన్ని పెంచిన మాట వాస్తవమేనని ఒప్పుకుంటూ ఆ సంపద పెరగడానికి జరిగిన విధ్వంసాన్ని సరిగా అర్థం చేసుకోవాలన్నారు. వ్యవసాయం, గ్రామీణ వ్యత్యసలు విధ్వంసం కాగా విద్య, వైద్యం కార్బోరేట్ పరమయ్యాయి. నిరుద్యోగం పెరిగింది. ప్రజల మధ్య అంతరాలు, అనమానతలు విపరీతంగా పెరిగాయి. విదేశీ కంపెనీలు, విదేశీ విశ్వ విద్యాలయాలు ఇఖ్య డిముబ్బడిగా దేశంలోకి ప్రవేశిస్తున్నాయి. వీటిని వ్యక్తిరేకిస్తున్న ఆదివాసీలు, వారికి మద్దతిస్తున్న మావోయిస్టులు ప్రభుత్వాల దృష్టిలో అభివృద్ధి నిరోధకులు. వారిని 'గ్రీన్హంట్' పేరిట అఱచివేయాలని ప్రయత్నించడం మనం చూస్తూనే ఉన్నాం. అడవిపై ఆదివాసీలకున్న హక్కులు గుర్తించి వాటిని పునరుద్ధరించాలన్నారు. నూతన ఆర్థిక విధానాల పుస్తకాల మీద చాలా పట్టు లభించింది'. సంకేర్మం బీజరూపంలో ఉన్న కమ్యూనిసం అని నయా ఆర్థిక విధానం భావిస్తున్న

దశాబ్దం క్రితం గుజరాత్ హింసాకాండలో చనిపోయవారి సంఖ్య మావోయిస్టుల చర్యల్లో నాలుగు దశాబ్దాలుగా చనిపోయన సంఖ్య కంటే ఎక్కువ. గుజరాత్లో అంత హింసాకు ప్రత్యక్షంగా, పరోక్షంగా మద్దతు ఇచ్చిన మోదీ ప్రధాని రేసులో ఉండడం విచిత్రం! ఆయన కారణమైన మారణకాండను మరిచిపోవాలని మీడియా ప్రచారం ఎక్కువైంది. మానవ హననం అవినీతి కంటే తక్కువ నేరం అనే ఒక వక్రీకరణను ప్రవేశపెట్టారు.

ది. మనిషిని మానవీకరిస్తే మార్కెట్ ప్రమాదంలో పదుతుంది. మార్కెట్ మానవ సమాజ నాగరికతకు, మనిషి ఉన్నతంగా ఎదగడానికి సాధన మాలేక అవరోధమా అని ఆలోచించాలి. మేటోమధనం అంటే మార్కెట్ ను నమర్చించడం కాదు, మనిషిని ఆవిష్కరించడం అని నిరీకొత్త కోణాన్ని ఆవిష్కరించారు ఆచార్యులవారు. ప్రపంచికరణకు, నూతన ఆర్థిక విధానానికి ప్రజాస్వామ్యం ఒక సపాలే అనే విషయం దశాబ్దం క్రితం చంద్రబాబు నాయుడి ఓటమితో నిరూపితమయింది. నయా అభివృద్ధి నమూనా అనే పునాదులు లేని అమానవీయ నమూనాసు అమలు పరావాలని ప్రయత్నించిన నేతలందరూ ప్రజాబలం లేనివారేనని మన ప్రజాస్వామ్యంలో ఎన్నోసార్లు అనుభవమయింది. గత నాలుగేళ్ళ దేశ రాజకీయాలను విశ్లేషిస్తూ నరేంద్ర మోదీ బీజీపీలోని హేమా హేమిలను పక్కకునెట్టి పెద్ద నేతగా అవతరించాడని పేర్కొంటూ మీడియా అలసట లేకుండా ఆయన ఇమేజీని పెంచుతున్నదన్నారు. దశాబ్దం క్రితం గుజరాత్ హింసాకాండలో చనిపోయవారి సంఖ్య మావోయిస్టుల చర్యల్లో నాలుగు దశాబ్దాలుగా చనిపోయన సంఖ్య కంటే ఎక్కువ. ఆ మారణకాండను మరిచిపోవాలని మీడియా ప్రచారం ఎక్కువైంది. మానవ హననం అవినీతి కంటే తక్కువ నేరం అనే ఒక వక్రీకరణను ప్రవేశపెట్టారు. 'విలువలు వక్రీకరింపబడ్డ కొద్దీ వక్రమను ఘల ఇమేజ్ పెరుగుతుంది'. గుజరాత్ మారణకాండ భారతదేశ నాగరికతకు, సంస్కృతికి, ప్రజాస్వామ్యానికి, సెక్కులరిజానికి మాసిపోని అమానుష మహ్మగా ఉండిపోతుంది. ఆయన 'సమర్థవంతమైన నాయకుడు' అని ఎలా అనగలం అని ప్రశ్నించారు. ఈ మధ్య మోదీ చేసిన ఒక ప్రసంగంలో దేశ అభివృద్ధి కోసం ప్రజలు త్యాగాలు చేయాలని అన్నాడు. దేశాన్ని కాపాడానికి త్యాగాల బదులు అభివృద్ధి కోసం త్యాగాలు ఎందుకు చేయాలో తెలియదు. అంబాలే ప్రసంగంలో దేశ అభివృద్ధి కోసం ప్రజలు త్యాగాలు చేయాలో తెలియదు. యాబై ఏళ్ళలో గుజరాత్ గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో భూమి లేని వాళ్ళ సంఖ్య పెరిగిందని, అనమానతలు విపరీతంగా పెరిగాయి. విధ్వంసాన్ని సరిగా అర్థం చేసుకోవాలన్నారు. వ్యవసాయం, గ్రామీణ వ్యత్యసలు విధ్వంసం కాగా విద్య, వైద్యం కార్బోరేట్ పరమయ్యాయి. నిరుద్యోగం పెరిగింది. ప్రజల మధ్య అంతరాలు, అనమానతలు విపరీతంగా పెరిగాయి. విదేశీ కంపెనీలు, విదేశీ విశ్వ విద్యాలయాలు ఇఖ్య డిముబ్బడిగా దేశంలోకి ప్రవేశిస్తున్నాయి. వీటిని వ్యక్తిరేకిస్తున్న ఆదివాసీలు, వారికి మద్దతిస్తున్న మావోయిస్టులు ప్రభుత్వాల దృష్టిలో అభివృద్ధి నిరోధకులు. వారిని 'గ్రీన్హంట్' పేరిట అఱచివేయాలని ప్రయత్నించడం మనం చూస్తూనే ఉన్నాం. అడవిపై ఆదివాసీలకున్న హక్కులు గుర్తించి వాటిని పునరుద్ధరించాలన్నారు. నూతన ఆర్థిక విధానాల పుస్తకాల మీద చాలా పట్టు లభించింది'. సంకేర్మం బీజరూపంలో ఉన్న కమ్యూనిసం అని నయా ఆర్థిక విధానం భావిస్తున్న

పార్టీలు మారినా, ప్రభుత్వాలు మారినా అవే అణచివేత పద్ధతులు, అవే ఆర్థిక విధానాలు. దాదాపు మూడువందల పేజీల ఈ గ్రంథం దేశ, రాష్ట్ర రాజకీయాల సరళికి అధ్యం పదుతుంది. మీడియా దుర్మాగ్న వైభారి కావచ్చు, సాయిబాబా అరెస్టు కావచ్చు. దేనినీ విశ్లేషించకుండా వదలలేదు. అనేక మంది సుప్రసిద్ధ రచయితలను, అనేక సంఘటలను ఇందులో ప్రస్తావించారు.

జీవితం భిద్దమైనదని విమర్శించారు. ఈ వాస్తవాలు బయటపెట్టాలని మీడియా విశ్వసనీయతను కూడ మనం ఆలోచించాలి. హారగోపాల్ తన గుజరాతీ పర్యాటన అనుభవాలను ఈ సందర్భంగా విశ్లేషిస్తారు. అక్కడి 'హింస వికేంద్రికరించడినీ', భౌతిక హింస కంటే భయంతో బతకడం ఎక్కువగా ఉండనీ' పేర్కొన్నారు.

'నీవు చెప్పేదాంతో' నేను ఏకీభవించకపోవచ్చు కాని చెప్పడానికి నీకున్న హక్కును నా ప్రాణమిచ్చి అయినా కాపాడుతాను' అనే ఒక నిఖార్పయిన ప్రజాస్వామ్యవాది మాటలు మన పాలకుల చెవికెన్నడు ఎక్కువు. పార్టీలు మారినా, ప్రభుత్వాలు మారినా అవే అణచివేత పద్ధతులు, అవే ఆర్థిక విధానాలు. దాదాపు మూడువందల పేజీల ఈ గ్రంథం దేశ, రాష్ట్ర రాజకీయాల సరళికి అధ్యం పదుతుంది. మీడియా దుర్మాగ్న వైభారి కావచ్చు, సాయిబాబా అరెస్టు కావచ్చు. దేనినీ విశ్లేషించకుండా వదలలేదు. అనేక మంది సుప్రసిద్ధ రచయితలను, అనేక సంఘటలను ఇందులో ప్రస్తావించారు.

'పాదుకలకు పట్టాభిషేకం' చేసిన సంస్కృతి మనది. పాదుకలను చేసినవారని అంటరానివారిగా పరిగణించి వేల సంవత్సరాలు వాళ్ళను గ్రామాల నుంచి బయటకు నెఱ్చిన అచరణ మనది. బూటు వేసుకున్న వాళ్ళను గౌరవించి, బూటు చేసినవాళ్ళి ఆగోరవపరిచిన సంప్రాదాయం మనది. 'మానవుడు స్వేచ్ఛగా జన్మించాడు కాని సంకెళ్ళలోనే జీవిస్తున్నాడు' అన్న రూసో మాట నేటికీ ఎంత నిజిం! ఇది కేవలం ఈ పుస్తకాన్ని పరిచయం చేయడానికి చేసిన ప్రయత్నం మాత్రమే.

మరింత లోతుగా అధ్యయనం చేయవలసిన ఈ ప్రజాస్వామీక హక్కుల మానవీయ విలువల వ్యాస సంపుటిని ప్రచరించి పాలకులకు అందుబాటులోనికి తెచ్చిన పర్సెప్టివ్' వారికి ధన్యవాదాలు.

- శ్రీరాముకచం శ్రీనివాసకుమార్, అధ్యాపకులు, (ప్రైఫరాబాద్)

రచనలకు ఆహ్వానం

సమకాలీన రాజకీయ, ఆర్థిక, సామాజిక అంశాలపై విశ్లేషణలు, మీనీ కవిత, పాట, చిన్న కథ, పోటీ నవల.... రచనారూపం విదైనా సరే... మీ ఆవేదనము, ఆలోచలను మాతో పంచకోండి, ఆక్షరాలుగా పారకు లకు అందించండి. దక్ష్యుల్యాండ్ మాసపత్రిక తనదైన లక్ష్యాలను, ధ్యేయాలను కలిగి ఉన్నప్పటికీ భిన్నాభిప్రాయాలకూ వేదికగా నిలు స్తుంది. అదే సమయంలో మాకు ఉన్న పరిమితులను గుర్తొచి మాకు అందే రచనల్లో ప్రచురణార్థమైన వాటిని వీలు వెంట ప్రచురిస్తాం.

- ❖ పోటీ ద్వారా రచనలు పంపేవారు మరోకాపీ (జిరాక్)ని తమ వద్ద ఉంచుకోవాలి.
- ❖ ప్రచురించని రచనలను తిప్పిపంపడం సాధ్యం కాదు.
- ❖ రచనలు పంచిన వారికి వారం రోజుల్లోగా ఏ సంగతీ మేమే తెలియజేస్తాం. (పోన్ లేదా ఇ-మెయిల్ ద్వారా).
- ❖ ఎంపిక చేసుకున్న రచనలను స్పేన్, ఐడియాలజీలను బట్టి ఎడిట్ చేసే హక్కు సంపాదకవర్గానికి ఉంటుంది.
- ❖ ఇ-మెయిల్ ద్వారా కూడా మీ రచనలు పంపించవచ్చు. (పీఎఫ్ చేస్తే మంచిది. స్ప్రైన్ చేసేటట్లయితే పేట్ మొత్తం చక్కగా స్ప్రైన్ అయ్యోలా జాగ్రత్త వహించాలి).

రచనలు పంపించాల్సిన చిరునామా:

DECCAN LAND

"CHANDRAM" 490, St.No. 12, Himayatnagar,
Hyderabad - 500 029.
Fax: 040-27635644, Mobile: 9030626288,
website : www.deccanland.com
deccanlandindia@gmail.com మీ రచనలను,
లేఖలను ఇ-మెయిల్ చేయవచ్చు.

గిట్టుబాటు దర లేక అప్పుల్లో పాడి రైతులు

చిన్న సన్నకారు డెయిలీ రైతుల సమస్యలపై చెస్టోలో ఇటీవల జిల్లాగిన సదస్యులో పాల్గొన్న వివిధ సంఘాల ప్రతినిధులు

ఈ సంవత్సరంలో దేశవ్యాప్తంగా చిన్న సన్నకారు డెయిలీ రైతులు తీవ్ర సంక్షేభాన్ని ఎదుర్కొంటున్న నేపథ్యంలో అక్షేబర్ 21న చెస్టోలో ఈ విషయమై ఒక సమావేశం నిర్వహించారు. భారతీయ కిసాన్ యూ నియన్ (బీకేయూ), ఆహార సార్వభౌమత్వ సంఘటన (ఖుద్ సావర్జనికీ అలియస్-ఎఫ్వెస్ఎస్), కర్చాలక రాజ్య రైతు సంఘ (కేఅర్ఱాల్ఎస్), సోత్ ఇండియన్ కోఆర్డినేషన్ కమిటీ ఆఫ్ ఫార్మర్స్ మూవ్మెంట్స్ (ఎస్ఎస్ఎస్ఎఫ్వెఎం), ఇండియన్ కోఆర్డినేషన్ కమిటీ ఆఫ్ ఫార్మర్స్ మూవ్మెంట్స్ (ఐఎస్ఎస్ఎఫ్వెఎం), తమిళగ వ్యవసాయిగళ్ సంఘం, తమిళ నాడు విమెన్జ్ కల్కివ్ ప్రతినిధులు ఈ చర్చలో పాల్గొన్నారు. చిన్న సన్నకారు డెయిలీ రైతుల జీవనోపాధులను, ప్రజల (అనంఘుచీతం, 'జీవిథార్యుల్గా పిలపబడే') పాల మార్కెట్లను కాపాడటానికి ఒక సమిష్టి వ్యాపారి తయారు చేసేందుకు ఆహార సార్వభౌమత్వ సంఘటన (ఎఫ్ ఎస్ ఎస్) ఈ సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేసింది.

నేడు పట్టణాల్లో కొనుగోలుదారులకు అతి తక్కువ ధరలకు తమ ఉత్పత్తులను అప్పుటానికి, సంఘుచీత డెయిలీ రంగంలోని (కోఆపరేటివ్, ప్రైవేటు) ప్రాసెనర్ కంపెనీల మధ్య రేట్లు యుద్ధం సదుస్తోంది. ఈ కారణంగా రైతుల వద్ద వీరు కొనుగోలు చేస్తున్న పాలకు ఇస్తున్న రేటు, కొనుగోలు చేస్తున్న మోతాదు తగ్గిపోయాయి. ప్రసుతం రైతులకు చెల్లి స్తున్న రేటు వారి ఉత్పత్తి ఖర్చులకు కూడా సరిపోకపోవటంతో, గిట్టు బాటు కాక రైతులు అప్పుల్లో కూరుకుపోతున్నారు. పాల రంగానికి వె స్నేమకగా ఉంటూ, తమ జీవనోపాధికి పాల ఉత్పత్తిపై ఆధారపడుతున్న చిన్న, సన్నకారు రైతులను ఈ పరిణామాలు ఎంతగానో దెబ్బ తీశాయి. ఆ కారణంగా ప్రజల పాల మార్కెట్లు కూడా దెబ్బ తీశాయి. ఈ చర్చలో, చిన్న సన్నకారు పాల ఉత్పత్తిరార్ల జీవనో పాధులను నాశనం చేస్తున్న ముఖ్య కారణాలపై రైతులను అప్రమత్తం చేయడం జరి

గింది. వీటిలో ఒక ప్రధాన కారణం-భారతదేశ సంఘుచీత డెయిలీ రంగాన్ని అంతర్జాతీయ డెయిలీ మార్కెట్స్ అనుసంధానం చేయడం. 2014 జూలైలో అంతర్జాతీయ పాలపొడి (స్టోప్ మిల్స్ పోడర్- ఎస్ ఎంపీ) ధరలు ఒక్కసారిగా తగ్గుముఖం పట్టాయి. ఈ కారణంగా భారతదేశ ఎస్ ఎంపీ ఎగుమతులు కుపుకూలి పెద్ద ఎత్తున ఎస్ ఎంపీ నిల్చాలు మిగిలిపోయాయి. ఈ పరిస్థితిలో డెయిలీ ప్రాసెనర్లు రైతుల నుండి న్యాయమైన ధరలకు పాలను కొనుగోలు చేయటానికి బదులు, మిగిలిపోయిన పాలపొడి నిల్చాలను వదిలించుకునేందుకు వాటిని మళ్ళీ పాలుగా మార్పి దేశీయ మార్కెట్లలో అమ్మడం ప్రారంభించాయి. పాల పొడిని తిరిగి పాలుగా మార్కెట్సానికి అవసరమైన ప్రధాన పదార్థం- వెన్న కొవ్వు (బట్టర్ ఫ్యాట్). ఇదే సమయంలో ఐరోపా దేశాలు (ఈయూ) అమెరికా నుంచి పెద్ద ఎత్తున బట్టర్ ఫ్యాట్ దిగుమతులు జరగటాన్ని, పాలపొడిని పాలుగా మారుసున్న డెయిలీ ప్రాసెనర్ పెరుగుతున్న అవసరానికి సూచికగానే భావించవచ్చు. ఇలా చౌకగా వస్తున్న బట్టర్ ఫ్యాట్ దిగుమతులు రైతులకు ఇస్తున్న కొనుగోలు ధరలను మరింత కుదించే ప్రమాదం ఉంది. ఈ పరిణామాలన్నీ భారతదేశ చిన్న, సన్న కారు ఉత్పత్తిరార్లను దెబ్బిస్తి, వారిని ఉత్పత్తి నుంచి నెట్లివేస్తున్నాయి. వ్యవసాయంలో పశువులకున్న కీలకపాత్రాని, వ్యవసాయమే తీవ్ర సంక్లిధంలో ఉన్న ఈ రోజుల్లో పశుపెంపకం, పాల ఉత్పత్తి మాత్రమే జీవనో పాధులకు భరోసా ఇస్తున్నాయన్న విషయాన్ని ఈ రైతు ఉద్యమాలు మరోసారి గుర్తుచేస్తున్నాయి. ఈ చర్చని రాష్ట్ర జాతీయ స్టోలో ముందుకు కొనసాగించి, పశుపెంపకంపై ఆధారపడే చిన్న, సన్నకారు రైతుల జీవనోపాధులను, ప్రజల పాల మార్కెట్లను నాశనం చేయాలనే కుట్టకు వ్యతిరేకంగా సంఘుచీతమోతామని తీర్చానించాయి.

- దక్షణ మృషణ

రచనలకు ఆహ్వానం

సమకాలీన రాజకీయ, ఆర్థిక, సామాజిక అంశాలపై విశ్లేషణలు, మినీ కవిత, పాట, చిన్న కథ, పొళ్ళి నవల.... రచనారూపం ఏదైనా సరే... మీ ఆవేదనను, ఆలోచనలను మాత్రో పంచుకోండి, అభ్యర్థులుగా పారకు లకు అందించండి. దక్షన్‌ల్యాండ్ మాసపత్రిక తనిధైన లక్ష్యాలను, ద్వేయాలను కలిగి ఉన్నప్పటికీ భిన్నాభిప్రాయాలకూ వేదికగా నిలు పుండి. అదే సమయంలో మాకు ఉన్న పరిమితులను గుర్తించి మాకు అందే రచనల్లో ప్రచురణార్థమైన వాటిని వీలు వెంట ప్రచరిస్తాం.

- ❖ పోట్టి ద్వారా రచనలు పంపేవారు మరోకాపీ (జిరాక్స్)ని తమ వద్ద ఉంచుకోవాలి.
- ❖ ప్రచురించిన రచనలను తిప్పిపంపడం సాధ్యం కాదు.
- ❖ రచనలు పంపిన వారికి వారం రోజుల్లోగా ఏ సంగతి మేమే తెలియజేస్తాం. (ఫోన్ లేదా ఇ-మెయిల్ ద్వారా).
- ❖ ఎంపిక చేసుకున్న రచనలను స్నేహి, ఐదియాలజీలను బట్టి ఎడిట్ చేసే హక్కు సంపాదకపర్యానికి ఉంటుంది.
- ❖ ఇ-మెయిల్ ద్వారా కూడా మీ రచనలు పంపించవచ్చు. (పీఎఫ్ చేస్తే మంచిది. స్క్యూన్ చేసేటట్లుయితే పేజ్ మొత్తం చక్కగా స్క్యూన్ అయ్యేలా జాగ్రత్త వహించాలి)

రచనలు పంపించాలిన చిరునామా:

DECCAN LAND

"CHANDRAM" 490, St.No. 12, Himayatnagar,
Hyderabad - 500 029.
Fax: 040-27635644, Mobile: 9030626288,
website : www.deccanland.com
deccanlandindia@gmail.comకు మీ రచనలను,
లేఖలను ఇ-మెయిల్ చేయవచ్చు.

FORM IV (See Rule 8)

Statement about ownership and other particulars
of Deccan Land

1.Place of Publication	:	Hyderabad
2.Periodicity of its Publication	:	Monthly
3. Printer's Name	:	Manikonda Vedakumar
Whether citizen of india	:	Yes
If foreigner, state	:	-
the country of origin	:	-
Address	:	Street No.11, Himayat Nagar, Hyderabad-500 029.
4. Publisher's Name	:	Manikonda Vedakumar
Whether citizen of india	:	Yes
If foreigner, state	:	-
the country of origin	:	-
Address	:	Street No.11, Himayat Nagar, Hyderabad-500 029.
5. Editor's Name	:	Manikonda Vedakumar
Whether citizen of india	:	Yes
If foreigner, state	:	-
the country of origin	:	-
Address	:	Street No.11, Himayat Nagar, Hyderabad-500 029.
6. Name and addresses of Individuals who own the newspaper	:	ManikondaVedakumar

I, Manikonda Vedakumar, here by declare that the particulars given above are true to the best of my knowledge and belief

Sd/-
(Manikonda Vedakumar)
Signature of the Publisher
Date : 30 th November, 2015

Printed and Published by Manikonda Vedakumar,

Editor: Manikonda Vedakumar,

Printed at Deccan Press, 1-9-1126/B, Azamabad, Hyderabad.

Published at Chandram, 3-6-712/2, Street No.11, HimayatNagar,
Hyderabad-29, Telangana,
Ph.No.9030626288

DECCAN^{tv}
Voice of Telangana

www.deccantv.com

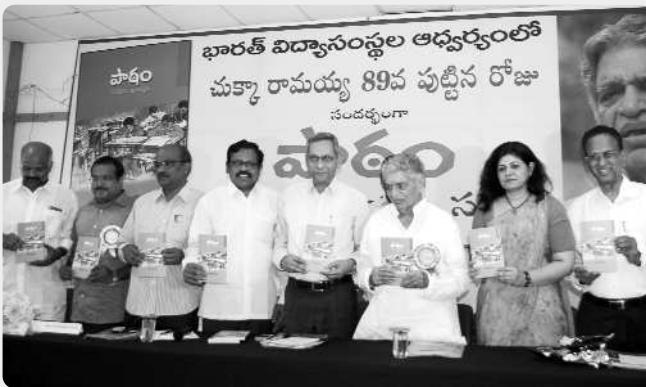
Telugu News Channel

ప్రాదరాబాద్ సిటీ పోలిస్ కమిషనరీట్ హెడ్ కాప్టాన్ సంకుస్థాపన కార్యక్రమంలో సీఎం కేసీఆర్ తచితరులు

చివంగత నటుడు కాంతారావు జయంతి సందర్భంగా
ఆయన భార్యను సన్మానిస్తున్న అభిమానులు

చుక్కారామయ్య 89వ పుట్టిన రోజు
పండితులు
పారం

చుక్కారామయ్య 89వ పుట్టిన రోజు సందర్భంగా భారత్ విద్యాసంస్థల అధ్యక్షాలు అంశంలో
పారం పుస్తకావిష్కరణ

ఎఫ్టూపీ అవార్డుల బహుకరణ కార్యక్రమంలో
పాల్గొన్న కేంద్ర మంత్రి వెంకయ్యనాయుడు

స్వర్జీత్స్వాలను పురస్కరించుకొని ప్రేస్‌కాబ్ (బైరతాబాద్) లో జరిగిన కార్యక్రమంలో వివిధ పత్రికల, ఛానళ్ళ సంపాదకులు

కథ లేనిదే డిజిటలైజేషన్‌కు విలువలేదు

కథను ప్రేక్షకులకు అర్థమయ్యేలా చెప్పడమే సినిమా తియ్యడం. సినిమా అనే రాజ్యానికి ఎప్పటికీ కథ రారాజు. పిల్లలకు చెప్పాల్సిన కథలను వీడియోల ద్వారా చూపించడం ఈ మధ్య ఎక్కువైంది. ఇది సహజత్వానికి పిల్లలను దూరం చేయడమే అనే వాదనలూ ఉన్నాయి. డిజిటలైజేషన్ వల్ల క్రియేటివీలీ రంగానికి ఏ ఇబ్బందీ లేదు. ప్రతి విషయాన్ని మాటల్లోనే చెప్పడం అన్ని వేళలా కుదరదు. వీడియోల రూపంలో చెప్పే విషయాలు పిల్లలకు ఎక్కువ కాలం గుర్తుకుంటాయి. ఏ విషయమైనా కళకు పండుగలా ఉంటే బాగుంటుంది. ఇది కథ అడ్డగా ఉండకూడదు. కథ లేనిదే డిజిటలైజేషన్‌కు విలువలేదు. గ్రామీణ ప్రాంతాలకు కూడా డిజిటల్ మీడియా అందుబాటులో ఉంటే మంచిది. తెలంగాణ నుంచి మంచి చిత్రాలు రావట్లేదనే విషయాలు నుంచి బయటపడాలంటే దర్జక నిర్మాతలు చిత్రపుద్దితో పనిచేయాలి. ప్రభుత్వం సహకరించడం లేదనే కంటే.. మనం కమిటీమెంట్‌ని ప్రదర్శించాల్సిన అవసరం ఉంది. తెలంగాణ సినిమాను నిలబెట్టేందుకు సమాజం నిలబడాలి. ప్రభుత్వ అండదండలు ఎలాగూ ఉంటాయి.

- ఏషియన్ పనోరమా జ్యారీ సభ్యులు, యం. వేదకుమార్

జీ హోమీస్...

ఈ ఫ్లైస్కు రావడం ఒక ఎత్తయితే, ఇందులో నా కుమార్తె తొమ్మిదేళ్ళ సమైరా గత ఏదాది తీసిన 'జీ హోమీస్' సినిమా ప్రదర్శించడం అమితా సందంగా ఉంది. నా కుమార్తె లాంటి ఎంతో మంది పిల్లలకు ఈ వేడు క వక్కట్టి ప్లాటిఫార్మ. - కరీప్పాకపూర్

పిల్లలను ప్రైట్‌ఫోంచాలి...

ఇక్కడకు రావడం ఎంతో అనందంగా ఉంది. పిల్లలు తీసిన చిత్రాలను ప్రదర్శించడ మనేదే ఎంతో బ్యాటీపుల్. చదువుతో పాటు అన్ని రంగాల్లో పిల్లలను ఎంకరేజ్ చేయాలి. పిల్లలతో కలసి ఈ చిత్రాలను చూడడం నా జీవితంలో మర్చిపోలేని అనుభూతి. - కరీసా కపూర్

సృజనకు సలాం..

'చిత్రోప్పాల్స్ ప్రదర్శిస్తున్న చిత్రాలు బాగున్నాయి. సృజనకు దర్శణం పడుతూ, సమస్యల పరిష్కారాన్ని సూచిస్తూ, సంస్కరించి చాటుతూ, ఆశ్చర్యం కలిగించే కథనాలతో కట్టిపడేస్తున్నాయి. ఇన్ని బాలల చిత్రాలు ఉన్నాయి...! అన్ని ఆశ్చర్యపోయాం..'

- 'ఇంటర్వెప్సన్లో లైవ్ యాక్షణ్' సభ్యులు జోస్యు హేమరజని, సయేమమయేపా సైద, యాక్ సింఘ్యు, అష్ట్రేకర్ మొమిన్ జాద, అనస్ జైన్.

మన అస్త్రిత్వం దెబ్బతింటుంది

ఓ సినిమా తీస్తున్నామంటే చాలా మంది ఇది ఫలానా సినిమాలా అద్భుతంగా ఉండాలంటారు. ఎవరైతే తమ దేశాన్ని, స్థానికతను తెరక్కిస్తారో అదే నా దృష్టిలో మంచి సినిమా. అమెరికన్ సినిమా ఇలా తీశారని మనమూ అలా తీస్తే మన అస్త్రిత్వం దెబ్బతినే ప్రమాదం ఉంది.

- గాబ్రియేల్, జ్యారీ సభ్యులు.

యానిమేషన్ రంగానిదే భవిష్యత్తు

యానిమేషన్ పరిత్రమ అభివృద్ధికి ప్రభుత్వం ప్రశ్నేక విధాన రూపకల్పన చేస్తోందని ఐటీ కార్బూడర్స్ జయేష్ రంజన్ తెలిపారు. ఈ రంగం శరవేగంగా ఆభివృద్ధి చెందుతున్న పరిత్రమ అని పేర్కొన్నారు. ఈ పరిత్రమ అభివృద్ధికి ప్రభుత్వం స్థిరంగా ఉండన్నారు. అంతర్జాతీయ బాలల చలన చిత్రోప్పాలను పురస్కరించుకుని ప్రసాద్ ప్రమాక్షర్లో తెలంగాణలో యానిమేషన్ పాలనీపై ఓపెన్ ఫోరం ఏర్పాటు చేశారు. ఈ సందర్భంగా ఆయన మాటల్లడుతూ ఈ రంగం నుంచి నిజమైన పారిశ్రామికవేత్తలు ముందుకు రావాలని, యానిమేషన్కు ప్రభుత్వమే అసలైన వినియోగదారని చెప్పారు. బాంబీ తర్వాత ప్రైడ

రాబాద్లో యానిమేషన్ రంగం విస్తరించమందన్నారు.

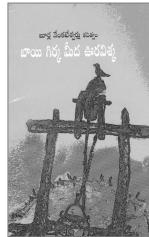
ముఖ్యాతిథి ధ్వని దేశాయి మాటల్లడుతూ.. విద్యువిధానంలో యానిమేషన్ ఒక సజ్జేకగా తీసుకురావాలన్నారు. టీవీలో యానిమేషన్ ప్రసారాలు తప్పక జరపాలని ప్రభుత్వం పాలనీ చేయాలని సాచించారు. ఫెస్టివల్ డైరెక్టర్ శ్రవణ్ కుమార్ మాటల్లడుతూ.. కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు సమస్యలుంతో పనిచేసి అభివృద్ధి దిశగా నడిపించాలన్నారు. సమావేశంలో జ్యారీ సభ్యులు టీఆర్ మోహిత్ ఇంజబర్ రోని, అనంద్ సింగ్ గిల్, ఎల్ పురీ, ఆర్య మోహన్, ఎన్. కులకర్ణి తదితరులు పాల్గొన్నారు.

పుస్తకం

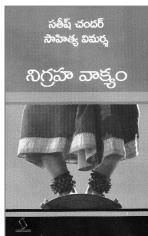
దక్కన్ ల్యాండ్

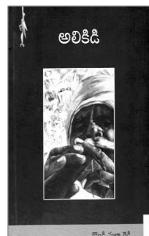
పుస్తకం: శ్రీచూరావం
రచన: జి.హారోఫాల్
వెల: రూ.230
ప్రతులకు: నవోదయ బుక్షపాస్, అర్థసమాజీ
 ఎదురు వీధి, కాచిగూడ చౌరాస్త్ర,
 హైదరాబాద్ - 500027
ఫోన్ నెం: 040-24652387

పుస్తకం: భాయి గ్రంథం కుటుంబం (ప్రచన కివిత్వం)
రచన: బుద్ద వెంకట్టెంద్రు
వెల: రూ.100
ప్రతులకు: జ. సంతోష, ఇ.నెం. 2-10-1524/10,
 ప్లాట్ నెం. 403, వెంకట్టెంద్ర టపర్స్, జ్యోతింగర్
 కలీంంగర్ - 505001
ఫోన్ నెం: 9491598040

పుస్తకం: సిద్ధ వాక్యం (సాహిత్య విమర్శ)
రచన: సతీష్ చంద్ర్
వెల: 250
ప్రతులకు: పాట్లనెంబర్.411, హిమసాయి గార్డెన్స్
 ప్లైట్ నెం. 5, జవహర్లింగర్,
 హైదరాబాద్ - 500020
Email : contact@apcj.in

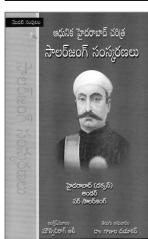
పుస్తకం: అర్థకింది
రచన: కొండి ముల్లారెడ్డి
వెల: రూ.100
ప్రతులకు: ఇ.నెం.0.19-61/5/సు కుపాలీంగర్
 సిద్ధిపేట, మెదక్ - 502103
ఫోన్ నెం: 9441905525
రాష్ట్రంలోని అన్ని ప్రముఖ బుక్ షాపుల్లో

పుస్తకం: గుడిసి గుండె
 (తెలంగాణ ప్రజలభాషలో తొలి కవితా సంపుటి)
రచన: దేవరాజు మహరీరాజు
వెల: రూ.60
ప్రతులకు: రాష్ట్రంలోని అన్ని ప్రముఖ బుక్ షాపుల్లో
 www : logili.com
ఫోన్ నెం: 9908633949

పుస్తకం: శితులు పిట్ట
రచన: తిర్మల్
వెల: రూ. 50
ప్రతులకు: స్వామి సాహితీ సంస్థ
 1-8-702/33/20ఎ, పద్మకాలనీ
 నల్కుంట, హైదరాబాద్ - 500044
రాష్ట్రంలోని అన్ని ప్రముఖ బుక్ షాపుల్లో

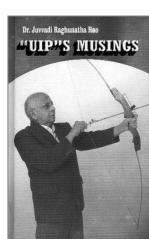
పుస్తకం: అధునిక హైదరాబాద్ చరిత్ర
 సాలర్జంగ్ సంస్కరణలు
రచన: డాక్టర్ గాజల దయాకర్
వెల: రూ.200
ప్రతులకు: అదుగుజాదలు పజ్జలేఫ్స్, ప్లాట్ నెం.302,
 వైష్ణవి నెస్ట్, ముసారాం బాగ్, హైదరాబాద్ - 500036.
రాష్ట్రంలోని అన్ని ప్రముఖ బుక్ షాపుల్లో

పుస్తకం: ముదచులు యుద్ధం
రచన: మచ్ఛ ప్రభాకర్
వెల: రూ. 50
ప్రతులకు: సమాంతర బుక్ పాస్, రెడ్పిస్ల్ రీడ్,
 లక్షీకాపూల్, హైదరాబాద్ - 500004
ఫోన్ నెం: 040 - 23303397
రాష్ట్రంలోని అన్ని ప్రముఖ బుక్ షాపుల్లో

పుస్తకం: ఉక్కర తారు (కవిత్వం)
రచన: భండాలి అంకయ్య
వెల: రూ.80
ప్రతులకు: శ్రీమతి.సుశీలదేవి, ప్లాట్ నెం.204
 కమలశ్రీ అపార్ట్మెంట్స్, రాజీవ్ కాలని
 మంకమ్మతోట, కలీంంగర్ - 505001
ఫోన్ నెం: 9032742937

పుస్తకం: "UIP'S MUSINGS"
రచన: Dr. Juvvadi Raghunatha Rao
వెల: రూ. 200
ప్రతులకు: drjrrao@yahoo.com

పుస్తక పరిచయం

పుస్తక పరిచయం శీర్షిక ద్వారా వివిధ పుస్తకాలను పారకులకు పరిచయం చేసే ప్రయత్నం ఇది. ఈ వేదిక ద్వారా పారకులకు తమ పుస్తకాలను పరిచయం చేయాలనుకునే రచయితలు, ప్రమరణ సంస్థలు తమ పుస్తకాలు రెండు కాపీలను దిగువ చిరునామాకు పంపించవచ్చు. వీలు వెంట వాటిని ప్రచురిస్తాం. సమకాలీన సామాజిక అంశాలతో కూడిన కొత్త పుస్తకాలకు ప్రాధాన్యం. పుస్తకాలు పంపించాలిన చిరునామా:

DECCAN LAND : "CHANDRAM" 490, St.No. 12, Himayatnagar, Hyderabad - 500 029.
Fax: 040-27635644 **Mobile:** 9030626288
E-mail: deccanlandindia@gmail.com www.deccanland.com